

FGH 2900

UNIVERSITY OF LONDON
WARBURG INSTITUTE

*Med hjärtlig tack för
Glossae medicinales.*

UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

CATALOGUE

DES

MANUSCRITS ALCHIMIQUES GRECS

PUBLIÉ SOUS LA DIRECTION DE

J. BIDEZ, F. CUMONT, J. L. HEIBERG ET O. LAGERCRANTZ

LES RECETTES ALCHIMIQUES

DU

CODEX HOLKHAMICUS

ÉDITÉES PAR

OTTO LAGERCRANTZ

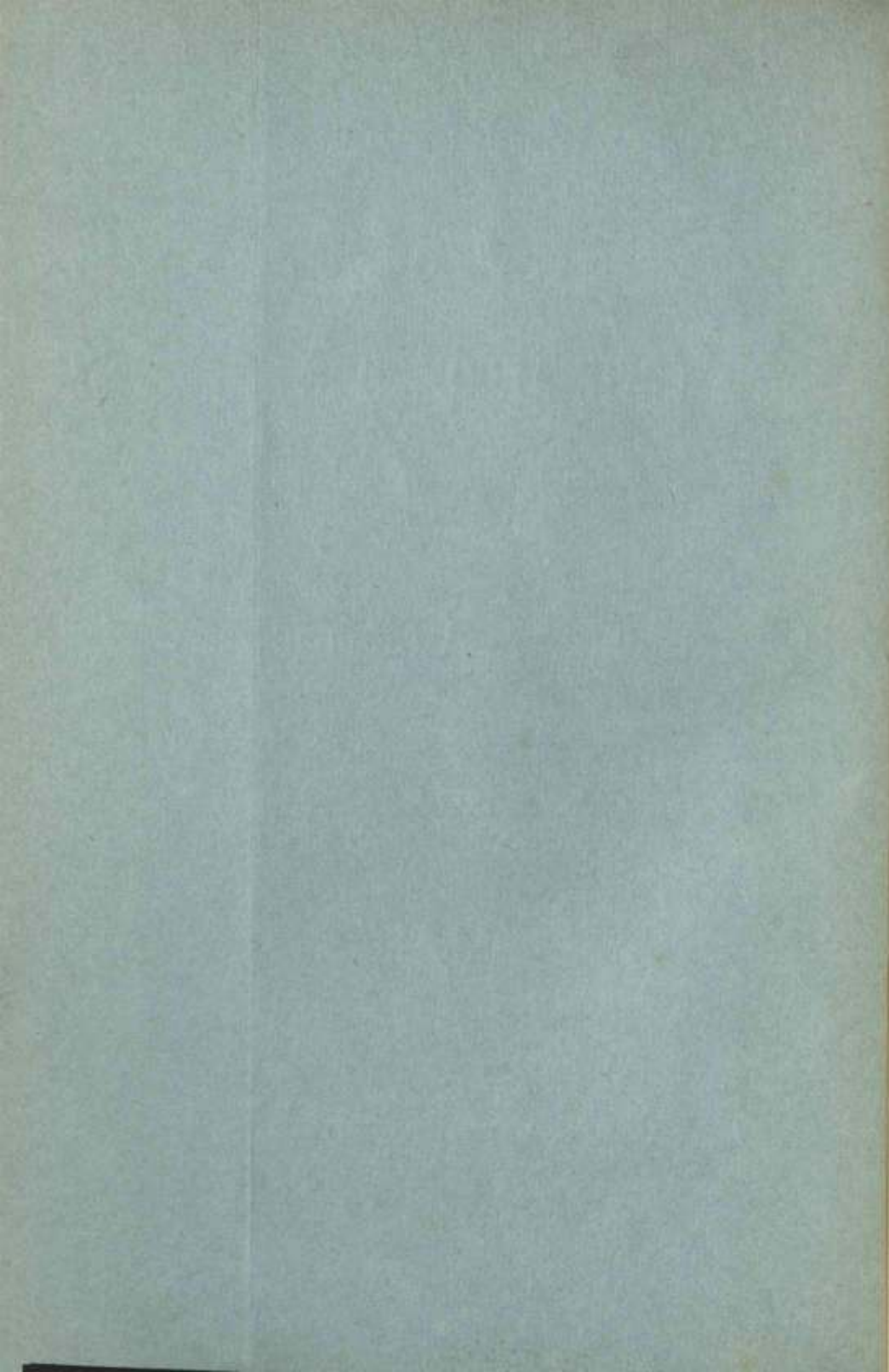
BRUXELLES

MAURICE LAMERTIN, ÉDITEUR

58-60, RUE COUDENBERG, 58-60

1924

*3. Jan. 1885. Dea. Hls
O. Lagercrantz
1924*

30/
1101 ✓

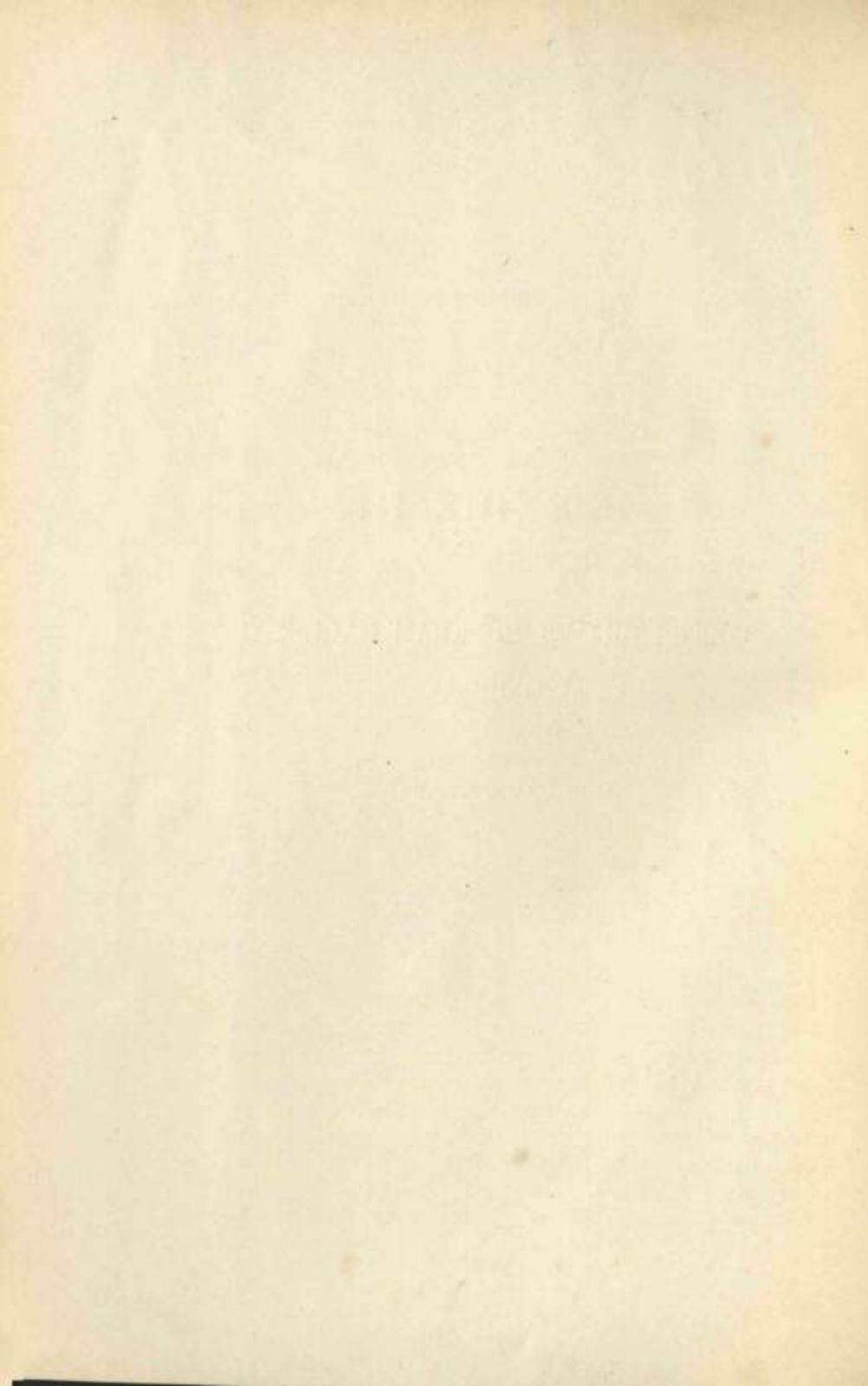
APPENDIX III

CODICIS GRAECI FOLKHAM HALL 290

folia 186-194

EDIDIT

Otto LAGERCRANTZ

PRAEFATIO

Si quis vel minima cura legit, non potest dubitare, quin quae in his follis insunt omnia ad alchimiam pertineant. At in titulo operis sui scriptor noster non dicit ἀλχημία sive ἀλχυμία, sed mirum in modum ἀλτεμία. Existit igitur quaestio, quomodo expedienda sit nova forma.

Utrum Byzantini η an υ adhibeant, non multum refert, quoniam eorum tempore pronuntiatae hae litterae plane idem valent atque ι. Inveniemus infra e. g. Α4 πιλόν (= πηλόν) Δ19 ἥμιση (= ἥμισυ), nusquam tamen ε pro ι (η υ ι) positum. Nescio equidem exemplum certum, quo probari posset, Graecos cuiuslibet temporis η υ ι inter consonas in ε mutasse. Quod Italiani *chimica alchimia* et Galli *chimie alchimie*, sed Angli *chemistry alchemy* et Germani *chemie alchemie* usurpant, audacius non videtur et *i* et *e* ad consuetudinem latinam referre. Satis habeo nominare opus a Roberto Castrensi a. 1182 (vel rectius Karpinski a. 1144) de arabico versum, quod inscripsit *Liber de compositione alchemiae* (Mangeli, *Bibl. chem.*, 1, 509). Inter omnes constat, Byzantinos multa a Romanis et a Romanicis sive Francis sumpsisse. Neque nobis pauca infra offerentur huius generis. Nihil ergo obstaret, quin formam *alchemia* ab occidentalibus mutuam existimaremus, si cetera sese recte haberent.

Restat tamen in scriptura ἀλτεμία discrimen, quod nemo facere potest quin aliquanto gravius putet : dico τ pro χ. Animadvertendum est inde a monumentis antiquissimis usque ad hoc temporis Graecos χ ante vocales plane integrum praestare. Quantum praesidii ad litteram τ comprehendendam formae latinae *alchimia alchemia* afferant, facile intelligitur. Accedit quod neque Turci neque quantum scio alii, quibuscum Byzantinis commercium erat, χι (*chi*) in τε (*te*) vertunt.

Fortasse quae supra disputavi legens putet quispiam: me plus

tribuisse errori scribae incuriosi. Quod facile refelli potest: non solus titulus totius operis, sed etiam titulus capituli posterius additi S1 praebet litteris bene perspicuis distinctisque exaratum ἀλτεμία.

Cum mihi persuasissem ἀλτεμία non ex ἀλχημία ortum esse neque oriri potuisse, ope collegae K. V. Zetterstéen professoris semiticarum linguarum Upsaliensis nactus sum arab. *al-temām al-tamām* 'perfectio', quae forma est infinitivus eademque nomen actionis. Si quis ἀλτεμίαν ut perfectionem minus ad alchimiam quadrare existimat, volo secum haec reputet. Infra videbimus adiectivum τέλειος 'perfectus' in libro nostro adhibitum duodevicies: quater de auro fabricato (H25, K17, K20, M11), septies de argento fabricato (E10, F5, F9, H5, M14, S21, S29), semel de lapide sapientium (E26), semel de fumo (O8), bis de facce vini praeparata (Q12 et 32), semel de iñceratione (M9), bis de destillatione (M9, M12) — ut brevi praecidam de operibus operationibusque alchimarum. Et dicit Avicenna (Mangeti, *Bibl. chem.*, 1, 627-628): « In eo (sc. in argento vivo) necessario est causa perfectionis, quoniam ipsum solutum ad perfectionis modum sufficit in uno quoque gradu. » « Aurum est corpus perfectissimum, dominus lapidum, rex et caput omnium aliorum, quod nec terra corrumpit nec res comburentes comburunt nec in igne minuitur sed in eo melioratur. » « Argentum est corpus perfectum, minus tamen quam aurum, et est minoris ponderis auro. » Deinde Rulandi, *Lex. alch.*, 145: « Chemia est ars separandi..., docet falsum a legitimo separare et ad perfectionem res adducere. » Opus denique Gebri variè inscriptum exstat: « Summa perfectionis, Summa perfectionis magisterii, Summa perfectionis sive perfecti magisterii » (Darmstaedter, *Alchemie des Geber*, 134), ubi perfectionem manifestum est haud aliam vim habere quam alchimiam.

Quamquam viri docti, quorum opiniones copiose exponit Lippmann, *Alchemie*, 293-314, de origine nominis chimia alii aliter sentiunt, id tamen convenit, Arabes eodem tempore quo rem etiam nomen ut peregrinum recepisse. Saepe accidit, ut nomina peregrina transfiguret etymologia quae vocatur popularis. Atque opinor animis ad *al-temām* 'perfectio' et ad terminationem peregrinae vocis *kīmijā* conversis Arabes quosdam *al-temijā* formasse, quo melius eluceret artis potestas. Metalla imperfecta industria alchimarum perfici posse putarunt primi Alexandrini, non

Arabes. Dicit Zosimus (Berthelot, *Alch. gr.*, 274, 22) cuprum perfectione abire in aurum. Si quis contendit, arab. *al-temam* a Byzantinis antiquum nomen non omnino omittentibus in novum ἀλτεμία relictum esse, me quidem iudice argumentis nititur incertioribus, sed longe a me absit, ut negem fieri potuisse.

Antequam statuere conor, qua via Byzantini ab Arabibus hoc nomen alchimiae acceperint, alias quasdam voces peregrinas mihi videtur esse perspiciendas.

Cosmas Hieromonachus (Berthelot, *Alch. gr.*, 444, 23-445, 2) describit, quomodo praeparetur aes ustum et descriptionem claudens dicit: γίνεται δὲ τὸ λεγόμενον ῥασούχην. Lippmann, *Alchemie*, 107, contendit, Byzantinos aeramen ustum Romanorum in ῥασούχη corrupisse, sed timeo ne ille audacius quam verius. Quibus enim exemplis probare posset, totam syllabam *men* elisam et litteris *st* litteris *χθ* redditas esse? Ne origo huius vocis habeat dubitationem, suppetit in medium afferre neopersicum *rāsux rāsuxt* 'antimonium' sulfuratum (Steingass, *Persian-english dict.*, 563: *rāsukh rāsukht* 'antimony, from a mixture of which, with galls, a kind of oil is expressed by a hot iron, with which the ladies anoint the air of their eye-lids and brows, not only to give them a beautiful black, but to smooth away excrescences').

Idem medicamentum nominant Turci *rastiq taši* 'lapis antimonii sulfurati' (Barbier de Meynard, *Dict. turc.-franç.*, 2, 9, *rasteq tache* 'pierre d'antimoine, collyre, avec laquelle les femmes d'Orient se noircissent les sourcils'). Inter viros doctos convenit, Turcorum *rastiq* ad Persarum *rāsuxt* redire Turcosque ex sua propria lingua *tas̄* 'lapis' addidisse. Est argumentum potestatem 'antimonium sulfuratum' esse posterioris aetatis, quod apud nostrum scriptorem alchimicum occurrit hic locus: Π16 χάλκωμα κεκαυμένον ἤγγουν ῥαστικ τασι. Quid hoc senserint aequales Turci, facilis est coniectura. Apud Arabes esse *al-rasuxt* et 'aes ustum' et 'antimonium' animadvertit Wiedemann, *Sitzungsberichte d. phys.-med. Societät in Erlangen*, 43 (1911), 100. Qui historiam artis chimicae attigerunt, non ignorant, eodem nomine aliam materiam alio tempore appellari e. g. *alcohol* 'pulvis subtilissimus' et 'spiritus vini'.

Tertia denique forma digna est notatu. In glossario suo graecitatis medii aevi Ducangius citat non solum ῥασούχην 'aes ustum', sed ex glossis saracenicis inss. etiam σαρούκτη καὶ σαρούχ συριστι ὁ κεκαυμένος χαλκός. Neque tamen interpretamento non variante

animum attendisse videtur ad cognationem harum vocum propinquam. Metathesi, qua insuper *ζηρνάκ* ex *zarnik* ortum infra offertur, litterae *σ* et *ρ* inter se permutatae, ceterae vero eadem sunt, si eas pronuntiatas respicimus. Dicitur enim hodie a Graecis *χτ* pro antiquo *χθ* et pro antiquo *κτ* e.g. *ἐχτρός* 'inimicus' pro *ἐχθρός* et *ὄχτώ* 'octo' pro *ὀκτώ*. Neque sane est, cur putemus, Byzantinos hac in re aliter fecisse. Ex syr. *σαρούχ* et pers. *rāsux* apparet, byz. *χ* idem valere atque pers. *x*.

In tractatu alchimiae syriaco (Berthelot, *Chimie au moyen-âge*, 2, 6) pro cupro occurrit *sarōs*, quod Berthelot agnoscit persicum nomen angeli vel daemonis. Cf. Steingass, *l. l.*, 880, *sarosh suros* 'an angel, Gabriel'. Neque mirius est cuprum appellari *sarōs* quam cuprum Venerem. Persae hodie dicunt *soxt soxta* 'ustus' (Steingass, *l. l.*, 706, *sokht sokhta* 'burnt'). Quam vocem vere patriam esse apparet ex npers. *surx* 'ruber', avest. *suxra* 'ruber, flammans', sanscr. *śukrās* 'clarus, albus, ignis' (Bartholomae, *Altiran. Wb.*, 1582). Quem in modum composuerint Persae *sarōs* 'aes' et *suxt* 'ustus', non licet dubitari. Contendo ita ut *sarōs* in *rasōs* abiret et una ex mediis syllabis propter similitudinem elideretur. Cum Syri et Turci propter discrepantiam formarum aspernandi sint, nihil aliud relinquitur quam Byzantinos *ρασουχθην* ab ipsis Persis accepisse.

Sermo Turcorum constat e vocibus aut propriis aut persicis aut arabicis. Primi generis est, ut iam commemoravi, *taş* 'lapis'. Quam ob rem coacti facimus ad Byzantinos ab ipsis Turcis pervenisse I16 *ραστικ τασί*. Cum alchimista noster dixit I17 *καλακάνθι κίτρινον ἤγουν σαρὺ ζάκλ* et Q30 *σαρι ζηρνάκ*, non est dubium, quid de vocibus adventiciis sentiamus. Nihil opus est nisi commovere *ssary* 'citrinus' esse vere turcicum Turcosque contra petivisse *zarnik* 'auri pigmentum' a Persis et *zōg* 'vitriolum' ab Arabibus.

Intra fines imperii byzantini semper erat frequentia occidentali-um i. e. antiquitus Romanorum et post, ut cum Graecis loquar, Francorum. Apud alchimistam nostrum occurrit adiectivum *φράγκικος*: B12 *βάλε αὐτὸ εἰς πινάκιν φράγκικον* (= T19) et O13 *λέγεται* (sc. *φεγγαριώτισσα*) *ρομαίικα καὶ φράγκικα λουνάρια*. Inter voces, quae ad artem chemicam pertinent, nominare velim C6 *βιτριόλο ῥωμάνο*, C6 *σαλνίτρο*, C7 *ρόκα*, I16 *βαρδαμόν*, L13 *σαποῦνι*, P2 *πούλπερι*, S10 *σουλμάς*.

Arabes semel per septem annos (669-675) et iterum per sesqui-

alterum annum (715-717) Constantinopolim capere frustra conati sunt. Post hoc tempus suspicari licet eos non semper in Asia Minore cum Byzantinis inimicitias exercuisse, sed interdum privatos cum privatis familiariter convenisse. E qua consuetudine profectum esse byz. ἀλτεμία veri dissimile mihi non videtur. Sed refellere nequeo, si quis contra dicit, proxime a Turcis profectum esse, quos supra comperimus arab. *zaf* 'vitriolum' tradidisse. Francos, qui tale nihil fecerunt, censeo omnino esse excludendos.

Quid spectans scribit alchimista noster e. g. 116 χάλκωμα κεκαυμένον ἤγουν βαστικ τασί? Nemo sane credet, eum hoc facere, ut occasione data scientiam turcicae linguae iactet. Si Byzantini, ut hodie fert opinio, nihil aliud quam legerunt explicaruntque libros alchimiae antiquae, eorum interesse non potuit, quae nomina quibusdam materiis apud exteras nationes essent. Omnia facile intelliguntur, si Turcos alchimistas aemulati operam arti dederunt, dico argentum et aurum conficere re vera conati sunt. Quatenus vias rationesque novaverint, longe est alia quaestio, quam hoc loco attingere nolo.

Operis nostri titulus est A1-2 τῆς ἀλτεμίας ἡ διάταξις καὶ ἡ συμβολὴς καὶ ἡ κόπροι 'alchimiae apparatus et compositiones et fimi'. Inde ab A3 usque ad Q26 hic ordo optime servatus est. Invenimus igitur A3-15 apparationem et A15-Q13 compositiones et Q13-26 fimos. Qua ratione usus scriptor ita diviserit, sane obscurum videtur. Crederes fimos non minus quam argillam ad apparationem pertinere. Quod apparatus ultra argillam conficiendam non procedit neque aliquid praebet de instrumentis furnisque, argumentum est, eos qui lecturi sunt, multa iam didicisse existimari.

Ad opus primigenium A1-Q26, quod continetur foliis 186^r-193^v, compositiones additae sunt S1-T38 in marginibus foliorum 190^r-191^v et Q26-R44 in foliis 193^v-194^r. Eliamsi ordinem, quem nominavi, non turbant priora additamenta, certe non sensit scriba capitulum T1-38 artissime congruere cum capitulo B6-20 et maxima ex parte verbis iisdem narrari. Si sensisset, sine dubio nota margini folii 186^v apposita dixisset, argentum vivum sulfure compensari posse.

In libro nostro apographum, non primigenium opus servatum esse demonstrant cum multa tum Q8 λάβε τάρταρον καὶ τρίψε

καλῶς ἡγουν βουτζίου ὕλη 'recipe tartarum et tere bene sive sedimentum dolii'. Pro certo affirmari potest, interpretamentum βουτζίου ὕλη supra vocem τάρταρον a principio scriptum esse.

Metalla et dies notantur signis astrologicis sed ita ut plerumque praemittatur prima nominis littera e. g. A15 αϜ = Ἄφροδίτη χαλκός. Plenum nomen exstat ante signum in P15 πέταλα □ □. Quare adductus credo Q27 signum, supra quod λεπτά scriptum est, non aliam vim habere quam λεπτά. Maiusculo ο punctis circumdato exprimitur δεός. Et T, quamquam Q30 suo loco non positum, interpretor τάρταρος. Ex signis ponderum unum apertum, nempe ∠ pro δραχμή, duo autem quantum scio adhuc incognita sunt. Potest ΔI (sive R42 Δρ') intelligi aut δράμι aut δραχμή. Malo priorem vim, quod liber noster habet D10 δράμια ἰ, F9 ἕναν δράμιν εἰς ἄλλα ἑβδομήντα δράμια, nusquam plenum nomen δραχμή. Sed in rerum veritate non multum interest inter δράμι (= 3,2 gr.) et δραχμή (= 3,41 gr.). Maiorem difficultatem affert Η. Nomen feminini generis et in -a terminans efficitur ex G8 ἰδὲ αὐτὸ τὸ ὕδωρ πόσας Η ἔνε, ubi -ας supra signum scriptum. In una eademque formula I16-19 οὐγγία et Η ita se excipiunt, ut idem valere existimentur. Ne cui incognitum ἡμιουγγία pro cognito ἡμιούγγιον in mentem veniat, moneo magnum numerum in I19 τῆς βροχῆς Η ἦ.

In editione mea accuratius nostroque mori convenienter verba distinxī, sed in ceteris rebus scribas mediaevales secutus sum. Servavi igitur spiritus et accentus et interpunctiones, punctorum tamen, quae supra vocales saepius ponuntur, non habui rationem. Causa mihi non erat, cur orthographiam mutarem, quae quamquam pessima rarissime legentes in errorem inducit. Sermo denique libri nostri est fere idem, quo Graeci in communi vita hodie utuntur.

Codex Holkhamicus, chartaceus saeculi XIV, continet, praeter eam quam edam partem, astronomica et astrologica varia. Hunc codicem, quem Franciscus Cumont detexit cuiusque folia ad alchimiam pertinentia mihi maximo cum emolumento nota fecerunt Dorothea Waley Singer et Annie Anderson, non inspexi ipsum, sed horum foliorum habeo imagines photographicas, quas qua est benignitate mihi misit collega J. Bidez.

TEXTUS GRAECUS

Fol. 186^r = A.

¹ + ἀρχή σὺν θ(ε)ω αγί(ω) τῆς ἀλτέμειας ἢ διάταξης· καὶ A
ἢ σημβολαῖς· καὶ ἡ ² κόπρι· ἀπὸ ἀρχῆς ἕως τέλους: —

³ Ὁ πηλὸς ὁ ἐντεχνος ὁ καλούμενος φηλοσοφικός· γίναιται
οὗτος· ἔπαρε⁴ πιλὸν τζουκαλάδικον καλὰ καθηρισμένον· ἕναν μερ-
τικόν· ⁵ καὶ ἀπέ τὸν πιλὸν τὸν καίραμάδικον καλὰ καθηρισμένον· ⁶ 5
ἕναν μερτικόν· καὶ κοπρία ἀλόγου Ξερίν καλα καθηρισμένι ⁷ ἕναν
μερτικόν· ἤγουν καὶ τα τρία ἤσια· καὶ ἔνοσον αὐτὰ τὰ τρία ⁸ καὶ
Ζήμοσον καλὸς· ἕως ὅτου να ἐνωθῶσιν καλῶς· με λίγον ⁹ ὕδωρ·
βάλε δὲ καὶ πούχνη ἀχέρου ὀλήγη· καὶ Ζήμο το· καὶ ἀφες¹⁰ αὐτὸ 10
ἕως ὅτου να Ξηρανθῆ· καὶ ἀφούν Ξυρανθῆ καὶ ἠδῆς αὐ¹¹ τὸ ὅτι
σκέται βάλαι νερόν καὶ Ζήμο το καλὸς ἕως ὅτου να μιδὲν σκέται· ¹²
τότε Ξύρανον αὐτὸ καὶ φυλαξον· ὅταν δὲ θέλης να πηήσης
ἐνδισι ¹³ εἰς ἡάλην· λάβε ἀπ αὐτὸ ὅσον θέλης καὶ τρίψον καὶ βάλαι
ὑ¹⁴δωρ καὶ λεπτά του αὐτοῦ· καὶ Ζήμοσον καλὸς· καὶ τότε Ξνδη-
σον τὸ ἡ¹⁵λῆν ἀπέ τὰ μέσα καὶ κάτου τὸ πάχος δάκτυλον β: — 15

περι λευκώσεως ἀ(φροδίτης) ♀ ἤγουν χάλκομα.

¹⁶ Λάβε ἐν ονώματι τοῦ θ(εο)ῦ· σκήλαν μιαν· ἢ καὶ δύο ἢ ὅσον
θέλης· καὶ ¹⁷ βάλαι αὐτὰς καθηρισμέναις εἰς τζουκάλι πέτρινον·
καὶ βά¹⁸λαι νερόν γληκιν ἕως ὅτου να σκεπαστόσιν ἀπάνου· ἕως
δάκτι¹⁹λω δ· καὶ τότε βράσαι αὐτὰς· ἕως ὅτου να φυράσι τὸ
ἡμιση· ²⁰ καὶ τότε σακέλησον τὸ νερόν· εἰς ἕναν πινάκι· τι δε 20
σκήλαν βά²¹λε τι εἰς κανα βάτζο ἀρίν καὶ στερεόν καὶ δέσε τὴν
καλῶς καὶ στί²²ψε τι καλὰ· να ἐξέβη ὀλη ἢ μίξα τῆς· να σέβη εἰς
το νερόν ἐκί²³νο· καὶ τάραξον τὸ νερόν να γένη ὄλον αἶνα· καὶ
βάλε τὸ εἰς ²⁴ ἕναν βατζέλη χαλκόν· καὶ ἐπάνο εἰς το βατζέλη
βάλαι φρί²⁵γανα· τότε ἔπαρον χάλκομα H ἡ ἢ καὶ πλέον· καὶ 25
ἀνά²⁶λῆσε αὐτὸ εἰς χονευτίριον· καὶ χήσαι αὐτὸ αἰπάνου εἰς ²⁷ τὰ

φρύγανα· και κατεβένη ἢ ἀφροδίτη«ς» εἰς τι<ς> σκίλας το
 νερόν· <fol. 186^v = B> ¹ ὡσπερ ορβήθηα και μαργαριτάρια· και B
 πάλαι σήναζον αυτα και ² ἀνάλησον και χήσον πάλαι εἰς τα
 φρύγανα ἀπάνου να πέυτη εἰς ³ τὸ νερόν τῆς σκίλας μέσα· τούτο
 πήησε φορὰς ἔῃ και ἔξη ⁴ και ἡβρίσκις τὴν ἀφροδίτην λευκοτέρα
 παρα χιόν· ἔναι δὲ ἡ ⁵ τιάυτη σκεβασία εὐκολος προς τὸ γενέστο 5
 σελήνη καθαρά·

⁶ σι(μ)βολὴ καλιοτέρα : —

Λάβε κρόνον < ἔ ἤγουν μολήβη ⁷ και ἔρμιν < ἔ ἤγουν διάρ-
 γυρος· και ἀνάλησον τὸν κρόνον και ⁸ μεθοῦ ἀνέληση ὁ κρόνος
 ἔχει τον ἔρμιν θερμότατον· και ρύψε ⁹ ἀπέσο εἰς τον κρόνον και
 ταράξας· και εὐθείς ἀρας ἀπε του πυρός ¹⁰ και ἄφες αὐτὸ ψυγι- 10
 ναι· και μετὰ τὸ ψυγίναί τρύψαι αὐτὸ καλῶς ¹¹ και μετὰ το τρυ-
 βύναι βάλαι κυνάβαριν < ζ· και στίψι καθαριν < ζ· ¹² και τρύψε
 τα καλὸς· και ἔνωσον αυτα· και βάλαι αὐτὸ εἰς πινάκιν φρά¹³γγι-
 κιγκον· και βάλαι και μέλι < ἔ· και οξήδιν < ἔ· και ἔνοσον ¹⁴
 αυτα καλῶς· και τότε πότιζε τι κυνάβαριν και τι στίψην ἔως
 ὁ¹⁵του να γένη ὅσάν μέλη· και τότε πότιζε τὸ μολήβην ἀπασα εἰς 15
 τὸ ¹⁶ γόην και τζάκιζε καλὰ· ἔχε δὲ και τιάφην τριμένην ψηλην ¹⁷
 < ἔ· και βάναι και ἀπ αὐτὴν ἔως ὅτου να το πιούσιν ὅλα· και ¹⁸
 τότε βάλε το εἰς χουνήν· και ας <σ>τέκονται η(μέρας) 6 6 ᾗ ἢ
 και ζ· τότε ἀνέλη¹⁹σον αὐτὸ και χύσον εἰς βέργα· και ευρίσης
 τὸ ποθοῦμενον ♂ : —

²⁰ πήησης χρυσαφήου : —

20

Λάβε ὡὰ τέσσαρα· ἐν ἀμίω εὐ²¹ριχώρω βαλῶν· και φυράσας
 ὀλήγη σημίδαλην· κατάθου ²² περήξε τὸν ἐν τῷ ἀμίω· και φιμῶ-
 σας ἀσφαλῶς χόσον ἐν ηπί²³ο κόπρω η(μέρας) 6 6 ᾗ· ἔως ἡ
 φύσις ὕδατι γένηται· αἷμα ψυχῆς· και ²⁴ μετέπιτα ἀνικαλήψας
 θές τον ἐνήκον ἐν οστρακο καίνῳ ἤγουν θές τον καρπὸν ἀπάνου
 εἰς γαστρί ἀφόριόν· και ²⁵ δῆξει πυρούς ἀνθρακας· ἤγουν κάρ-
 βουνα αυτοῦμενα· και τούτους ριπί²⁶ζον ἤγουν φῖσα τους·
 φαίραι τη«ς» τὸν ἀνθράκον αὐρα ἐπι τον προκιμενον ἐνικον·
 ἤγουν θές ²⁷ το ἐν ἀμίω ἀπάνου εἰς τα κάρβουνα· και ὅταν
 φριγῆ· βάλαι ἐν θριῶ (fol. 187^v = C) ¹ ἤγουν σηκόφυλον· πλὴν C
 ἡ χυρ σου βλέπε μι ἀψυται· και λύσον και ἔχε ἐν ² βυσίῳ· και

χύνουσον ἀσήμην ἐξάριν ἔν· καὶ ἐπήβαται ἐκ του ζυ^βρίου μέ^ρος
 τρίτον ἐξάριν· καὶ θαυμάσις· τούτο ἐστὶν τὸ θύον⁴ καὶ μέ^ρα
 μυστήριον τὸ ζητούμενον καὶ δυνάμιν πενίαν νυκί^οσαι· καὶ τοὺς 5
 εχθροὺς τροπόσασθαι· —

πήσηςς εἰ ἀπο ἔρμου·

⁶ Λάβε αἶνωνύματι του θ(εο)υ βιτριόλο ρομάνο Η̄ ᾱ· σαλνίτρο
 λα⁷ γαρισμένο ὑπερκάθαρον Η̄ γ̄· στήψι τὴν καλουμένην ρόκα
 Η̄ ζ⁸· ταῦτα τριψας καθ ἠδίαν· ἦτα ἔνοσον αὐτα ὁμοῦ· καὶ
 βάλαι⁹ αὐτα εἰς φιάλι εἰς<v>τεχνον ἡέλινον· ὁπία φηάλη ἐνίνε
 ὀφήλη καὶ χρῖσ¹⁰μένη μετα πλου ἐντέχνου· του καλουμένου 10
 φιλοσοφικοῦ· ἕως¹¹ τὴν μέσιν δακτίλον δύο τὸ πάχος· ὁπίος
 πλός αἶναι εἰς τι ἀρ¹²χὴν γραμένος· καὶ βάλαι τα προτετριμένα
 εἰς τι φιάλι· ἤγουν¹³ εἰς δύο γιαλία μίρασαι τα τριματα διὰ τὸ
 κάλιον· ἦτα βάλαι ἐπάνο¹⁴ τὴν φιάλιν τὸ κάλημα αὐτῆς τὸ ἐν-
 τέχνον· ἦτα ἔπαρον ἀπε τὸν¹⁵ μῆλον πάσπαλιν ὅσεν ἀρκὶ εἰς τὴν 15
 τέχνην· καὶ βάλαι αὐτὸν¹⁶ τὸ λεπτον· καὶ ἀνακάτοσε αὐτὸ ὡς
 ζήμην· ἀχαμνὴν· καὶ τότε λά¹⁷βε πανήν στερεὸν τὸ πλάτος
 δάκτυλα γ̄· καὶ τὸ μάκρος μια σπιθαμὶ¹⁸ καὶ ἄληψε τὸ πανήν ἀπε
 τι ζήμην ἐκίηνην· καὶ ἐντίληξε¹⁹ τὸ κάλημα μετα τὴν φηάλην καὶ
 ἄφες αὐτὸ να ζυραυθῆ· ἔκ²⁰τοτε βάλαι αὐτὸ εἰς φούρνον φιλοσο- 20
 φικόν· καὶ βάλαι εἰς²¹ τὸ ἄκρος του καλαμίου ἕναν ἡάλην μικρόν·
 καὶ χρύσε αὐτὸ²² καλὰ· να μὴ ἀναπνέη τὸ ὕδωρ· καὶ τότε δὸς
 πῦρ ἀχαμνὸν τὸ ἡά²³λην· ἕως ὅτου πηροθῆν τὸ ἡάλην· ἀπὸ δὲ
 τότε αὐξήνη τὴν εἰσ²⁴θίαν ὀλίγον ὀλίγον· ἕως ὅτου να κατέβη το
 ὕδωρ· ἀπο δὲ τότε δὸς²⁵ τὸ πῦρ πλέον τὸσοῦτον ὅστε να μιδὲν 25
 μῆνη ὕδωρ εἰς τὴν φια²⁶λιν· τὸ δε σιμίον ἔστι τούτο· τούτεστιν
 ἦνα ἡδὶς τὴν ἄκραν του²⁷ καλαμίου να γένη ἡ λευκὸν· ἡ μαύρον·
 καὶ ὡταν ἡδὶς τὰ σιμία <fol. 187^v = D>¹ ταυτα· νόησον ὅτι D
 οὐδὲν ἐχῆ πλέον ἡδωρ ἢ φιάλη· καὶ τότε ἀφῖς αὐτὸ² ψυγίται·
 μετα δε ταυτα ἐβγαλαι τὴν ἀμουλαν ὅπου ἐχῆ τὸ ὕδωρ·³ καὶ πο-
 μάσας καλὸς φύλαξον αὐτὸ ὡρας κδ· πομασμένον⁴ καλὸς· ἀπο
 τότε δὲ ποιήσον ἀπο κέντουκλον λεπτόν ὅσπερ γλώ⁵σαν· κοί 5
 βάλαι τὸ αἶναν ἄκρος μέσα εἰς το εἰάλην· ἢ δε ἄλη ἄ⁶κρα τῆς
 γλώσας να ἐχῆ ἄλον ἡάλόπουλον μικρόν εὐκερον⁷ να δέχετε τὸ
 νερόν ὅπου κατεβένη καθαρὸν· καὶ ὅταν ἡδὶς⁸ ὅτι ἐστράγγικισεν
 καλὸς καὶ οὐδὲν ἐπέμινεν μέσα· τότε⁹ ἔχει ἀσίμην καθαρὸν
 λεπτόν ὡς χαρτί· καὶ να ἔναι λεπτα κο¹⁰μένο· ὅσον δρᾶμα ἱ· καὶ 10

ρῆξε τα μέσα εἰς τὸ ἡάλην ὁ¹¹που ἔχη τὸ νερόν τὸ καθαρὸν· καὶ
 στούμποσέ το καλά· καὶ φυλα¹²ξέν το· καὶ ἐτζη γλήγορα θέλης
 ἡδὴν ὅτι τὸ ἀσίμην ἐγένετο ¹³νερόν· καὶ τότε σακέλησον με πικτὸν
 πανήν· εἰς ἄλον ἡάλι· ¹⁴ καὶ τὸ ἀπεμένην εἰς τὸ πανήν φυλαξον
 καλά· καὶ βάλαι το δεύ¹⁵τερο νερο ἡγουν του διαργύρου εἰς αὐτὸ 15
 τὸ ἀπέμινεν εἰς τὸ ¹⁶ πανήν· καὶ γύνεται ἀδελφὸς με ἀδελφή· τότε
 λάβε αὐ¹⁷τὸ τὸ ἡάλην καὶ βάλαι αὐτὸ εἰς στακτιν ζεστήν ἔως
 ὤτου ¹⁸ να θερμαθῆ ὀλήγον καὶ θέλης το ἡδὴν ὅτι ἐ<μ>τηκεν
 χρώμα πρά¹⁹συνον ὅσάν σμαράγδη· καὶ στούμπο το καλά καὶ
 φύλαξον ²⁰ αὐτὸ εἰς τόπον εἰσκιον· καὶ αὐτὸ ἔναι τὸ πρότο νερόν 20
 ὅπου ²¹ λέγεται ἀδελφὸς· :

δεύτερο νερω τῆς ἀδελφῆς.

²² Ἀπο δε τόρα ἄρξομαι τὸ δεύτερο νερωῶν· ὅπιον γήνεται ἀπὸ ²³
 του διαργύρου· Λάβε δὲ ἐν ονόματι τοῦ θε(ο)ῦ διάργυρον ²⁴
 ουγγ(ίαν) ᾧ· ἢ καὶ δύο· καὶ βάλαι αὐτὸ εἰς ἡάλην μικρόν· καὶ
 βᾶ²⁵λαι ὀξῆδην δριμῆν· ἔως τὴν μέσιν του ἰάλλου καὶ στούπο ²⁶ 25
 το καλά δυνατα· καὶ τὴν ἡμέραν τάραζε αὐτὸ φωρας ζ̄ ²⁷ ἔως
 η(μέρας) ς ς ἧ· καὶ τότε ἔπαρον δέρμα ἔλαφηνὸν καὶ βᾶ<fol. 188r
 — E>λαι τὸν διάργυρον μοναχὸν ἐπάνο εἰς τὸ δέρμα να E
 στεγνώσι· καὶ ὅσάν στεγνώ<σι> βάλαι το πάλαι εἰς τὸ εἰάλην
 ἐκῆνο· καὶ βάλαι το ἄνο εἰς στακτιν θερμῆν· ἔως ὄτου να ³ θερ-
 μαθῆ καὶ θέλη γένη νερωῶν καθαρῶν· καὶ τότε αἶπαρον αὐτὸ τὸ
 νερόν καὶ ⁴ βάλαι το εἰς τὸ πρῶτον νερωῶν ἀπέσο· καὶ τοῦτο
 αἶνα ἀδελφὸς με ἀδελφή· ⁵ καὶ στούμπο το καλλ' ἄχρης μένη· καὶ 5
 βάλ το ἐπάνο εἰς στακτας καὶ δὸς πύρ μεσέον ⁶ ἄχρη ληφθῆ το
 τρίτον· ἦτα εὐγαλαί ἄφες αὐτὸ ψυγῆναι· ἦτα θές το εἰς τόπον ⁷ να
 μηδὲν τὸ ἡδὴ οὐδε ἡλιος οὐδε ἡμέρα· καὶ εἰς αὐτὸ τὸ νερόν θέλου
 γενηθῆ λή⁸θη ὅσάν κρίσταλον λάμπονται η ὅς ὁ ἡλιος ὅπιον ἀπ
 αὐτὸ τὸ νερόν· καὶ ⁹ ἀπ αὐτοὺς τοὺς λήθους ἐάν βάλῃς εἰς χάλ-
 κομαν λεπτόν πηρομένον, ἐτζη γλή¹⁰γορα γίναιται ἀσπρον ὅσπερ 10
 σελῆνη· καλά καὶ ἄν οὐδὲν ἔνε τέλη σελῆνη· ¹¹ καὶ ἄφες αὐτὸ
 τὸ εἰάλην ἔως η(μέρας) ς ς ἧ· ἀπο δὲ τὸτ εσον βάλαι τὸ ἡάλην
 ἐκῆνο εἰς ¹² κοπρίαν ἀλόγου ζεστήν· καὶ χῶσε το καὶ ἄς φαίνεται
 ὁ γούργουρος ἔξο δάκτιλα δ̄· ¹³ καὶ πήση η(μέρας) ς ς μ̄· καὶ ἡ
 μεν ἔναι ὁ καίρὸς ἀπὸ μαρτίου ἔως αὐγούστου· ἄλασον ¹⁴ τὸ
 ἡάλην ἀπο η(μερωῶν) ς ς ζ̄· ἔως ζ̄· ἀπο κόπρον εἰς κόπρον· ἢ δε
 ἔστην ὁ καίρὸς ἀπὸ ¹⁵ αὐγούστου ἔως του φλεβαρίου· ἄλασέν τὸ 15

ἡάλην ἀπο η(μερῶν) 6 6 θ̄ ἕως θ· ἀπὸ ¹⁶ κόπρον εἰς κόπρον· τὸ
 δε ἡάλην ὀφήλη αἶναι μακριγούργουρον· ὅταν δὲ πλη¹⁷ρώσουν ἡ
 σαράντα ἡμαίραις· ἔβγαλαι τὸ ἡάλην ἀπε τὸν κόπρον· καὶ εἰ ¹⁸ τη
 ἔχη τὸ ἡάλην αὐτὸ βάλαι τὸ εἰς ἄλον ἡάλην ἕτερον ὅσάν αὐτὸ·
 καὶ στοῦ¹⁹μπο τὸ καλλά· καὶ ἰχόσε τὸ κάτω εἰς τὴν ἡγὴν ἕως
 η(μερῶν) 6 6 μ̄· ἀποῖτότε ἔβγα²⁰λαι αὐτὸ· καὶ βάλαι το εἰς ἄλον 20
 εἰάλην· ἕτερον ὅσάν αὐτὸ· καὶ βάλαι το εἰς ἄ²¹μον ὅπου να ἔχη
 νερόν γληκί· ἕως η(μερῶν) 6 6 μ̄· καὶ ἀλαζε τὸ νερῶν· ἀπο
 η(μερῶν) 6 6 ²²ζ· ἕως ζ̄· πληρομαίνας ἡ σαράντα ἡμαίραις·
 τότε ἔπαρον αὐτὸ ἔτζη πό²³ρασμένο· καὶ βάλαι αὐτὸ εἰς τόπον να
 μηδὲν τὸ αἰ<μ>βλέπη ἥλιος· μό²⁴νον ἀήρ· καὶ ἄφες αὐτὸ ἐκί ἕως
 η(μερῶν) 6 6 μ̄· καὶ τότε γενάται ὁ λήθος ὁ τήμιος· ²⁵ καὶ λήθη 25
 τίμη· ὅσπερ κρίσταλον καθαρὸν· λάμποντε [ἦ] ος ο ἥλιος· αἶναι²⁶
 δαὶ ἡ τιούτι λήθη τέλειοι εἰς πάσαν δοκοιμήν· ἔχη δὲ ο λήθος
 αὐτός θ(εο)ῦ ἐνεργίας ²⁷ καὶ χάριτ ος μεγάλος· ἔαν θέλης ἡνα
 μάθης τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ· πιη ουτος· <fol. 188^v — F> ¹ λάβαι F
 ἔρμιν, ἡγουν διάρτυρον ΔΙ ὀ· καὶ ἀπε τον λήθον ἐκίνον ΔΙ ἁ
 καὶ ² λάβαι χουνήν· καὶ βάλαι αὐτὸ εἰς πύρ ἕως ὅτου να κοκι
 νήση· καὶ ἀφοῦν ³ κοκινήσι εὐθῆς ρύψαι τὸν δυάρτυρον μέσα·
 καὶ ἀφοῦν πηρῶση ὁ διάρ⁴τυρος· εὐθῆς ρύψαι καὶ τον λήθον
 μέσα καὶ ταράξας ρύψον εἰς βεργα· ⁵ καὶ εὐρήσης τέληαν σελή- 5
 νην· ὅπια σελήνη ἔνε δόκιμος εἰς πάσαν δοκιμά⁶σια· ἡ δευτέρα
 δύναμις αὐτοῦ ἔστιν οὔτος· ὅτι τάχῃ ἀνεληται εἰς ὕδωρ· εἰς
 θερμὴν ⁷ κοπρῦαν του ἀλόγου· ὅπερ τὸ ὕδωρ αὐτὸ οὔτος ἀνα-
 ληῶμενον δύναται ἐκ τοῦ⁸του γεναίσται ὁ ἄρις θ· ἡ ε· καὶ οἱ
 πάνταις· ḫ· ḫ· αἶαν ἀπ αὐτὴν τὴν ⁹ σελήνην τὴν τελείαν· βάλης
 ἕναν δράμιν· εἰς ἄλα ἔβδομήντα δράμια <τοῦ> ¹⁰ τοῦ δυαρτύρου 10
 θερμ<οῦ> ὄντος ὅς ἄνοθεν <F3> ἡριται· καὶ ταράξας ρύψον εἰς
 βεργα ¹¹ καὶ εὐρήσης παντέλειαν· ε· Ἡ τρίτι δύναμις αὐτου
 εὐγενεστάτη· διότι αἰ¹²άν ἀπ αὐτὸν τὸν λήθον· οὔτος στιχησμέ-
 νος καὶ σκεβασμένος· ὡς ἄνοθεν <E7> ¹³ ἡριται· βάλαι εἰς θερμὸν
 χουνήν· μοίρα ἁ· ἐπάνο εἰς μοίρας ὀ· τοῦ ζ̄ ἔρμου· ἡ¹⁴γουν διάρ-
 τυρον· καὶ αὐτὸς ἀνελημένος εἰς χουνιον· γενήσονται μοίραι ὀ· ὁ
 πιούνας ¹⁵ τὰς αὐτὰς δυνάμεις ἄτινας οἴπομεν περι τούτον λήθον· 15

¹⁶ ἔταιρον καίφαλαιον ὕδατος αἰπάνω εἰς των
 κρώνον η3.

¹⁷ Λάβαι βητριόλο ρομάνο Η ἁ· σαλνήτρο Η β· κυνάβαριν Η β·
 ταῦτα ¹⁸ τρίψον καθ ἡδίαν· ἡτα αἶνοσον ὁμοῦ· καὶ τρίψον ἀμφό-

λου· καὶ ἀπ' αὐτὰ ¹⁹ τὰ τρίματα πύησον ὕδωρ· εἰς τὰ πάντα ὡσπερ
 ὡσ[περ] ἄνωθεν καὶ φάλα<α> ²⁰ ἐπήησας· ἤγουν εἰς τὰ γιᾶλη 20
 ἐνδημένα να ἐβγάλη[ς] το νερῶ· ὅπερ ἐκβαλώ²¹μενον τοῦ ὕδατος·
 εἰς βάλης εἰς αὐτὸ τῷ ὕδωρ ἐρμίν ζόντα ζ̄ ἤγουν διάρριρον·
²² οὗτος εὐθὴς ἀζβεστούεται· «καὶ οὗτος πάλην·» καὶ οὗτος πάλιν
 ἀζβεστομένον ²³ οὗτος ὀφήλη τρίψε καὶ βάλην ἐν τὸ λαμπήγκο·
 δια να σταλάξει ὡσ²⁴περ ἄνωθεν <C20 sq.> ἐδίδαξα· καὶ μεθοῦ
 σταλάξη· ἀφελον ευρίσης τὸν ἐρμῖν ζ̄ ²⁵ εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀγγήου 25
 ἀσβεστομένον· καὶ τὸ χροῖμα αὐτοῦ κύτρινον πολί· ²⁶ μετα τῆς
 δυνάμεως τοῦ αὐτοῦ ὕδατος γίνεται ζέμι εἰς μέγα ἔργον τοῦ Ϛ·
 ο λήθος δὲ ²⁷ ο ἐρήθρος ὡσπερ διδάσκι ο ἐρμῖς καὶ ὁ ἀριστοτέλης
 οὐδὲν γίνεται ἀπο το νερὸν <fol. 189^r = G> ¹ του κλήματος ἀλα G
 ἀπο το ὕδωρ τῆς ζωῆς· τὸ δὲ ὕδωρ τῆς ζωῆς γενάται ἀπ' αὐτό·
² ὅπερ οὗτος γίνεται ἢ σκεβασία αὐτοῦ· Λάβε ἀλας ἀμονιακὸν·
 ἤγουν νη³σα<ν>τήρ· Η̄ ᾱ καὶ τρίψον καλός· καὶ βάλαι αὐτὸ εἰς
 μάρμαρον· εἰς τόπον⁴ ψιχρῶν καὶ ἡτρῶν· καὶ ἔασον ἡγρανθῆναι τὸ
 ἄλας· εἴτα τρίψον πάλ⁵ην μετα πέτρας· ἕως ἀν γένηται ἀχαμνόν· 5
 καὶ οὗτος ἀφες αὐτὸ να ἀναλή⁶ση· κλήνοντα τὸ μάρμαρον· ἀπο
 ἐν μέρος· καὶ ἔχοντα ὑποκάτο ἀγγύον ⁷ ἤλληνον εἰς τὸ δέχαισθαι
 τὸ καταβαίνον ὕδωρ· καὶ μεθοῦ λήσαι τὸ πᾶν· ⁸ ἡδὲ αὐτὸ το
 ὕδωρ πόσας Η̄ ἕναι· ὅσας Η̄ εὐρις αὐτό· βάλαι τόσας Η̄ ⁹ ἀπο
 τὸ ἄλας τὸ ἀμονιακόν· ἦτα οὗτος ἀναλημένον τὸ ὕδωρ ἀναλη-
 μέ¹⁰νον καὶ στάλαξον εἰς τὸ κέντουκλον· καὶ μεθοῦ το σταλάξης 10
 τὸ καθόλου ¹¹ ὕδωρ· βάλαι αὐτὸ εἰς ἀγγίον ἡέλινον· καὶ βάλαι
 αὐτὸ εἰς τὰς στάκτας ἐ¹²πάνο εἰς τον φούρνον· καὶ δὸς πύρ
 ἀχαμνόν, ἀχρι ἀν ἐξαληφθῆ τὸ ¹³ τέταρτον, ἢ το ἔ· αὐτο εἰς
 καπνόν· ο δε καπνὸς γήναιται ἡγρώτης· ¹⁴ καὶ ἔλαβον ἀπο τον
 τόπον τῆς ἀναλήσεως· ἦτα, ἔασον αὐτὸ πυγίνα· καὶ ¹⁵ μεθοῦ
 ψυχρανθῆ ρίψον ἔσοθεν εἰς αὐτὸ σαλνύτρο Η̄ ζ̄· καὶ ἐπάνο 15
 βᾶ¹⁶λαι λαμπήγκο καὶ πόμασον αὐτὸ καλά· καὶ εὐρανον καὶ στά-
 λαξον αὐτὸ τὸ ὑ¹⁷δωρ ἀπο τὸ ἄλας· καὶ φυλαξον αὐτὸ ἕως ὥρας
 χρήσεως· τουτο δὲ γίνεσκε οτι τουτο ¹⁸ ὅπερ ἐδίδαξα οὐκ ἴπον
 ὅτι τὸ καθόλου ὕδωρ· ὅσας Η̄ εὐρις αὐτό· ἦνα ¹⁹ τὸ τρύψης καὶ
 στάλαξε διὰ μίαν φορὰν· ἀλα ἀνα μίαν Η̄· καὶ εἰς ²⁰ μίαν ἐκάστιν 20
 Η̄ του ἰδατος ἦνα βάλης ἀλας ἀμονιακὸν Η̄ ᾱ· καὶ σαλ²¹νήτρο
 Η̄ ζ̄· καὶ να σκεβάσης αὐτὰ· ἡδῖος τὴν καθὴν μίαν Η̄ του ἡδα-
 τος· ²² ἦτα ταυτὰ πάντα τα ἡδατὰ ἐνώσας φυλαξον· ἦτα λάβε ἀπο
 τὸν <ἐρμῖν> ἐξ²³ρηθρον ἡγουν τον πρότον καὶ ἀνελημαῖνον ὡς
 ἄνωθεν <F21 sq.> ἦριται· ογτ(ίας) β̄· καὶ ὕδωρ· ἤγουν ὀλί²⁴γην

δύναμιν ἔχοντα· καὶ βάλοι αὐτὰ εἰς χουνίον τοῦ ἀρεοῦ θ' σίδε-
 25 ρον καθαρὸν· ἐπάνο εἰς τὸ πύρ δια να βράσι· ἄχρι ἂν γένηται
 ἐρηθρον ὡς ²⁴ αἷμαν· ὅπερ τὸ νερὸν οὗτος ἐρηθρόμενον· βάλοι
 τόσον ἀπο τοῦ ἐρ²⁷μου ϛ του ἐρηθρου· καὶ ἀναλημένου καὶ τοτε
 θέλη λάβη ἔνωσιν ἐρηθρα <f. 189^v = H> ¹ τὸ ὕδωρ· εἶτα βάλοι H
 αὐτὸ μετα ἀμπουλας τὸ ὕδωρ ἐπάνο εἰς τας στάκτας· καὶ δὸς
 πύρ ² ἀχαμνόν· καὶ οὗτος γενήσεται τὸ τιούτον εἰς χρώμα κύτρι-
 νον· καὶ ἔστι ³ τούτο λήθος ἀκριβὸς εἰς χρώμαν κύτρινον· δοκι-
 μάζεται οὗτος· αἰ⁴αν ἐκ τούτο βάλης εἰς ἡλίον τὴν ὑπόστασιν
 καὶ γένη οἶον δράκοντος ⁵ αἷμαν· καὶ ὅταν ἡδῆς το τιούτον 5
 χρώμα· τότε γίνωσκε ὅτι ἔστιν τέληα· ⁶ νῦν δὲ λάβε ἀπε τὸν
 τὸν ἀσβεστομένον· ἤγουν μαλαμα καθαρὸν· καὶ βάλοι εἰς αὐτὸ
 τὸ νερὸν κατα τὸν προρηθήσαν μέθοδον τοῦ σουτον ἄνοθεν
 καὶ φάλαιον ουγγ(ίαν) \bar{a} · καὶ βάλοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς χουνίον
 σηδηρόν τοῦ ⁹ προηριμένου τοῦ σταλαγμένου· ἀπο αλας ἀμω-
 νιακου καὶ τοῦ σαλνήτρου ¹⁰ καὶ βάλοι αὐτὸ εἰς πύρ ἀχαμνόν· καὶ 10
 θέλη λήση εἰς ἡδωρ· καὶ μήξον ¹¹ αὐτὸ με τὸ προρηημένον ὕδωρ
 τοῦ ἐρμου ϛ ἤγουν τοῦ διαργύρου ¹² τοῦ ἐρηθρου· καὶ τὸ ὕδωρ
 τὸ ἥστερον τῆς ἀνελήσεος τὸ χορισμένον ¹³ ἀπο τοῦ ὕδατος τοῦ
 δυνατοῦ· καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἀνελημένον \bar{a} ¹⁴πὸ τὸ αλας ἀμωνιακόν
 καὶ τω σαλνίτρο· εἰς ὅποιον νερῶν τὸ ἄλας ἐνα¹⁵λησεν καὶ 15
 ἐξαλήφθη· <ἡ τετάρτη ἢ ἡ πέμπτη μοῖρα· καὶ δὸς πῦρ ἀχαμνόν
 ἕως ἂν ἐξαλειφθῇ> ἡ τρίτη μήρα τὸ καταληφθὲν δὲ βάλοι αὐτὸ
 εἰς \bar{a} ¹⁶μουλα ἡἔληνον· εἰς τόπον να μίτε ο η(λιος) ϛ μίτε ὕδωρ
 πρωςψαύσε· καὶ θε¹⁷λουν κατα γι εἰς το βάθος τῆς ἀμουλας λήθη
 ἐρηθρότατη λάμπονται· καὶ ¹⁸ ευγαλαὶ αὐτοὺς τοὺς λήθους καὶ
 βάλοι αὐτοὺς εἰς ἕτερην ἀμουλαν ἡἔλη¹⁹νον μακριλαύκινον· καὶ
 βάλοι το εἰς κόπρον θερμὴ καὶ ἡτράν ὡς τὸ ²⁰ ἄνοθεν αὐτοῦ μέρος 20
 φένεστε ἔξο ἀπε τὴν κόπρον δάκτυλα \bar{d} · ἀλάσον πάν²¹τα αὐτὴν
 ὡς ἄνοθεν <E13> ἡρται· καὶ ἔασον η(μέρας) 6 6 \bar{l} · καὶ θέλη
 λήση εἰς ὕδωρ· ²² καὶ ἔαν με ταυτὸ το ὕδωρ «ἔαν» προσψαύσης
 ϛ ἡ Ϙ χορὶς πύρ θέλη ²³ χρυσοθὴν ἔξοθεν· καὶ <εἰ> εἰς εαυτὸ τὸ
 ὕδωρ βάλης πέταλα οἶον βούλη θε²⁴λη χρυσοθὴ ἔσω καὶ ἔξο·
 καλα καὶ ἂν οὐδὲν ἐνε ἡ(λιος) ϛ καθαρὸς· διότι ²⁵ ο τέλιος καὶ 25
 καθαρὸς καὶ θαυμαστος ἡ(λιος) ϛ οὐ δύναται γενέσθαι ἢ μι ἀπε
 τοῦ ²⁶ κρόνου ἢ· ἤγουν μολήβη· ὅτι καθὸς λέγουσιν οἱ φειλοσο-
 φει δι²⁷ἂ τὸν ἢ· ὅτι ἐστὴν ἡ(λιος) ϛ καὶ φὸς· καὶ δια τοῦτο
 ἐκάλεσαν αὐτον χρυσόν <fol. 190^r = I> ¹ μiasμένον· εἰς δε ἄλον I
 τρόπον καλήται χρυσὸς ἄχρυστος· σὴ δὲ λάβε τὰς ² ἄνωθεν

<H3> δοκιμάς· καὶ βάλαι εἰς τι γῆν δια να στιχησθῆ· ἄχρι η(με-
 ρῶν) 6 6 λ· ητα πά⁹λαι βάλ το εἰς τὸν ἀαῖρα διὰ ἐτέρας η(μέρας)
 6 6 λ· ενθα μίτε ἥλιος μίτε ὕδωρ⁴ πρόσψαύσε αὐτὸ· ὅσπερ
 ἐπήησες εἰς τὸ ἄνω καίφαλαον· τῆς ϸ <D21-F15>· καὶ⁵ οὗτος 5
 θέλη γέννην εἰς τι ἄμουλαν⁷ λίθοι ἐρηθρότατοι· οἵτιναν λήθον καὶ
 ἄν⁶ βάλης ἀπ αὐτὸν μίρα ᾠ εἰς μίρας ὀ τοῦ ἰ3 ἡγουν εἰς μολήβυν
 Δι ὀ εἰς⁷ χουνίον ἀναλοιμένον τότε θέλης ἔχην εὐθῆς τὸ καθόλου
 ἡ(λιον) ϸ καθαρὸν⁸ εἰς παντίαν δοκιμῆν· κατα τι βοήθηαν τοῦ
 θε(ο)ῦ· αἱ δυνάμεις δὲ αὐτοῦ εἰσῆν·⁹ πολλαῖς· ἡ πρώτη δύναμις
 αὐτου ἔστιν ὅτι ταχῆ ἀνελησεται εἰς ὕδωρ εἰς κοπρια·¹⁰ ἡ β̄ ὅτι
 ταχῆ πῆγνηται εἰς τὸν ἀαῖρα· οὗτος ἀναλημένον αἰάν το βάλης
 εἰς¹¹ τὸν ἰ3 εὐθῆς τυρίζη εἰς ἡ(λιον) ϸ καὶ εὐθέος πῆγετε ὅπερ
 πηγνήμενον «καί»¹² καὶ τετριμένον· ἐάν βάλης μιαν μοίραν, εἰς ὀ
 του αἴρμου ᾠ ἡγουν¹³ διαργύρου θερμὸν ὦντος του ἐριθροῦ καὶ
 ἀναλημένον· θέλης ἔχῃ μίρας ὀ <α>¹⁴ ἀπο του λήθου τοῦ ἀνο-
 θεν <E7> ἡριμένου· καὶ ποιεῖς αὐτὸ πάσας τὰς ἡρι«μέ»¹⁵ μένας 15
 δυνάμεις : —

μέθοδος πὸς δὲ <ι> πηήσι την ϸ ἡ ϸ.

¹⁶ Λάβε κυνάβαριν Η ας''· γιὰρι ἡγουν βαρδαράμον Η ᾠ· χάλ-
 κομα καίκαυμένον, ἡγουν ρασ¹⁷ τίκ τασί Η ζ''· καλακάνθι κύτρυ-
 νον, ἡγουν σαρὺ Ζάκζ· ουγγ(ίας) β̄· ψηάστικην κίτρυ¹⁸νον ουγ-
 γ(ίας) β̄· κρόκον τοῦ σηδέρου ουγγ(ίας) β̄· διαργυρον Η γ̄·
 τηάφην κύτρυνον Η ᾠ·¹⁹ ἀσβέστην ζωντανῶν Η ας''· νερῶν
 τῆς βροχῆς Η η̄· τὴν τιάφην τρίψον²⁰ καὶ ἐζμῖξον με τὸν 20
 ἀζβέστην καὶ βάλαι τα ις ἕναν τέστον με το νερὸν τῆς²¹ βροχῆς·
 καὶ βράζων ὀλίγον ὀλίγον ὅς ου να λήμη τὸ τρίτὸ νερῶν να ἀ²²πο-
 μίνουν τὰ δύο· καὶ τότε ἔβγαλέ το ἀπε τὴν εἰστιαν· να κριόσι να
 κατασταθῆ²³ καὶ οσάν κατασταθῆ βάλαι κέντουκκλοκομάτι να
 στραγγήζη ἀπέσο εἰς το εἰά²⁴λί· καὶ στούμπο το καὶ φυλαξέ το·
 καὶ τότε ἔπαραι καὶ τα ἄλλα τὰ ἡδι καὶ²⁵ τρίψε αὐτα· καὶ κοσκῆ- 25
 νησέ τα· καὶ βάλαι αὐτα εἰς μαρμαρόγδην καὶ πότιζε αὐτα²⁶ ὀλί-
 γον ὀλίγον· με το νερῶν του ἡάληου· ὁμοῦ καὶ με τὸν δυαρ-
 γυρον· τούτο πι²⁷ήσις <σ>ηχνός· ἔως ὅτου να καταμιτῶθῆ ὁ
 δυάργυρος ὅλος εἰς το ζυμάρι μέσα· <fol. 190^v = K>¹ καὶ τότε K
 ἀφες αὐτὸ ἔος ἡ(μερῶν) 6 6 ἱ· να Ξηρανή· καὶ τότε λάβε αὐτὸ
 καὶ τρύψε το καὶ² βάλε το εἰς τὸ εἰάλην καὶ βάλαι εἰς το στόμα
 του ἡάληου ἀπο ἀλόγου χέτην³ τρίχες· καὶ στούμπο το· καὶ τότε

βάλοι τὸ στούμπομα καὶ στούμπο το καὶ⁴ σφήξε το καλα· καὶ
 βάλε το εἰς τον φούρνον· καὶ δὸς τὴν εἰσθίαν ολήτην ολίγην·
⁵ ἕως οὔτου να πηρόσι τὸ ἀγγήον ἕως ωρας ᾿· ἀπο τότε δὸς τὸ
 πῦρ στερεότερον ἕως⁶ ωρας θ· ἦτα ἄφες το να ψηχανθῆ· καὶ μετα
 τὸ ψυχρανθῆναι ἀνηξαι αὐτὸ⁷ καὶ ἀπεστούμπο το· καὶ θέλης εὐριν
 τὸν διάργυρον εἰς τὸ ἀνωθεν μέρος⁸ καίκολησμένον· καὶ θέλη
 ἦστε καὶ τὸ χρῶμα αὐτοῦ ολίγον κύτρινον·⁹ καὶ πάλαι λάβε τὸν
 δυᾶργυρον καίψτας ἦλας ὅπου ἀπεμένουσιν εἰς τὸ¹⁰ ἰάλην κάτου·
 καὶ πήσαι αὐτὸ πάλαι ὡς τὸ πρότερον· τρύβοντα ζημό¹¹νοντα
 ξυρένοντα καὶ ψήνοντα· ἕως οὔτου να ελθῆ τὸ ποθοῦμενον εἰς
 χρυσίου¹² χρ<οι>άν· καὶ λαβῶν αὐτὸ φυλαξον· καὶ λέγεται τὸ
 πιούτον πράγμα λήθος τίμιος·¹³ ὅταν δὲ βούλη τὸ πῆσαι τὴν
 ζ ἢ ς· πήη οὔτος· λαβὼν ἀπε τὴν ζ¹⁴ μέρος ὅσο βούλη· καὶ ἀπε
 τὸν λίθον τον τίμιον μέρος ἑνατὸν ἢ ον· ὁ¹⁵σον ἦπο δίγματι·
¹⁵ ἔστο ἢ ζ· ουγγ(ία) ᾰ· τουτέστη ΔΙ ᾰ· τὸ δὲ ποθοῦμενον ΔΙ ᾰ·
¹⁶ καὶ ἀναλήσας τὴν ζ βάλοι τὸ ποθοῦμενον καὶ μετὰ τὸ αἰνοθή-
 σασ χύσε¹⁷ τὸ εἰς βεργα· καὶ ἡβρίσκειται ἢ ζ χρῶμα κύτρινον μιν
 τέλιον· ἦτα πάλαι λα¹⁸βῶν τὴν ζ· καὶ ἀνάλησον αὐτὶ· καὶ βάλοι
 καὶ ἀπο το ποθοῦμενον ΔΙ ᾰ· καὶ ὁ¹⁹ταν ἐνοθῶσιν καλὸς εἰς τὸ
 χονευτήριον· χήσον αὐτὸ εἰς βεργα καὶ ευρίσης τὴν ζ²⁰ τέλιον
 ἢ(λιον) ς : —

το δε ὕδωρ της στήψεως γήναιται οὔτος : —

²¹ Λάβε στήψην Η ᾰ· καὶ τρίψον αὐτὴν εἰς μαρμαρόγδην ἕως
 οὔτου να γένη χνοο²²δέστατος· καὶ τότε ἄφες αὐτοῦ να κίτε ἕως
 οὔτου να γένη ἡγρί οσάν νερώ· καὶ²³ τότε βάλοι νερόν τῆς
 βροχής Η ας·· καὶ τάραξαι αὐτὸ καλα καὶ ἄφες αὐτὸ ἐκί²⁴σε
 αἶναν σπερονηκτόμερον· ἐκτοτε σακέλησον με τὸ κέντουκλον ὡς
 ἐ²⁵διδάχθης· καὶ φυλαξον αὐτο εἰς ἀλὴν σκέβος· καὶ ἔχης τὸ ὕδωρ
 τῆς στήψεως.

²⁶ μέθοδος πῶς γίναιται ὁ κρώκος τοῦ σηδεῖρου :

²⁷ Λάβε του αὐτοῦ σηδεῖρου ρήνησμα καθαρῶν μαλακὸν Η ᾰ·
 καὶ καλακάνθῃ κύ<fol. 191' = L>·¹τρυνον λέγεται σαρὺ ζάκζ L
 ουγγ(ίας) δ·· καὶ τρίψον εἰς ογδὴν μαρμάρινον· καὶ πότι²ζε αὐτὸ
 ολίγον ολίγον ἀπὸ τὸ νερῶν της στήψεως· <ἕως> οὔτου να γένη-
 ται ζῆμη πα³χέα· καὶ τότε ἄφες να στεγνώσῃ ολίγον· καὶ βάλε το

μέσα εἰς ἡάλην μακρι⁴τούργουρον ἐντημένον καλα καὶ στούμπο
 το· καὶ βάλαι το εἰς κοπριαν θερμὴν ⁵ τὸν ἰουνιον· καὶ ἄφες αὐτὸ 5
 ἐκί ἕως η(μερῶν) 6 6 κ· καὶ τότε ἔβγαλαι αὐτὸ καὶ τρίψε καὶ
 κοσκίνησαι το· καὶ τὸ ψυλὸν ἀπαρον καὶ φυλαξον· καὶ τὸ χο<ν>-
 τρὸν ⁷ πάλαι πότιζαι με το νερόν τῆς στήψης εἰς τὸ μαρμαρόγδη·
 καὶ τότε βάλαι ⁸ το εἰς τὴν ἡάλην μέσα· καὶ στούμπο το καὶ βάλαι
 το εἰς τὴν κοπριαν μέσα· ⁹ καὶ ἄς πῆσῃ η(μέρας) 6 6 ι· καὶ ἀπο
 τας ¹ ἡμέρας, ἔβγαλαι αὐτὸ καὶ πῆσαι ὡς τὸ ¹⁰ πρότερον· ἕως οὕτου 10
 να πάρης τὸ καθόλου· καὶ αὐτὸν ἐστὶ ὁ κρόκος τοῦ συδύρου.

¹¹ μέθοδος η Ϝ η ζ· ὅταν θέλῃς να πιήσης η Ϝ ἡ τε ζ :

¹² Λάβε ἡ Ϝ καθαρὸν ρήνησμα ἡ ζ καθαρὴς ρήνησμα ὅσον
 βούλη καὶ ἄ¹³λον τόσον ἡάλην τριμένον· καὶ ἄλον τόσον σαπούνη
 τριμένον· καὶ ἐζ¹⁴μιξον αὐτα τα τρία καὶ τζάκισέ τα καλα· ἕως 15
 οὕτου να ἀνακατοθούσιν· καὶ ἄ¹⁵πέκι βάλε το εἰς αἴναν χουνὴν καὶ
 ας <σ>τέκεται ἡ(μέρας) 6 ᾱ· μετὰ τὰς ᾱ ἡμέρας ἄ¹⁶νάλησον
 αὐτὸ· καὶ χῆσον ὅπου θέλῃς· τὸ δε χουνὴν καθέρισε το καλα·
 καὶ ¹⁷ πάλαι λάβαι τὸ ἔχῃσες καὶ ρήνησέ το· καὶ βάλαι σαπούνην
 καθαρὸν καὶ ¹⁸ ἡάλην τριμένον· καὶ πῆσῃ αὐτὸ φορᾶς ᾱ· ὅς τὸ
 πρότερον· καὶ τότε δοκίμα¹⁹σαι αὐτὸ εἰς τὸ ἀμόνην ἂν τρίβετε·
 καὶ ἡ μὲν τρίβετε τρίψε αὐτὸ καλός· ²⁰ καὶ πῆσε αὐτὸ χνοῶδες καὶ
 φυλαξαι αὐτὸ· ἡτα λάβε ἄλας ἀμονιακὸν καθαρὸν Δι θ ²¹ καὶ
 τρίψον αὐτὸ εἰς μάρμαροχόνης» σῆδερων· ἡτα βάλαι οξῆδην
 δρημὴν ἄσ²²προν Δι κζ· καὶ τάραξαι αὐτὸ καλα καὶ ἄς <σ>τέκεται
 η(μέρας) 6 6 ᾱ· καὶ τότε λάβε κέντου²³κλον καθαρὸν· καὶ
 σιγάγγησον αὐτὸν· να γένη ὑπερκαθαρον· καὶ τότε ἔπαραι ²⁴ τὸ
 νερὸν αἰκίνο· καὶ βάλαι τὸ ποθοῦμενον ἐκίνο καὶ βάλαι το εἰς
 μαρμαρό²⁵γδη· καὶ στάζε ἀπὸ τὸ νερῶν ὀλήγον ὀλήγον καὶ δέρνε 25
 το καλα· ἕως οὕτου να γέ²⁶νη ὡσάν ζημάρι· καὶ ἄφες τὸ αὐτοῦ
 να ἔναι η(μέρας) 6 6 ε· τούτέστι να στεγνώσῃ ²⁷ καὶ τότε
 τρίψον αὐτὸ καὶ βάλαι το εἰς τὸ εἰάλην καὶ πούμπο το καλα με το
 σ(fol. 191^v — M) ¹ κέπασμά του καὶ χρύσε το καλα· καὶ βάλαι το M
 εἰς τον φούρνον· καὶ δὸς αὐτὸν πῦρ ² ὀληγόν· ὅς του να πυρο-
 θῆν τὸ εἰάλην· τούτέστιν ἕως ὥραν μίαν· ἡτα στερεόσον ³ τὸ
 πῦρ ἕως ὥρας ιβ̄ καὶ τότε ἄφες το να κρῖσῃ· καὶ ἀνηξον τὸ
 ἡάλην ⁴ καὶ ὅσον ἔβρις ἀπάνου ξῆσε καὶ φυλαξέ το· τὸ δε αἶνα-
 ποληφθήσαν ἡλήν ⁵ κάτωθεν τοῦ ἡάληου ξηρὰν οὔσαν· λάβαι 5
 αὐτὸ καὶ τρίψον εἰς τὸ μαρμαρόγδι· ⁶ καὶ πότιζε αὐτὸ ὅς τὸ

πρότερον· καὶ πάλαι αὐτὸ ἄφες τὸ να Ξερανθῆ ἡ(μέρας) 6 ζ·¹ καὶ τότε τρίψον αὐτὸ καὶ βάλοι τὸ εἰς τὸ εἰάλην· καὶ ποιήσον ὡς τὸ πρότερον·⁸ καὶ πολέμα αὐτὸ ἕως ὠτου να μηδὲν ἀπεμῖνη εἰς τὸν πάτον του η⁹αλήου τήποτες· καὶ τότε ἔχης τέλιαν κυροτῆν καὶ τέληον στάλαγμα·¹⁰ ἡ μεν του ἡ(λίου) ς ἔστιν ἔβαλοι ἀπ αὐτῆ 10 μέρος ἐν εἰς μέρι «ἐ» ζ της ε·¹¹ καὶ γίνεται τὸ καθόλου τέλιως ς· ἡ δε σεληνις ἐκὶ ὑπάρχη ἡ κεροτῆ¹² καὶ τέλιον στάλαγμα ἔβαλοι ἀπ αὐτὸ μέρος ἐν· καὶ βάλοι εἰς μέρι ζ¹³ τῆς ἀφροδίτης· ἡγουν χάλκομα· ἡ του δυός· ἡγουν κασήτερος· καὶ γύ¹⁴ναιται τὸ καθόλου τελῆ ε· ἔσο καὶ ἔσο : —

περι του πιήσε την ε να δέχεται τὸν ἀρι.

¹⁵ Ἀνάλησον τὴν ε εἰς χουνὴν ο βούλη καὶ χήσον αὐτὴν εἰς 15 <σ>κουτέλην ὅπου να ¹⁶ ἔχη μέσα μέλην· καὶ πῆῆσον αὐτὸ φορας γ· καὶ δέχαιται : —

περι τον ἡ(λιον) ς ομιως.

¹⁷ Ἀνάλησε τον ἡ(λιον) ς εἰς χουνὴν ο βούλη· καὶ βάλοι ἔσοθεν εἰς τον ἡ(λιον) ς ἀπο τι ¹⁸ ε τριμένην καθαριν μέρος ολίγον· καὶ ἀναλημένον καὶ τάραξον αὐτὸν ¹⁹ μετα εὐλων· ἄχρυ ἂν ἐνοθῆ με τὸν ἡ(λιον) ς· καὶ τοῦτο πῆῆσον φορας β²⁰ ἡ καὶ γ· σμίγοντα 20 πάντα ἀπο τὴν ε· ὑψηλώτατα· ἡτα χήσον αὐτον εἰς βεργί : —

²¹ εἰς το δῆδη βάρος·

Λαβε ἀνου(ρα)νον κόπρον ευρὸν καὶ τρύψον ²² αὐτο χνοῦδες· ἡτα βάλοι εἰς ἀγγήον ἡέληνον στάλαξον αὐτὸ ος ἡδας· καὶ ²³ λάβε τὸ ὕδωρ αὐτὸ· εἰς μέρος· ὁμοίος καὶ στάλαξον χιληδονία εἰς ἔτερον ἀγγίον ²⁴ καὶ λάβε τα δύο ὕδατα· ἡσόσταθμος· καὶ ἐνοσον τα δύο ἡδατα ἡσόσταθμα· ²⁵ φυλαξον ἐπη της χρίας· λάβα ἀργύριον ἡ χρουσίον ὅσον βούλη· καὶ ἰδὲ πό²⁶σον Ζηγίον ἔστιν ἔστο 25 τὸ ἀργύριον ουγγ(ίαι) ἱ βούλομαι τοῦτο ποιήσαι ουγγ(ίαις) ἱβ· ²⁷ ἀπο δε τὸν ἱ ἔως τὸν ἱβ· λήποντέ με ουγγ(ίαι) β· λάβα ἀπο του ἡδατος τὸ(fol. 192^r — N)¹σούτον ὅσον να βάψη το ἀργύριον· N πειρόνοντα· βάφοντα· καὶ Ζηγίζοντα· ² ολίγον ολίγον ὅς οτου να γένη ουγγ(ίαι) ἱβ· ἡ δε βάφης αὐτὸ πλέον γίνεται περισσό³τερον ἔσο του ἀριθμοῦ : —

ἕτερον εἰς το δῆδη βάρος.

⁴ Λάβε ἀσβέστην ζωντα μέρι β̄· καὶ ἐν μέρος ἄλας βλάχικον·
 λαγαρισμένον· ἔστι δὲ ἡ λαγαρίσις αὐτοῦ· λάβε ἄλας καὶ 5
 τρύψον καὶ ἀνάλησον με ζεστό νερόν· καὶ σακέλησον καλός· καὶ
 ψήσον ὀλήγον ⁷ ὀλίγον· ἕως ὅτου να φύγη τὸ νερόν καὶ ἀπο τότε
 λάβε στέγνω το καὶ ⁸ τρίψε καλῶς· ἔπιτα λάβε τὸν ασβέστην καὶ
 τὸ ἄλας καὶ βάλαι τα ⁹ εἰς ογδὴν μαρμαρίτηκον καὶ ζήμοναι αὐτα
 με αἰλάδην του δέον· ὅστε ¹⁰ να γένη ὡς ζήμην παχαία· τότε 10
 βάλαι εἰς λαμπήκον χρυσμένον πομασ¹¹μένον καὶ βάλε το εἰς τον
 φούρνον· να στραγγήση το ἐλάδην εἰς ἄλην ¹² ἀμουλαν· τότε
 λάβε το λάδην πάλαι καὶ ασβέστην ζωντα· καὶ ἄλας ¹³ λαγαρισμέ-
 νον· ὀληγότερον περι το πρότον· καὶ ζήμοσον καλα· καὶ ¹⁴ βάλαι
 αὐτὸ εἰς λαμπήκον καὶ στάλαξον ὡς το πρότερον· ἕως ὧτου να
 ἡ¹⁵δῆς τὴν πρόβα· ἡ πρόβα δὲ ἔστι αὕτη, ἐπι σταν βάψης χαρτί 15
 καὶ βάλης ¹⁶ το εἰς τὴν ἡσθῆαν· καὶ ἂν ου καγῆ ἔστιν καλῶ· ἡ δε
 κατὶ ἔστιν ἀτιχο· ἔστι ¹⁷ δὲ ἕτερι πρόβα· «ἐ» ἀπε το λάδην αὐτὸ
 ἔαν στάξης ἕναν γκόπον εἰς πο¹⁸τήριν γεμάτο νερῶν· καὶ βου-
 λήση ο γκόπος το ἐλάδην· ἔστι καλῶ· ¹⁹ ἡ δε οὐδὲν βουλήση
 ἔστιν ἀτιχο :

ἐρμινία ἡνα πηήσης κυνάβαρην : —

²⁰ Λάβε θῆον κύτρινον· ἡγουν τιάφην· Δι β̄· καὶ διάργυρον 20
 Δι β̄· καὶ τρί²¹ψον τὸ θεῖον ψηλότατον· καὶ βάλαι το εἰς χουνὴν
 σιδηρῶν καὶ βάλαι ²² αὐτὸ ἀπάνου εἰς ἀνθράκας· ἡνα πηρόνεται
 το θῆον ὀλήγον ὀλήγον ὅστε ἀ²³νελήση· ἀναληόμενον δὲ αὐτοῦ
 ρένε ἀπάνου εἰς αὐτον τὸν διάργυρον· ²⁴ ὀλήγον ὀλήγον· ἕως
 ὅτου καταπήγη αὐτου ὅλον τὸν διάργυρον· τούτου δὲ ²⁵ γενομέ-
 νου· ἔβγαλαι το χουνὴν ἀπε του πυρός· καὶ οὗτος ευθῆς π²⁶σει
 ὅσπερ πέτρα· καὶ τότε ξῆσε αὐτὸ καὶ ἔβγαλαι ἀπε τὸ χουνὴν· καὶ
²⁷ τρίψε το ἡψηλώτατον· καὶ βάλαι το εἰς ἡάλην τῆς τέχνης· καὶ
 ἀπά· fol. 192^v = O·¹νου εἰς τὸ στόμα του εἰαλήου στούμπο το O
 με ἀλόγου τρίχαις· καὶ βάλαι το εἰς ² τον φούρνον φηλοσοφει-
 κόν· ἡνα περισέβη τὸ στόμα ἀπε τον φούρνον ὀλί³γον· ὀφείλη
 δὲ αἶναν το εἰαλήν καλλα στηλομένο· ἡτα ἀναψον πῦρ ἀχαμῶν
⁴ ἕως ὡρας ζ· καὶ θέλης εἰδὴν τὸ εἰαλήν οτι ἐξηβένη μαύρος
 καπνός καὶ μυ⁵δὲν διλησῆσις· ἐκτότε δὲ στερέο τὸ πῦρ ὀλήγον· 5
 ἄχρι ὡρας ζ· καὶ θέλης ⁶ ἡδὴν ὅτι ο καπνός ἐξηβένη ἄσπρος·

καὶ τότε βάστα τὸ πῦρ εἰς μιαν δύναμι· ⁷ βλέπε δὲ πάντοτε τῶν
 καπνῶν ὅτι θέλη ἀρξασταὶ τοῦ γενέσθαι ἐρυθρὸς· ⁸ ἀπο δε ὥρας
 θέλη γέναισθαι ἐρηθρότερος· ὡταν δὲ γένη τέλειος ἐρηθρὸς
⁹ ἀφελαι παρευθῆς «τὸ πῦρ τὸ» πῦρ ἀπε τὸν φούρνον· καὶ ἔασον
 ψυγῆναι· ἦτα ¹⁰ λάβαι τὸ ἡλῆν ἀπε τὸν φούρνον καὶ καθέρεισον 10
 αὐτὸ ἀπε τὴν ἔξο μεριαν ¹¹ καλλα· ἦτα σύνθλασον αὐτὸ· καὶ
 ευρίσης τὴν κυνάβαριν εἰς τὸ ἀνο μέρος τοῦ ἡ¹²ἀλήου τὴν δε
 ἡλῆν εἰς τὸ βάθος του ἡαλείου· καὶ τὴν με κυνάβαριν φυλαξον
¹³ καὶ ἔχαι εἰς χρῦαν σου : —

ετε(ρη) συ«ν»μβολή τῆς φεγκαριότισας· λεγεται
 ρομαηκα. καὶ φράγγηκα λουναρια : —

¹⁴ Ὅπερ γίναιται εἰς φάραζ βουνιον εἰς τόπον υγρὸν· καὶ εἰς
 τόπον κρυπτόν· ἐνώησον ὅτι ¹⁵ δύο λογές ἐναὶ τὸ βῦτανον αὐτὸ· 15
 θηληκὸν καὶ ἀρσενηκὸν· τὸ μέγαν ἀρσεν· ¹⁶ τὸ δὲ μικρὸν θῆλη·
 ἔχη τὸ ἀρσενικὸν φηλα ἱ· καὶ τὸ θηληκὸν φυλα ἱε· τὰ ¹⁷ ὅπια φυλα
 ἐναὶ ὡσπερ τρυφυλείου· καὶ ὁ βλαστὸς αἶναι κόκηνος· καὶ ὁ
 ἀνθος ¹⁸ κύτρινος· καὶ ἡ εβωδία του σῆρην μόσχον· καὶ ὁ ζόμος
 αὐτῆς ὁμῖος ὡσπερ χι¹⁹ληδονῆας· καὶ ἡ ρίζα αὐτῆς μεγάλη καὶ
 ἀσπρη ὁμία ραπανίου· καὶ τὸ φύλον αὐτῆς ὁ²⁰μοῖον μαντζουρά- 20
 νος· καὶ ὁ βλαστὸς χνωδάτος· καὶ ὡσπερ η « αὐξάνη καὶ ²¹ ἐκλι-
 ψῆνη· οὔτος καὶ το βυτάνην ἀκολουθῆ τῆς «· καὶ τὸ βλαστάρην
 τῆς ²² αἶναι τετράγονον· ὅσπερ κουκία· Καὶ τον ζόμον αὐτοῦ
 ἔμυξον με τον δυᾶργυ²³ρον ἰς χονην καὶ ανακάτο το καὶ γύνεται
 ἀσίμη· Ἀκόμοι βάλαι τὸ καὶ εἰς χάλκομα· ²⁴ βάλαι απ αυτον τὸν
 ζώμον, καὶ γίνεται ἡλιος· καὶ γύνεται δυνατὸν καὶ κό²⁵κηνον· 25
 Καὶ ἔπαρον απ αὐτὸν τὸν ἡ(λιον) / ἕναν μερτικὸν καὶ βάλαι το
 εἰς ἱ μέρ²⁶τικα εἰς ἐκίνην τὴν «· καὶ γύνεται ἡ(λιος) / καθαρός·
 Ἀκόμι ἕναν μερτικὸν ²⁷ ἀπε τὸν ζώμον ἐκίνον βάλαι ἀπάνο εἰς ἱ
 μέρτικὰ του ἡ ἦρουν μοληβῆου· καὶ <fol. 193· = P> ¹ γίναιται P
 ἡ(λιος) / Ἀκόμι τὸν ζωμῶν τῆς ρίζας ὅπου τὸ βάλης· εἰ εἰς
 στάνιον· ἢ εἰς μο²⁸λήβην καὶ γίνεται «· Ἀκόμι ἡ πούλπερι τῆς
 ρίζας καὶ του φύλου εἰς μερ²⁹τικὸν α· ἀπάνου εἰς ἱ εἰς τι « να
 το ρύψης γίνεται ἡ(λιος) / καὶ ἐτούτη δ³⁰λη ἡ τέχνη ἐναὶ ἀληθινή
 καὶ ἡσια : —

περι λαγαρισμῶν· λαγάρισης α(φροδίτης) Ϝ.

⁵ Λάβε πέταλα □ □ ομια ἀ(φροδίτης) Ϝ Η α ἦρουν χάλ- 5
 κομα· καὶ τάρταρον καὶ ἄλας κυνόν Η α· ⁶ καὶ τρίψον τὸν τάρ-

ταρον με τὸ ἄλας του κυνοῦ· καὶ πῆήσον αὐτα τέφραν· ἡτα
 7 λάβαι τὰ πέταλα καὶ βρέξον αὐτα εἰς Ἐήδην δριμέος· καὶ μεθοῦ
 τὰ βρέξης⁸ καὶ οντα ἡγρά ἐπήπασον αὐτα ἐκ του τρίματος· καὶ
 βάλαι αὐτα εἰς ἄνθρακα⁹ ζωντα· ἄχρι ἂν κοκινήση· μεθοῦ δὲ
 κοκινήσει· ἔσβεσέ τὰ εἰς οεῦδην δριμί·¹⁰ καὶ τούτο πῆήσον 10
 φοράς β̄ ἢ καὶ γ̄ καὶ δ̄· ὅσον δὲ το πηεῖς πλέον τὸσου¹¹τον ἔστιν
 κριτότατον: —

περι λαγαρίσεως τοῦ Ζ₃· ἦγουν τον κασίτερον.
 ἦγουν θ(εὸ)ς ν ἀγι σοσι·

¹² Ἀνάλησε τὸν κασύτερον οσον βούλη εἰς χουνὴν σηδιρὸν· καὶ
 εἰς μοιρας ε̄ του Ζ₃ βάλαι ¹³ μοῖρα ᾱ κολοφονία· ἦγουν πίσα
 υγρή· καὶ τάραξον μετα σηδείρου· «καὶ χή» ¹⁴ καὶ χήσον αὐτὸ
 φοράς ε̄· εἰτα πάλην ἀνάλησον τὸν Ζ₃· καὶ μεθοῦ τὸν ἀνελή¹⁵σης 15
 βάλαι τὴν κολοφόνιαν καὶ ἄφες αὐτὸ ψυγήναι· ἔσο εἰς το αγκιόν
 ὅπου το ¹⁶ ἐναίλησες· καὶ ὅταν Ξηραθὴν «αι» ἔχε τριμένον ἄλας
 ἀμονιακὸν· ἦγουν ¹⁷ τζαπάρικο· καὶ ἀνέλησε τον Ζ₃· καὶ μεθοῦ
 τὸν ἀνελήσης ρύψε ολίγον ¹⁸ ἄλ(ας) ἀμονιακὸν καὶ ἔασον ψυγή-
 ναι· καὶ τούτο πῆεισον φοράς δ̄· καὶ ¹⁹ ἄφες αὐτο πάλιν εἰς τὸ
 ἄλ(ας) τὸ ἀμονιακὸν εἶνα σταθὴ ολίγον· καὶ τούτο γινο²⁰μένον· 20
 πάλιν ἀνάλησον φοράς ζ̄· καὶ χύσον αὐτὸ εἰς το ὕδωρ <τοῦ ἄλας>
 τὸ ἀρχαλή· ²¹ ἢ του κινου σκεβασμένου· εἰ ἡς τὸ <τοῦ> βλάχι-
 κον πλημένον καὶ τρυμένον· ²² ἔκτοτε πάλι χύσον τον Ζ₃ καὶ
 βάλαι ἐπάνο ολίγον ἀπο το ἄλ(ας) ἀμονιακὸν ²³ καὶ σβήσε το εἰς
 τὸ ὕδωρ τοῦ ἄλας ἀρχαλή· ἢ του κινου του σκεβασ²⁴μένου· ἢ του
 βλάχικου ἀναλημένου καὶ θέλην χορήσην·

ετε(ρη) λαγάρισης Ζ₃.
 θ(εὸ)ς ν ἀγι, σοσι·

²⁵ Λάβε τὸν Ζ₃· καὶ ἀνάλησον αὐτὸν καὶ μετὰ τὸ ἀνελήσας 25
 χείσον αὐτο εἰς ὄξος καὶ θέλη ²⁶ γένη στερεὸν καὶ τούτο πῆήσον
 φοράς ιβ̄· ὕστερον δὲ τούτον αναλημένον βά²⁷λαι αὐτὸν εἰς τὸν
 ασβέστι τον μαλαγμένον καλλα ενέ με το γαλα μαλαγμένος ὁ
 ασβέστης· καὶ θέλη γένη υπέρλευκον: — <f. 193^v — Q>.

¹ περι λαγαρίσεως τοῦ ἡ₃· ἦγουν μολήβη: Q

Ἀνάλησε τὸν ἡ₃ καὶ μεθοῦ τὸν ἀνελήσης² ἔσβεσέ το εἰς τὸ
 <ὕδωρ τοῦ> ἄλ(ατος) τοῦ κεινοῦ· καὶ του ὄξους του δριμαίου·

ούτος ἐστι το⁸ ἄλ(ας) νά νε σκεβασμένον ολίγον· καὶ ἀνάλησε
αὐτὸ φορᾶς ἰδ· καὶ σβήσον αὐτὸν⁴ εἰς αὐτὸ τὸ ὕδωρ διότι το
ἄλας τρώγει τι μαυράδα· τὸ δε ὄξος φθῆρι τὴν δὴ⁵ δυναμιν· εἰει⁵τα
τρίψον αὐτὸν καὶ βάλε τον εἰς πινάκιν ὁμου· καὶ πόμασον αὐτὸ
καλὸς⁶ καὶ βάλαι αὐτὸ εἰς φούρνον ενθα ὀπτονται εἰ ἄρτι· καὶ
ἄφες αὐτὸ ἐκίσε ἄχρι ὥρας ἰβ· τὸ⁷ δὲ προεἶ· ἀνήξας ευρίσης
αὐτὸ λευκὸν ὡσπερ ἀσβεστον : —

περι ταρτάρου : —

⁸ Λάβε τον τάρταρον καὶ τρίψε καλὸς ἦγουν βουτζίου ἡλι· καὶ
καύσον αὐτὸν εἰς αὐγοτζεφλον· ⁹ ἕως ἂν μαυρίσει εἰτα βάλαι αὐτο
εἰς πανὴν ληνον· καὶ βάλαι ἀποκάτου ἀγγήον δια να ¹⁰ λα<μ>βάνη 10
το ἐξερχόμενον ὕδωρ ἀπ αὐτου· καὶ τοῦτο τὸ ὕδωρ φυλαξον εἰς
μίαν ἀμουλαν ¹¹ μικρὴ καὶ πόμασον· ὀφαιλῆ δὲ αὐτὸ εἰς τι ς· καὶ
εἰς τὸ σύ πηεῖς ἀπ αὐτὸ οἶον βούλη· ¹² καὶ τοῦτο ἐστι το τέλιον
κρατι<ν>τικὸν εἰς το λευκένην· εαν δὲ καὶ βάλης αὐτὸ εἰς τον
λαμπικόν ¹³ καὶ σταλαξῆς ἐστι κρίτον :

ἐρμινῆα διὰ τους κόπρους ἦνα βάνης τα γιαλία.

¹⁴ Λάβε κοπριαν χλοερὴν καὶ θές εἰς λάκον να πηόρσι· καὶ
ἀφούν πιόρσι βάλε τὸ ιαλὴν ἀπέσο εἰς τι κοπριάν : —

¹⁵ ετε(ρη) κόπρος.

15

Λάβε κοπριαν Ξηρὴν· καὶ τρίψον καλὸς· καὶ κοσκίνησον καὶ
μέθου κοσκινήσας ¹⁶ βάλαι εἰς λάκον καὶ βάλαι καὶ το ἡάλην
μέσα· τότε ἔχε θερμὸν βραστὸν καὶ χήσαι εἰς τι ¹⁷ κοπριάν μέσα·
καὶ σκέπασον τὴν κοπριάν· καὶ ἄς <σ>τέκεται εως η(μέρας)
6 6 ζ· μετα τὰς ζ η(μέρας) 6 6 ¹⁸ ἔχε καὶ ἄλον λακον με ἐτε-
(ρην) κοπριαν· καὶ βάλαι τὸ ἡάλην καὶ το <τε> θερμὸν καὶ πῆει
ος το προτερον ¹⁹ τοῦτο πῆη ἕως η(μέρας) 6 6 μ : —

ἔτε(ρη) κόπρος.

Λάβε ἀχηρον ψηλὸν καὶ ἀσβέστην· καὶ κοπριαν Ευ³⁰ράν καὶ ²⁰
βάλαι εἰς λακον πάτον ἀχηρον καὶ πάτον ασβέστι καὶ πάτον
κοπριάν· ²¹ καὶ τότε βάλαι το ἡάλην μέσα· καὶ ἔχε θερμὸν καὶ
χήσον εἰς τι κοπριαν καὶ ²² σκέπασον αὐτι εως ἡ(μέρας) 6 6 ζ·
τοῦτο ποιεῖ ως ἄνοθεν <Q17> ἦριται· ἀπο κόπρον εἰς <κόπρον
καὶ ἀπό λάκον εἰς> λακον ως ἄνοθεν <Q19> ἦριται εως ²³ η(μέ-
ρας) 6 6 μ.

ετε(ρη) κόπρος.

Λάβε μαντζάνες και κόψε αυτας κομάτια ²⁴ και βράσαι αυτας
 ητα βάλαι τὸ ἡάλην μέσα εις τον λάκον εις τὰς μα<ν>τζάναις
²⁵ ἀπέσο· και ἤλασον τὰς μα<ν>τζάναις απο «ε>ζ̄ η(μέρας) 6 6 ²⁵
 ἕως ζ̄· τοῦτο ποιεῖ ²⁶ ἕως η(μέρας) 6 6 μ̄ :

ετε(ρη) συμβολή α(φροδίτης) Ϝ εις ϙ : —

²⁷ Μεταβασις α(φροδίτης) Ϝ εις ϙ· λάβε ἀ(φροδίτην) Ϝ χ^{m}
 λεπτά· και θερμάνας αὐτὸ υπο τοῦ πυρός· δεύσον αὐτὸ εις ☉
²⁸ ὀρημῆν· και οὔρον παιδὸς αφθόρου· και τοῦτο ποιει ἕως
 φορὰς θ̄· ἢ και πλέον ²⁹ ἐν δε το θερμάνας αὐτονε ησαιως πάται
 αὐτὴν αλας παρπαράτο ὑψηλότατων τουτο δε γινομένου λα(βε)
 τάρταρον ³⁰ και Τ σαρι Ζηρνάκ σκεβασμένα και τετριμένα· και ³⁰
 λαβὸν χύτραν ἀνακα<μ>πτων τίθη τι αυτι τὴν Ϝ ³¹ και πάτε ἐκ
 τον τριμάτον· ἀχ<ρι>ρι ἂν πλησθὴ ἢ καθόλου χήτρα· και πομάσας
 αυτι καλὸς ³² κρύψον εις ἀνθρακας ωρας ιζ· εἴτα ἀφελων τρίψον
 και σήσον και Ζημοσον αυτα με τε³³λέου τοῦ ταρτάρου· και
 χήσον ιδ <φορὰς> εις βέργα <fol. 194^r col. 1 = R>.

¹ Εἰς το δῆδη βάρος· εἰς το καθέν μεταλο· R

² Λάβε ασβέστι ὅσον βούλη· και λάδην· και ³ ἀνακάτο τα και
 βάλαι τα εις τον λαμπήκον ⁴ να σταλαξη· και ἀφοῦν σταλαξη
 βρέξε πανην ⁵ και ἀναψε το και ἢ μεν και τὸ πανη ἔστι ⁶ ἀτιχο· ⁵
 και πάλαι βάλαι και στάλαξέ το· ⁷ ἕως ὅτου μι καγὶ τὸ πανην· και
 τότε ἔστι καλω ⁸ ταρτάλου ἔλεον .:

<Sine titulo.>

⁹ Λάβε τάρταρον και κούσε αὐτὸν εις αὐτο¹⁰τζεφλον· ἰ εις ¹⁰
 πανην ἕως ὅτου να μαυρίση· ¹¹ ἦτα τρίψον αὐτὸ καλῶς· και
 τρίψε και ἄλας ¹² ὀλίγον· εἴτα αἴνοσον τῶν τάρταρον με το ἄλας
¹³ και αὐτο ἔστι τὸ ἔλεον του ταρταρου.

¹⁴ Περὶ κρατίσεως του δυαργύρου .:

¹⁵ Λάβε λιβάδαν ἐκ του γιάλου εις <σ>τριδίου λέπος· ¹⁶ και ¹⁵
 τρίψον αυτα καλὸς λιαν· εἴτα ρίψον αὐτο ἀ¹⁶πέσο εις τὸν ἐρμὴν
 ἀναληομένον και κρατίσεται.

¹⁸ Περὶ κρατῖσεως τοῦ ἐρ(μοῦ) ζ· ἦγουν θ(εό)ς ν ἀγί σοσι.

¹⁹ [Π]ήρησης καλιας· λάβε το βοτανον τὸ λεγόμενον ²⁰ ὕσ ||| σ 20
αι θν· καὶ Ζήρανον αὐτο ἦτα κάμε λάκον ²¹ καὶ ἀψε εἰσσιτιαν καὶ
ἀπάνο εἰς τὴν εἰσσιτίαν θές ²² τὸ βωτανον τὸ Ξηρόν να καίαιται·
καὶ ἀφοῦν ²³ καὶ καὶ χονέψη· γηνεται αἶναν σωμα· ἦτα λάβε
²⁴ αὐτο καὶ τρίψον καλῶς καὶ στάλλαξον εἰς ²⁵ λαμπήκον ἦνα 25
ἐξηβάλης ἀπ αὐτο ὕδορ ²⁶ καὶ εχει εἰς χρίαν[.]σου.

<Sine titulo.>

²⁷ ἰ ἀπο σαλνήτρο· καὶ στήψεως ἐβγαλε ὕδορ ²⁷ καὶ ἀπ αὐτὸ
το ὕδορ λάβε ὅσον βούλη· καὶ ²⁹ λάβε καὶ τάρταρον ὅσον βούλη·
καὶ ανακά³⁰το το «ν» καὶ πήσε το «ν» ος Ζήμι· καὶ με ταυτην τὴν 30
³¹ Ζήμι τρίψον μέταλο ἀφροδίτης· καὶ γήνεται ³² λευκὸν ὡσπερ ε
καθαρά <fol. 194^r col. 2>.

³³ ἑταῖρα ση<μ>βολή του ἐρμου·

³⁴ [Λ]άβε ἐρμῆν ὅσον βούλη καὶ βάλαι αὐτὴ εἰς κάλαμη χλοερόν·
³⁵ ἦτα λάβε θήον κύτρινον πολὶ· καὶ πήσε αὐτο χνοῦς καὶ Ζήμο- 35
σον ³⁶ αὐτο με ἡδορ· καὶ πήσε αὐτὸ ος Ζήμην παχίαν· καὶ χρί-
σον ³⁷ τὸ κάλαμη ὦλον· καὶ μετὰ το χρίσας λάβε πιλὸν ἐντέχνου
³⁸ καὶ χρῦσαι αὐτὸ ἀπάνου εἰς το θεῖον καὶ πάλαι χρύ³⁹σαι αὐτὸ
με θήον καὶ με πυλόν· καὶ φυμῶσας ἀσ⁴⁰φαλῶς «θές» θές το εἰς 40
ἀνθρακα αὐτόμενα ἦνα πῆ⁴⁰ση ἡ(μέρας) 6 6 β ἑπτα ανακα-
λήψας καὶ ευρίσης αὐτο ὡσ⁴²περ χρυσίον· ἦτα λάβε ἀπε ἡ(λιον)
ε καθαρῶν Δρ' ᾱ ⁴³ καὶ βάλαι εἰς αὐτον τὸν ἐρμῆν εἰς Δρ ι καὶ
γήνεται ⁴⁴ ε ἡ(λιος) καθαρὸς.

<Fol. 195^v in margine sinistro = S>.

¹ Ἐτέρα συ<μ>βολή τῆς αλτέμιας

S

² Λάβε χάλκομα λεπτοτερον κομέ³νον· ἦτα πύροσον αὐτὸ
⁴ καλὸς· καὶ βάλαι αὐτὰ ⁴ εἰς ὄξος δρυμέος τρίς ⁶ καὶ τέσαιραις 5
φοραῖς ⁷ πυρομαῖνον· ἕως ὅτου ⁸ να γένη πυρόδες· ἦτα β⁹λαι
δυάρτυρον ὅσον βούλη· ¹⁰ βάλαι καὶ σουλημάν ὅσον βούλι 10
φύνον· ὁ δε φύνος ὑ<πό> προ¹²βα ἔστη αὐτὸ· βάλαι ἀπάνου
¹³ του αἶναν ασπρ(ον)· καὶ ἡ μὲν ¹⁴ γένη πυρόδες το ασπρ(ον)·
ἔστι ¹⁵ καλὸς· ἡ δε μι οὐχή· βάλαι ¹⁶ καὶ τηρίαν βουτζήου μὸ¹⁷νο- 15
βασίας φύνας· ἦτα βάλαι ¹⁸ αὐτὰ εἰς χουνίον καὶ ἀς ¹⁹ ἀναλήθουν

καλῶς· τὸ ²⁰ πλέον ἀνελή κρυτό«ν»τερον ²¹ ἔσται· καὶ οὐ μὴ ²⁰
 γένηται τέλι²²α «· ἦτα βάλαι αἴναν μερ²³τικὸν καθάρια «· καὶ
 δύ²⁴ο μερτικά ἀπ αὐτὴν τοῦ ²⁵ δυάργύρου την «· χαλκομα ²⁶ του·
 25 καὶ βαλε τὰ εἰς χουνὴν ²⁷ να ἀνελίσουν καλῶς· ἦτα ²⁸ χήσον εἰς
 βέργα· καὶ γήνεται ²⁹ τέλια « ἔσο καὶ ἔσο :

<Fol. 191^r in margine dextro = T>.

¹ Ἐτέρα συμβολή.

T

² Λάβε μολήβην ∠ κε λ ³ καὶ ἀνάλησον· καὶ²μεθοῦ ⁴ ἀναίλησι ἔχει
 τιάφην ⁵ ∠ ε̄ κ· καὶ ἔτζη ὅσάν αἶναι ⁶ ἀναλημαῖνη· ἄρας ἐκ ⁷ του
 5 πυρός· καὶ ρύψαι «τι» ⁸ τιάφην μέσα· καὶ ἀφες ⁹ αὐτὸ ψυγήναι·
 καὶ τότε ἡ ¹⁰ βρίσκεις το ὅτι τρίβεται ¹¹ καὶ βάλαι το εἰς το γδὴν
 10 ¹² καὶ τρίψε το καὶ κοσκί¹²νησέ το· καὶ πάλαι βά¹⁴λε το καὶ φυλα-
 ξον· καὶ ἔ¹⁵παρον κυνάβαρην ¹⁶ ∠ ζ· καὶ στήψην καθα¹⁷ρὶν ∠ ζ·
 15 καὶ τρίψε τα κα¹⁸λός· καὶ ἔνωσον αὐτα· καὶ ¹⁹ βάλαι αὐτα εἰς
 ἔναν πινά²⁰κιν φράγκικον· καὶ τότε ²¹ ἔπαρε μέλι ∠ ἱ· καὶ ὀ²²Σή-
 20 δην ∠ ἱ καὶ ἔνοσον ²³ αὐτα· ἔως ὅτου να ἔνοθῶσι ²⁴ καλα· καὶ
 τότε πότιζε τι ²⁵ κυνάβαριν καὶ τὴν στή²⁶ψην ἔως ὅτου να γένη
 25 ²⁷ ὅσαν μέλη· καὶ τότε πό²⁸τιζε τὸ μολήβην ἄπα²⁹σα εἰς το γδὴν
 καὶ τζάκιζε ³⁰ καλα· ἔχε δὲ καὶ τιάφην ³¹ τριμένην ψηλοῦτζηκὴν
 30 ³² ∠ ε̄· καὶ βάναι καὶ ἀπ αὐτι ³² ἔως ὅτου να τὸ ποιούσιν ολα·
³⁴ καὶ τότε βάλεται εἰς τὸ χου³⁵νὴν· καὶ ἄς <σ>τέκονται ἡ(μέρας)
 35 ὄ ὄ ἱ ²⁰ ἡ καὶ ζ· καὶ τότε ἀνάλησον ³⁷ αὐτὰ· καὶ χήσον εἰς
 βέργα· καὶ ³⁸ ευρίσης τὸ ποθοῦμενον ἡ(λιον) ∠ :

ANNOTATIO CRITICA

A1-2 Titulus operis.

In ἀλτέμιας, de cuius forma in praefatione disputavi, ponit scriba duos accentus, ut apparet, incertus, utrum consuetudinem litteratorum an quotidianam sequatur. Sic hodie scribunt Graeci ἀρρωστία, sed dicunt colloquentes ἀρρώστια. Genitivum credo optime copulandum esse cum sequentibus nisus coniunctione S1 ἑτέρα συμβολή τῆς ἀλτέμιας. Series verborum eadem A27 εἰς τῆς σκίλλας τὸ νερόν 'in aquam scillae'.

A3-15 Apparatio.

A3 πηλὸς φιλοσοφικός quasi in transitu commemoratur Berthelot, *Alch. gr.*, 321, 8, sed describitur ita apud Arabes Wiedemann, *Sitz. ber. d. phys.-med. Soz. in Erlangen*, 43 (1911), 102 : « Der Ton der Philosophie. Wenn man reinen Ton fermentieren lässt und zu ihm kleine Stücke von Mist und etwas geschnittene Haare von Tieren und Salz hineintut. » 4 τζουκαλάδικος cf. ngr. τζουκαλάδικον 'officina figulina'. Infra A17 τζουκάλι πέτρινον. Brevior forma byz. ngr. τζούκα 'olla fictilis'. Haec stirps pendet tota ex it. *zucca* 'cucurbita, ampulla cucurbitina' (G. Meyer, *Ngr. St.*, 4, 93). καλά iuxta A8 καλῶς ut saepe. καθερίζω iam varia lectio Septuag. et N. T., sed hodie καθαρίζω (Dieterich, *Unters.*, 5). Reduplicatio perf. pass. plerumque omissa ut hodie. μερτικόν 'pars' byz. et ngr. ducit G. Meyer, *Ngr. St.*, 2, 40 e serb. *mertik* 'modus' slov. *mertik* 'merces trituratoris', sed vereor ut recte. 5 ἀπέ iuxta A1 ἀπό byz. et ngr. κεραμάδικος utrum solo errore an vera quae vocatur dissimulatione occurrat cf. ngr. κεραμιδάδικο 'officina lateraria', incertum videtur. 6 κοπρίαν ἀλόγου 'fimum equi' cf. Theophilus, ed. *Hg.*, 133 : « testam ollae magnam, quam lines interius et exterius argilla cum fimo macerato ut firmior sit ». Ξερήν — att. ξηράν cf. ngr. Ξερή 'sicca'. 7 ἴσιος

byz. et ngr. = v. gr. ἰσαῖος. 8 Ζύμωσον copulandum esse cum verbis με λίγον ὕδωρ (= att. μετὰ ὀλίγου ὕδατος), sententia ostendit. Non est igitur Ζύμωσον 'fermenta', sed 'subige'. ἕως ὄτου να 'donec' cf. ngr. ὡς ποῦ να, ὥστε να 'donec'. 9 πούχνη ἀχύρου potestate optime quadrat ad byz. ngr. πουχός ποῦχο 'pulvisculus palearum', μπουχοῦδι 'τὰ ἀποβαλλόμενα ξυλώδη μέρη τοῦ λίνου κατὰ τὸ χλίαρσμα', quam stirpem a Slavis cf. v. bulg. *puchati* 'flare' slov. *puh* 'vapor, lanugo' serb. *puchor* 'favilla' putant profectam esse (G. Meyer, *Ngr. St.*, 2, 52). Qua de causa Meyer ngr. μπουχνα' πώγων', quod alio loco suae commentationis (2, 45) nominavit, non huc trahat, non video. Me iudice non multum differt inter 'lanuginem' et 'barbam'. De terminationibus cf. ngr. γούλα et γούλη, κοῦρτα et κούρτη, τροῦλλα et τροῦλλη, quas voces Graeci sumpserunt a Latinis. Ζύμω pro att. Ζύμου. Ab antiquitate exeunte verbis -όω succedunt verba -ώνω: N9 Ζύμωνε, K10 Ζυμώνοντα. At tamen Ζύμω occurrit iuxta Ζυμώνω ut ngr. σήκω 'surge', iuxta σηκώνω 'erigo'. το pro αὐτό. Formae pronominis αὐτός encliticae, quibus prior syllaba deest, ab a. 1000 in usum veniunt (Hatzidakis, *Einkl.*, 332). 10 ἰδῆς eodem accentu atque ngr. ἰδῆς pro att. ἰδης. 11 σκέται fortasse scribae errore pro σκῆται (σκείται) ut C15 ὄσεν pro ὄσην, cf. ngr. σκῶ 'findo', quod formatum est ex aor. ἔσχισα, cum -ησα transiisset in -ισα. Fieri tamen censeo potuisse, ut σκῶ in flexione sua verba non contracta sequeretur. Ne cui σκέται post ἕως ὄτου va curae sit, iam ab antiquitate indicativus praesentis munere fungitur coniunctivi (Hatzidakis, *Einkl.*, 216). 12 ἐνδύσιν cf. Wiedemann, *Kahlbaum-Denkschrift*, 243, ex opere arabico: « Man macht auf ihr Feuer an und setzt auf sie die Substanzen in einem mit Lehm bestrichenen Krug. » Ad quae animadvertit Wiedemann, 244, n. 1: « In älterer Zeit und noch im Anfang des 19. Jahrhunderts wurden vielfach Retorten mit einer Lehmschicht überzogen, um sie beim Erhitzen gegen eine ungleichförmige Erwärmung und ein Zerspringen zu schützen. » 13 Vocis ὑαλί (dic ἰαλί) 'vas vitreum' orthographia variat in libro nostro: ἡαλήν, εἰαλί, ἰαλήν, γιαλί. 15 κάτω byz. et ngr. iuxta E19 κάτω. Item A18 ἀπάνου iuxta A24 ἐπάνω.

A15-B5 De dealbatione cupri.

A15 φ ἤρουν χάλκομα in margine dextro. Post ἤρουν sequitur interpretamentum aut casu eodem aut casu nominativo. χάλκωμα

proprie 'vas aereum', sed in libro nostro semper idem atque χαλκός, quod plane deest. Lat. *aeramen* pro *aes* videtur pendere e gr. χάλκωμα. 18 σκίλλα est *Urginia maritima* L. (Tschirch, *Hb. d. Pharmakognosie*, 2, 1579). Cf. lib. XII aqu. ex libro Emanuel 11 (*Theatr. chem.*, 3, 106): « accipe radicem squillae et pista ... et valet ad lunam: habet virtutem solvendi et congelandi ». Potestatem dealbandi in scilla inesse sumitur Berthelot, *Alch. gr.*, 370, 23-26 (ubi multa non intelligo) λεύκωσις μαργάρων κιρρών· σκίλλης τῆς ἀκροτάτης καὶ ἐκλεύκου, ταύτης ἐκμέσου φύλλων, καὶ στρούθιον βοτάνην λύε ἐξίσου· καὶ ποιήσας φάρμακον βάλε τοὺς μαργαρίτας καὶ ἔγκρυσσε εἰς αὐτό. 17 αὐτὰς καθερισμέναις, ubi coniunguntur terminationes antiqua -ας et nova -αις sive -ες. 18 γλυκύν sed paulo post δάκτυλω, id quod demonstrat, quam mobilis re vera sit littera ν finalis. 19 φυράσι 'abeat' cf. ngr. φυραίνω· ἀπομειοῦμαι, ὑφίσταμαι ἀπομείωσιν et φύρα· ἐλάττωσις ποσοῦ, βάρους ἢ ἀξίας (Héribès, *Lexicon*). Exemplum velustius non novi. 20 τὴν δὲ σκίλλαν βάλε τὴν cf. ngr. καὶ τὸ βασλόπουλο δὲν τὸ σφαξα γῶ· filium regis non occidi ego' (Thumb, *Hb.*², 224). 21 κάνα 'ἐνα' etiam ngr. βάζο et A24 βατζέλι redeunt ad *ivascello* cf. ngr. βατσέλλα 'vas' (G. Meyer, *Ngr. St.*, 4, 15). Contra ngr. βάζο 'vas' est *ivaso*. Atque dici potest, norma e βατζέλι petita βάζο reformatum esse ad βάζο, cuius alterum exemplum nescio. ἀρύν 'rimosum' cf. ngr. ἀρύς iuxta ἀραιός. δέσε sententia enuntiati coactus interpretor δαίσε sive δαίσον 'divide, disseca'. 22 ἐξέβη pro att. ἐκβή cf. ngr. ἀνεβαίνω, κατεβαίνω. σέβη est alia orthographia σεύη. 24 χαλκόν pro att. χαλκοῦν. Est igitur χαλκός 'aereus' iuxta χάλκωμα 'aes' ut ngr. χρυσός 'aureus' iuxta μάλαμα 'aurum'. B1 ὀρβίθια cf. ngr. ῥοβίθι 'cicer'. Utrumque profectum est ab ὄροβος et ἐρέβινθος inter se confusis. Ante θ hodie eliditur ν. πάλε iuxta G4 πάλιν ut hodie. 2 πεύτη scriptura sola differt a ngr. πέφτη — att. πίπτη. 4 ἡβρίσκεις augmento ex imperfecto etc. in praesens illato. παρά χιών 'quam nix' ut ngr. παρά cum nom. pro att. ἦ. 5 γενέστο non pro γενέσθαι, sed est oratio γενέσθω σελήνη καθαρά substantivè adhibita ideoque articulo praedita.

B6-19 Compositio melior.

Hoc capitulum repelitur T1-38, sed ita ut locum argenti vivi sulfur teneat. Ut apparet e B19, agitur de fabricatione auri. B6 καλλιότερος byz., non ngr. 7 διάργυρος byz. et ngr. 'argentum

vivum 'censeo ortum esse ex ὑδράργυρος sumens primum ρ dissimulacione quae vocatur evanuisse et metathesi quadam δι ex ιδ exstillsse cf. ngr. διῶ iuxta ιδῶ et διώθηκα iuxta ιδώθηκα. Quae metathesis quam late pateat, tamen nescio. 8 μεθοῦ non 'dum' sed 'postquam'. Cum duodecies occurrit eadem forma, fieri non potest, ut scriba postremus erraverit. Exspectares μεθό, sed non video, quomodo id in μεθοῦ abierit. Fortasse est μεθοῦ pro μεθόν, cuius ν falso additum cf. ἀφοῦν pro ἀφοῦ et prave intellectum scribae in υ mutarunt. ἀνελύση 'liquefactum erit' iuxta B7 ἀνάλυσον 'liquefac' velut ngr. καθαρίζω 'purgo' iuxta 'purus fio'. 11 βάλε pro λάβε = T14 ἔπαρον. Item B13 βάλε pro λάβε = T21 ἔπαρε. In codicibus λάβε et βάλε inter se frequenter commutantur. στῦψις 'astrictio, spissatio', sed byz. 'alumen'. 12 πινάκι φράγκικον 'catillus occidentalis sive europaeus'. 13 ὄξειδι est forma deminutivum, sed valet idem atque ὄξος. 15 τὸ μολιβν ἅπασα 'omne plumbum' cf. ngr. πᾶσα βράδυ 'omni vespere'. τὸ γδίν = τὸ ἰγδίων. 16 τζακίζω byz. 'frango' ngr. 'frango, dispergo'. τιάφη 'sulfur' ductum a θεῖον 'sulfur' ut B20 χρυσάφι 'aurum' a χρυσός, sed est fem. generis. 17 βάνω byz. ngr. pro βάλλω. ἕως ὅτου νά το ποῦσιν ὄλα 'donec sulfur imbiberint omnes materiae'. 18 το fortasse pro τα propter ἄς στέκονται. χουνί 'infundibulum' byz. ngr. pro χωνεῖον. Cf. Rulandus, *Lex. alch.*, 267: « Infundibulum est vas metallicum oblongum, cum manubrio, interius excavatum, liquata metalla recipiens, et in virgas vel baculos conformans. » Ratione verborum B19 χῦσον εἰς βέργαν habita videtur alchimista noster vaso huius generis usus esse. ἄς στέκονται byz. ngr. 'sine stare'.

B20-C5 Fabricatio auri.

Capitulum fere idem praebet Cosmas Hieromonachus, Berthelot, *Alch. gr.*, 443, 5-46: λάβε ῥά τέσσαρα: ἐν ἀγγεῖῳ βαλὼν ὄστρακίνῃ εὐρυχώρῃ· καὶ φυράσας ὀλίγον σεμιδάλεως μετὰ μέλιτος, κατὰθου πέριΞ τῶν ῥῶν ἐν τῷ ἀγγεῖῳ, καὶ φιμώσας ἀσφαλῶς, χῶσον ἐν κοπρία ἡμέρας ρκ, ἕως ἡ φύσις γένηται αἵματος ψυχῆς· ἔπειτα ἀνακαλύψας, ἐπίθεος τὸν ἔνοικον ἐν ὄστρακίνῃ καινῷ, καὶ διαπύρους ἀνάψας ἄνθρακας, τοῦτους ῥιπίζων, φέρε τὴν τῶν ἀνθράκων αὐραν ἐπὶ τὸν προκείμενον ἔνοικον· καὶ ὅταν φρυγῇ, βάλε ἐν θυεῖα, τῆς χειρός σου μὴ ἀναψαμένης· καὶ τρίψας ἔχε ἐν βησιίῳ· καὶ χωνεύσας ἄργυρον λίτραν μίαν, ἐπίβαλε ἐκ τοῦ Ξηρίου μέρη γ ἢ ζ, καὶ

θαυμάσεις· τοῦτό ἐστιν τὸ θεῖον καὶ μέγα μυστήριον τὸ ζητούμενον, καὶ δυνάμενον πενίαν νικῆσαι καὶ ἐχθροὺς ἀπώσασθαι· εἶεν αὐθις.

B20 Quamquam alchimista noster cum Cosma consentit, legendum est λαβῶν ... βάλε pro λάβε ... βαλῶν cf. ad B11. Interpunctione sua Berthelot rei nihil prodest. ἄμιον byz. 'scyphus', dim. de ἄμη 'hama'. 21 σμιδάλις pro σεμίδαλις, cuius sequenti i assimilatum. 22 περίε τῶν ἐν : Cosmas περίε τῶν ὠν ἐν. Nostro loco non opus est supplere ὠν, quamquam hoc verbum facile excidere potuit. 23 ἕως ἢ φύσις ὕδατι γένηται αἷμα ψυχῆς 'donec natura ovorum (vitellorum et albumentorum) aqua orta in sanguinem viventium, non in sanguinem congelatum, transeat': Cosmas ἕως ἢ φύσις γένηται αἵματος ψυχῆς 'donec natura ovorum in naturam sanguinis viventium transeat'. Berthelot vertit 'jusqu'à ce que se produise une nature rouge de sang (destiné à devenir l'âme du produit)', quam versionem non intelligo. 24 Pro τὸν ἐνοικον, quamquam Cosmas non aliud praebet, censeo esse legendum τὸ ἐνοικον. ἦγουν θές τὸν supra lineam et καρπὸν ... ἀφόριον in margine dextro. γαστρί ἀφόριον 'nova olla' cf. Berthelot, *Alch. gr.*, 321, 11 τὰ γάστρια 'les pots' 330, 8 εἰς ἀφόριον τζουκάλιν 'dans un pot neuf'. 25 δῆξαι πυροὺς ἀνθρακας interpretor δίοιξε πυρροὺς ἀνθρακας 'aperi carbones, ut ignem emitant eoque rubescant': Cosmas διαπύρους ἀνάψας ἀνθρακας. κάρβουνον neutrius generis byz. ngr. e lat. *carbo*. αὐτούμενα sive alia orthographia ἀπτούμενα per se ipsum poni potest iuxta ἀπτόμενα ut B18 χοννί iuxta χωνεῖον. Sed ut ἀπτώω quondam fuerit, efficitur e Q28 αὐτῶνε. 26 τῆς errore scribae pro τὴν : Cosmas recte τὴν. ἐπι τον προκιμε supra lineam et von ἐνικον in margine dextro. C1 ἢ χεῖρ σου βλέπε μὴ ἄψηται collocatione verborum neograeca : Cosmas τῆς χειρός σου μὴ ἀψαμένης. λύωσον e λυώνω ngr. 'solvo, contero'. 2 βησσίον· ποτήριον Hesychi. 2 ἐξάγιν ἐν (= 5, 12 gr.): Cosmas λίτραν μίαν (= 327, 45 gr.). Pondus mihi videtur esse maius quam pro hac operatione alchimica. ἐκ τοῦ Ξηρίου 'e medicamento supra descripto in siccum pulverem redacto'. 3 In μέρος τρίτον ἐξάγιν exspectares ἐξάγιου sed cf. ngr. ἕνα ποτήρι νερό 'calix aquae', μεγάλο πλήθος Τούρκοι 'magnus numerus Turcorum' (Thumb, *Hb.*², 29). Cosmae μέρη γ ἢ ζ nemo non videt esse corruptum e textu, quem habuit alchimista noster. 4 δυνάμιν errore scribae pro δυνάμενον ut Cosmas. πενίαν νικῆσαι ut Cosmas.

C5-D21 *Fabricatio argenti ex argento vivo.*

Medicamenta eadem operationesque magna ex parte eadem occurrunt Berthelot, *Alch. gr.*, 333, 18-27 ἕτερον ὡσαύτως (sc. ὕδωρ ἵνα ἐκβάλης χρύσωμαν ἀπὸ ἀσήμην)· λαβὼν στυπτηρίαν λίτρας β̄, σαλονίτριον λίτραν ᾠ, βιτριόλω β̄ωμάνω λίτρας ἡμισυ, τρίψον, θές ἐν λαμβίκω, καὶ βαλὼν ἐν φουρνελλίω, καὶ κλείσον καλῶς, καὶ κάτωθεν βάλε ὑελον ἄλλον, ἵνα ἐπιδέχεται τὸ δυνατόν ὕδωρ, καὶ πληροῦται τὸ θεῖον ἄθικτον ἐπὶ ὥρας κδ̄· καὶ ὅταν βούλει, ἐξηβάλε τὸ χρυσάφην ἀπὸ τὸ ἀσήμην· θές αὐτὸν τὸ δυνατόν ὕδωρ ἔνδον ἐν ὑελίω ἐν θερμοσποδιῶ, καὶ ὁ ἀσημος γίνεται ὕδωρ, καὶ πλέει ὡς ἀφρὸς ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ· ἔπειτα λαβὼν τὸ ὕδωρ αὐτὸ μετὰ τὸν ἀσημον τὸν μεμιγμένον, καὶ βαλὼν ἐν τῷ φουρνελλίω μετὰ τὸν ἄμβικα, καὶ ποιήσον ἐλαφρὰν πυρὰν· καὶ ἔκβαλον ἐκ τούτου τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν μαστῶν, καὶ τὸ ἀσήμην μένει κάτω. C6 λαγαριμένον ὑπερκαθαρον 'purgatum, ut supra modum sit purum' cf. λαραρίζω byz. ngr. 'purgo'. 7 στῦψιν τὴν καλουμένην βόκα cf. Sommerhoff, *Lex. pharm.-chym.*, 322 : « Rochum est alumen germ. Allaun sive rureum. Forte a gallica voce roc quod rupem denotat, vulgo alumen rochae vocatur. Germ. Stein-allaun. » 8 καθ' ἴδιαν 'seorsum' iam in antiquis inscriptionibus non rarum (Thumb, *Hellenismus*, 57). 9 ἐνεῖνα 'praesto esse'. 13 εἰς δύο ὑαλῖα μοίρασε 'in duas phialas distribue'. διὰ τὸ κάλλιον 'quod melius est'. ἐπάνω τὴν φιάλην 'supra phialam' praepositione εἰς non addita. 14 Ἰν κάλημα, quae forma occurrit etiam C19, litterae η et -a locum commutarunt. Est enim propter C21 καλαμίου legendum κάλαμι, quod eodem accentu redit R34. Ad κάλαμι respondet σωλήν ὀστράκινος apud Mariam (Berthelot, *Alch. gr.*, 224, 11). Et Berthelot, *Introd.*, 136, laeva exprimit imaginem totius apparatus, quo alchimista noster utitur : C9 φιάλη ἔντεχνος ὑέλινος, C14 κάλαμι τὸ ἔντεχνον, C21 ἕνα ὑαλί μικρὸν εἰς τὸ ἄκρος τοῦ καλαμίου, C20 φούρνος φιλοσοφικός. Technician Bertheloti, quem citavi, dicit breviter θές ἐν λαμβίκω. ἀπὸ τὸν μύλον πασπάλην ὄσην ἀρκεί 'ex mola farinam quantā sufficit'. 15 ὄσην, pro quo scriba prave ὄσεν habet, accusativus velut ngr. πῶς ἀγαπῶ ὅποιον φορεῖ ἐνδύματα θλιμμένα 'quam amo eum qui vestimenta luentis gerit'. Ex αὐτὸν τὸ λεπτόν sententiam elicere nequeo. Malo αὐτοῦ τὸ λευκόν 'albumentum oui, quo ut glutino farina in phiala affigetur'. 16 ἀνακατῶν ngr. 'miscuo'. ἀχαμνός byz. ngr. 'debilis'. 17 δάκτυλον byz. ngr. iuxta δάκτυλος. μίαν supra lineam. 22 δὸς πῦρ

ἀχαμνὸν τὸ ὑαλίν cf. ngr. αὐτὸν τοῦν ἔδουκαν ἄλλι μινὰ γυναῖκα 'ei dederunt aliam uxorem' (Thumb, *Hb.*², 36). 23 πυρωθῆν mobili v addito. ἰσθία 'ignis' alia orthographia ἰστία, quae forma iuxta ἔστια iam antiquitus exstat, quia σθ idem valet atque στ. 26 ἴνα ut hodie usurpatum et item C27 va. 27 μαῦρος byz. ngr. 'niger'. D1 ἀφίς utrum pro ἀφίεις an pro ἄφες sit, valde dubito. 2 ἐβγάλλω sive εὐγάλλω 'aufero' byz. ngr. pro att. ἐκβάλλω. ἀμουλα byz. ngr. e lat. *hamula*. Est idem vas, quod supra C21 ἔναν ὑαλί μικρόν appellatur. ὁποῦ sive ὁπου adverbium relativum byz. ngr. munere pronominis relativī fungens. 3 φύλαξον αὐτὸ ὥρας κδ πωμασμένον καλῶς; technicus Bertheloti καὶ πληροῦται τὸ θεῖον ἄθικτον ἐπὶ ὥρας κδ, ubi τὸ θεῖον ἄθικτον non est 'sulfur nativum', sed 'divinum sacrum'. Ab illo textus apertus, quem habuit alchimista noster, in obscuram mysticamque formam redactus est. Versionem Bertheloti 'l'eau divine est ainsi confectionnée en 24 heures' non intelligo. 4 κέντουκλον byz. e lat. *centunculus*, *centunculum*. ὡσπερ γλῶσσαν 'lingulam quandam' cf. Rulandus, *Lex. alch.*, 480: « Viltrum philosophorum i. e. alembicus, absolute positus est manica lanea in modum Hippocraticae vel ut lingula per quam liquores clarificantur. » 6 ὑαλόπουλον 'vascellum vitreum' ut Berthelot, *Alch. gr.*, 445, 16 φουρνόπουλον cf. ngr. βασιλόπουλον 'puer regius' παιδόπουλον 'puellus'. εὐκαιρον va δέχεται 'aptum ad aquam recipiendam'. 9 va ἔνε pro att. ἔστω. Iam N. T. ἴνα cum coniunctivo idem valet atque imperativus. 10 ῥίξε a ῥίχνω, quod byz. ngr. pro ῥίπτω. 11 στουπώνω et στουμπώνω sive alia orthographia στουμβώνω utrumque byz. ngr. 'obturo'. 12 ἔτσι byz. ngr. 'sic, ita'. γλήγορα byz. ngr. 'cito'. θέλεις ἰδεῖν sive θέλεις ἰδῆ 'videbis'. 13 ηκτὸν πανί 'pannus concretus'. 14 τὸ ἀπεμένειν 'sedimentum', infinitivus qui transiit in substantivum velut ngr. φαγί 'cibus', φιλί 'osculum'. 15 ἀπέμεινεν aut pro ἀπεμείναι aut pro ἀπεμένειν litteris e et i a scriba commutatis. 17 στάκτη byz. ngr. 'cinis'. 18 ἐμπηκεν 'incidit medicamento supra praeparato' cf. ngr. ἐμπήκα aor. ex ἐμπαίνω sive ἐμβαίνω. 19 σμαράγδι ngr. iuxta σμάραγδος. 20 ἴσκιος cf. byz. ngr. ἴσκιος 'umbra'.

D21-F15 Altera aqua sororis.

D22 τώρα byz. ngr. 'nunc, iam'. 26 καλὰ δυνατά 'quam potes optime'. E5 ἄχρις μένη 'ut altera aqua in prima aqua maneat'.

βάλ το, quae coniunctio redit 13, iuxta βάλε το velut ngr. βάλτε 'ponite', iuxta βάλετε. 6 ἄχρι λειφθῆ 'donec relinquetur'. εὐγαλε ἄφες particula καί non interiecta. 7 να sive ἵνα consecutivum. θέλουν γενηθῆ λίθοι 'orientur lapides'. 8 κρύσταλλον neutrius generis velut P. Holm. ia 43 τὰ κρύσταλλα. ὅποῖον, quoque neque cum antecedentibus neque cum sequentibus verbis recte cohaeret, utrum delendum sit an pro relativo indeclinabili habendum, dubito. 10 ἄσπρος byz. ngr. 'albus, candidus'. καλὰ καὶ ἂν byz 'etiam si', alio autem ordine verborum ngr. ἂν καλὰ καί. 11 ἔσον, quod mobili v addito est pro ἔσω, pertinet ad εἰς κοπρίαν. 12 γούργουρος byz. ngr. 'collum', e lat. *gurgulio* sumptum. 13 πήση pro πηήση, ut solet scriba, i. e. ποιήση. εἰ μὲν ἔνε ὁ καιρὸς ἀπὸ μαρτίου ἕως αὐγούστου cf. Berthelot, *Alch. gr.*, 432, 17 ὡς καὶ μᾶλλον Ὀλυμπιόδωρος λέγων ἄρχεται ἡ ταριχεία ἀπὸ μηνὸς μεχείρ εἰκάδος πέμπτῃς (= 3. martii) ἕως μεσωρὶ εἰκάδος πέμπτῃς (= 30. augusti). Quia in aoristo ἄλλαξε iuxta ἄλλαξον erat, fieri potuit, ut in praesente ἄλασσον iuxta ἄλασσε formaretur. 14 ἀπὸ ἡμερῶν ζ ἕως ζ 'septimo quoque die'. 15 φλεβάρης byz. ngr. 'februarius'. 16 μακρογούργουρος, cuius v ex adi. byz. ngr. μακρὸς irrepsit, cf. byz. μακρογούργουρος 'qui collum oblongum habet'. 18 τη l. τι. 19 ἡγήν est alia orthographia γήν. 20 Vas, quod intus habet alterum vas, ponitur super arenam, in qua aqua dulcis inest. Haec apparatus potest fortasse balneum Mariae appellari, quamquam de igni nihil dicitur. 22 πληρωμένες ἡ σαράντα ἡμέρες nominativus absolute positus statim verbo τότε excipitur, cf. ngr. ἕνας χωριάτης ἐπέθανε τὸ παιδί του 'colono mortuus est filius' (Thumb, *Hb.*², 29). 26 l. δὲ οἱ τοιοῦτοι λίθοι. 27 χάριτ' ὡς μεγάλως 'gratiam perquam magnopere'. Ne χάριτ' pro χάριθ' sollicitet, inscriptiones iam ante Christum natum praebent κατ' ὕθεσίαν, κατ' ἐταιρίαν cet. (Thumb, *Spir. asp.*, 77). πιη l. ποίει. F4 ρίψον εἰς βέργαν idem atque χύσον εἰς βέργαν. 6 ταχὺ ἀνελύεται εἰς ὕδωρ εἰς θερμὴν κοπρίαν 'lapis cito solvitur in aquam, si in fimo calido ponitur'. 7 Verba τὸ ὕδωρ οὕτως ἀναλυόμενον interiecta ad pronomen ὅπερ explanandum. Constructio ὅπερ ... ἐκ τούτου eadem est atque E22 πληρωμένες ἡ σαράντα ἡμέρες τότε. 8 οἱ πάντες ἀστέρες idem atque τὰ πάντα μέταλλα. 10 θερμοῦ δντος cf. 113. κρηται l. εἴρηται. 12 Casu nominativo significatur parenthesis οὗτος στοιχισμένος καὶ σκευασμένος et item F14 καὶ αὐτὸς ἀνελυμένος εἰς χουνίον. 13 βάλε constructione interrupta pro

βάλης. 14 ὁ· ὁ credo scribam errasse pro ὁα, quia partes septuaginta argenti vivi et una lapidis inter se temperatae sunt. ποιούντας participium indeclinabile cf. ngr. βλέποντας δὲν βλέπουν 'videentes non vident'. 15 ἄτινας pro ἄστινας priore parte ἀ- ex ἄτινα sumpta. οἴπομεν l. εἴπομεν.

F16-115 Aliud capitulum de aqua super plumbum.

F16 ὕδατος supra lineam. 18 ἀμφόλου sive ἀμόφλον adhuc non novi, sed potest vix aliud significare quam 'simul' aut 'summatim'. 19 l. ποιήσον ὕδωρ ὡσπερ εἰς τὰ πάντα ἄνωθεν κεφάλαια ἐποίησας. 20 ὄπερ, quod denuo excipitur verbis et τοῦ ὕδατος et αὐτὸ τὸ ὕδωρ, abundare videtur non minus quam E8 ὄποιον. Propter τοῦ ὕδατος legendum est ἐκβαλλομένου. Exspectares ἐκβληθέντος, sed Byzantinis participia praesentis et aoristi passivi iam obsoleverunt. ἐρμῆν ζῶντα i. e. ἐρμῆν ἐρυθρόν 'arsenicum rubrum' cf. Berthelot, *Introd.*, 239. 23 ἐν τῷ λαμπίκῳ, ubi littera γ falso additur. διὰ νά byz. ngr. 'ut'. 24 l. ἀφελών. 25 τὸ χρώμα αὐτοῦ κίτρινον πολὺ i. e. Mercurius e vivo sive rubro exsinctus sive citrinus factus est. 26 l. γίνεται ζύμη. 27 In libro nostro non alii auctores nominatim proferuntur quam hoc loco Hermes et Aristoteles. Cf. Ruska, *Steinbuch des Aristoteles*, 46, n. 3, ex Arabe Hunain ibn Ishāk : « Unter den Schriften des Aristoteles, die wir gefunden und aus dem Griechischen ins Arabische übersetzt haben, findet sich das Buch der Ursachen der Geistigkeiten, das Hermes zum Verfasser hat... dies ist ein Buch, in welchem Aristoteles von den Ursachen der Geistigkeiten, den Talismanen, der Art ihres Wirkens, nach den sieben Klimaten angeordnet, handelt. » G1 Ex κλήματος, quamquam varias vias ingressus sum, sententiam elicere non potui. Quae cum ita sint, audeo coniecturam καλήματος i. e. καλύματος. Τὸν τὸ νερόν τοῦ καλύματος 'aqua conditorii', quod H13 ὕδωρ τὸ δυνατόν cf. F26 μετὰ τῆς δυνάμεως τοῦ αὐτοῦ ὕδατος appellatur, est aqua, qua Mercurius exsinctus sive citrinus operitur : F24 τὸν ἐρμῆν εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀγγείου. Contra τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς est aqua, qua Mercurius vivus sive ruber resurget rubrosque lapides generabit. 2 ὄπερ ... αὐτοῦ cf. supra F7 ὄπερ ... ἐκ τούτου. νισαντίρ cf. ngr. νισαντίρι 'sal ammoniacum' ture. *nisadir* pers. *naūsādur* arab. *al-nūšādīr*. Si prius respicitur, verisimile videtur, Byzantinos vocem proxime a Turcis recepisse. 6 κλίνοντα ... καὶ ἔχοντα pro κλίνων ... καὶ

ἔχων. Hoc participium iam medio aevo ineunte indeclinabile erat cf. Malal. 217 τὸ Πάνθεον μέλλοντα συμπίπτειν. 7 λύσε errore scribae pro λύση cf. C15 ὄσεν pro ὄσην. 8 ἡδέ I. ἰδέ. Supra signum unciae est ας scriptum et item bis repetitum. 10 τὸ ... τὸ καθόλου ὕδωρ cf. ngr. τὸ βρηκε τὸ μέρος 'regionem invenit' (Thumb, *Hb.*², 81). 13 Supra ε̄ scriptum ον. αὐτὸ εἰς καπνὸν breviter 'haec pars in vaporem transit'. 14 ἔβαλλον sc. τὸν καπνὸν 'abige vaporem'. Ordine vocalium commutato praebet scriba ἔλαβον cf. B11 βάλε pro λάβε. Forma ἔβαλλον est imper. praes. cf. E13 ἀλλασσον. Praesens ἐβάλλω pro βάλλω cf. ngr. ἐδιψοῦσι ἑθεραπεύσεις (Hatzidakis, *Einl.*, 70). πηγίνα I. πηγῆνα pro alt. παγῆνα. 15 ἐπάνω βάλε λαμπίκον non 'insuper pone capitellum destillationis' sed 'insuper pone in apparatu destillationis'. Dicit Rulandus, *Lex. alch.*, 28: « Alembicus seu capitellum (Ein Helm), quod vasis inferioribus ad vapores recipiendos imponitur. » Nostro autem in libro voce λαμπίκος semper significatur totus destillationis apparatus: F23 βάλλειν ἐν τῷ λαμπίκῳ, N10 βάλε εἰς λαμπίκον, N14 βάλε αὐτὸ εἰς λαμπίκον, Q12 ἐάν δὲ κἂν βάλῃς αὐτὸ εἰς τὸν λαμπίκον, R3 βάλε τὰ εἰς τὸν λαμπίκον, R24 στάλαξον εἰς λαμπίκον. Cf. ngr. λαμπίκος 'apparatus destillationis', λαμπικάρω 'destillo', λαμπικάρισμα 'destillatio'. In gr. (ἀ)λαμπίκος lat. *alembicus* testimonium originis dat articulus Arabum. Diversam potestatem intuenti mihi videtur (ἀ)λαμπίκος a latina voce duci non posse, sed eiusdem generis esse atque ἀλτεμία. Ante λαμπίκον non opus est supplere εἰς cf. ngr. ἐπήγαν κυνήγι 'venatum ierunt', πάμε σπίτι 'domum revertamur' (Thumb, *Hb.*², 34). 71 οἱ τοῦτο in margine. 18 τὸ καθόλου ὕδωρ ... αὐτὸ ut A20 τὴν δὲ σκίλλαν βάλε τὴν. Supra signum unciae est ας scriptum. ἴνα τρίψης = τρίψε. 20 Supra signum unciae, quod est post ἐκάστην, scriptum αν. 21 Supra signum unciae, quod est post μίαν, scriptum αν. ἰδίως=C8 καθ' ἰδίαν. καθῆν errore scribae pro καθέν cf. C15 ὄσεν pro ὄσην. Atque καθέν μία est byz. ngr. καθεμία 'unaquaeque'. 23 ἤγουν τον πρότον supra lineam. Legendum est τὸ πρῶτον 'ab initio sc. rubrum Mercurium'. ὕδωρ ἤγουν ὀλίγη δύναμιν ἔχοντα (= alt. ἔχον) credo esse aquam G2-22 descriptam. 26 ὄπερ ... τόσον 'quantum ... tantum'. H1 Lego αὐτὸ τὸ ὕδωρ μετὰ ἀμπουλας 'hanc aquam ampullis infusam'. ἀμπουλα byz. e lat. *ampulla* sumptum. 3 λίθος ἀκριβὸς εἰς χρῶμα κίτρινον 'lapis pretiosus colore citrino'. 4 εἰς ὑελίου τὴν ὑπόστασιν 'in faecem

vitri, 'cf. Rulandus, *Lex. alch.*, 100: «Baurac id est sal vitri, fex vitri, spuma vitri, fel vitri» et 101: «Baurac id est quodlibet genus sal-suginis.» 5 γίγνωσκε ὅτι ἔστιν τέλεια sc. τὸ χρώμα 'nosce colorem perfecte se habere'. 6 μάλαμα byz. ngr. 'aurum', de cuius origine nihil constat. 7 Lego τοσοῦτο κατὰ τὴν προρηθείσαν μέθοδον τοῦ ἄνωθεν κατὰ τὸ κεφάλαιον, ubi τοσοῦτο sc. μάλαμα ὅσον ἔστιν αὐτὸ τὸ νερόν. 8 ὀλίγον ὕδωρ τοῦ προειρημένου = ὀλίγον ὕδατος τοῦ προειρημένου. 10 θέλει λύση εἰς ὕδωρ sc. τὸ μάλαμα 'solvetur aurum in aquam'. 11 τὸ προειρημένον ὕδωρ τοῦ ἔρμου: F17-26-12 τὸ ὕδωρ τὸ ὕστερον τῆς ἀνελύσεως: G22-H5. 13 τοῦ ὕδατος τοῦ δυνατοῦ: F26 τῆς δυνάμεως τοῦ αὐτοῦ ὕδατος. τὸ ὕδωρ τὸ ἀνελυμένον ἀπὸ τὸ ἄλας: G2-22. 15 Verba ἢ τρίτη μοῖρα ad praecedentia non quadrant propter G12 ἄχρι ἂν ἐξαλειφθῇ τὸ τέταρτον ἢ τὸ ε̄. Deinde verba τὸ καταλειφθὲν δὲ etc. non ad G12 pertinent, sed manifeste ad operationem, quae hoc loco describitur. Sumo igitur nonnulla excidisse. 16 προσψαύσε scribae errore pro προσψαύση cf. C15 ὅσεν pro ὅσην. θέλουν λάμπονται 'splendebunt'. 17 κατα γι l. κατὰ γῆν. 19 μακριλαῦκινος adiectivum adhuc incognitum, sed eadem potestate atque E16 μακρυτούργουρος. Compositum est e byz. ngr. μακρὺς 'longus' et λαυκανία λαυκάνιον 'gula, guttur'. Recte ficta esset forma μακρυλαυκάνιος. το sicut H20 αὐτοῦ, quia menti scriptoris obversatur ἀγγεῖον, non ἄμουλα. At tamen H21 αὐτὴν sc. ἄμουλαν. 20 l. ἀλλασσον — ἀλλασσε cf. E13. πάντα byz. ngr. 'semper'. 21 θέλει λύση sc. ὁ λίθος. 25 l. γενέσθαι εἰ μὴ. 26 διὰ τὸν κρόνον 'de Saturno' cf. ngr. διὰ 'de'. 11 ἄχρυστος interpretor ἀχροῖστος 'non coloratus' quae vox adhuc incognita sed ducenda a χροῖζω 'coloro'. l. σὺ δὲ λάβε. 5 οἴτιναν pro ὄντινα priore parte οἴ- ex οἴτινες sumpta. Constructio ὄντινα λίθον etc. esset recta, si I6 ἀπ' αὐτόν solum omittetur cf. H2 δπερ ... μίαν μοῖραν. 9 ἢ πρώτη δύναμις αὐτοῦ sc. τοῦ λίθου cf. F6. 11 γυρίζω byz. ngr. 'redeo'. πήγω praesens profectum ex aor. ἐπηξα et formatum ad exemplar ἀνοίγω ἡνοιξα. 13 l. θερμοῦ ὄντος ... ἀναλυμένου. ὄ<ā> cf. ad F14. 14 ποιεῖς ... δυνάμεις, cf. *Ev. Mc.*, 9, 39 οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου. αὐτῷ sc. τῷ λίθῳ 'hoc lapide'.

I15-K20 Methodus qui oportet fabricare argentum aut aurum.

I15 πήγησι l. ποιήσειν byz. inf. aor. pro att. ποιῆσαι. 16 γιάρσι est d:m. de ἰός 'rubigo cuiusque metalli', cf. Rulandus, *Lex. alch.*,

469 : « Yarin flos aeris. » ἦγουν βαρδαράμον supra lineam. Duncangius citat e glossis iatricis ἰάρην τὸ βερδεράμον et e Myreσο βερδεράμον ἦτοι ἰάρην et confert it. *verde rame*, quod est *viride aeramen*. De turc. *rastiq tasi* et *ssury zāg* dixi in praefatione. 17 ψηαστικήν quid sibi velit, nescio. Cf. Berthelot, *Alch. gr.*, 335, 22 καὶ ζύρισον καὶ ὄψιαστικήν οὕγγιαν $\bar{\alpha}$ et 326, 3 τὸν χαλκὸν λευκαίνει ἡ ἀστριοψιακή. 19 ἀσβέστης ζωντανός 'calx viva' cf. byz. ngr. ζωντανός 'vivus'. 20 ἔσμιξον cf. ngr. σμίτω 'miscuo'. τέστον ngr. 'olla' sumptum ex it. *testo* (G. Meyer, *Ngr. St.*, 4, 89). 21 ὡς οὐ = ἔως οὐτοῦ. λείψη cf. byz. ngr. λείπω 'absum'. τὸ τρίτον νερόν 'tertia pars aquae' cf. C3 μέρος τρίτον ἐξάτιν. 22 κρῦωση cf. ngr. κρῦώνω 'frigero, frigesco'. 23 βάλε aut sine praepositione ut G15 βάλε λαμπίκον aut pro λάβε cf. L22 λάβε κέντουκλον καθαρὸν καὶ στράγγησον. κεντουκλοκομμάτι compositum est ex κέντουκλον et κομμάτιον. 24 ἦδι l. εἶδη 'species'. 27 καταμιτωθῆ 'intexatur Mercurius omnis in fermento i. e. distribuatur aequaliter in omnes partes fermenti'. Antehac cognitum est μιτώ 'licium tendo' non καταμιτώ. K4 σφίξε = att. σφίξον. 6 l. ἄνοιξε. 7 ἀποστουμπώνω adhuc incognitum, sed duce sententia 'aufero obturamentum'. 8 κεκολλισμένον ex verbo κολλίζω, *Geop.*, 4, 14, quod profectum est a κολλάω vel rectius ab aor. ἐκόλλησα, postquam -ησα in -ισα abiit. θέλει εἶσθαι 'erit'. Sumo enim Byzantinos inf. εἶσθαι 'esse' formasse ad εἶμαι 'sum', εἶσαι 'es' εἶμεθα 'sumus'. Quantum scio, hoc solo loco exstat forma εἶσθαι. 9 ἦλας l. ὕλας. 11 ψήνοντα ex ψήνω ψένω 'coquo, torreo'. τὸ ποθούμενον est, ut ex sequentibus apparet, lapis pretiosus. 12 το indefinitum excipitur stalim definitis τὴν σελήνην ἢ ἥλιον. λαβὸν perverso accentu pro λάβον = λάβε cf. ad E13. 14 ὄσον ὑπὸ δείγματι 'quantum sub coniecturam cadit' cf. Polyb. 2, 48, 3 δείγμα ποιούμενος 'coniecturam capiens', pro quibus verbis Hultsch liberius confinxit διανοεῖτο. Quantum intelligo, dicere vult scriptor noster, coniecturam partis lapidis pretiosi capi posse ex praescripto quod sequitur. 16 αἰνοθήσας aut pro ἐνωθήσαι 'ἐμβάλειν' aut pro ἐνωθῆναι. 17 μὴν τέλειον 'non tamen perfecto colore'.

K20-25 Aqua aluminis ita praeparatur.

Si quis quaerit, qua de causa hoc capitulum in libro nostro insit, praescribitur L2 et L7 aqua aluminis. K21 χωωδέστατος qua terminatione feminini generis Byzantinos usos esse mirum

videtur. Ex antiquo tempore novimus Hom. δ 442 ὀλοώτατος ὁδμή, Thuc. 3, 101 δυσσεβολώτατος ἡ Λοκρίς. 24 σπερονυκτόμερον novum compositum ex ἑσπέρα et νύξ et ἡμέρα. 25 ἄλην interpretor ἄλλυ' aliud'. Quia oi et ai ante vocales in ι abierunt, formatum est ἄλλυς iuxta ἄλλοιός ut A21 ἀρύς iuxta ἀραιός.

K26-L10 Methodus qua praeparatur crocus ferri.

Hoc capitulum additur praecedenti I15-K20, quia I18 κρόκος τοῦ σιδήρου adhibetur. K27 Verba τοῦ αὐτοῦ σιδήρου mihi indicare videntur hoc capitulum esse excerptum e libro, in quo uberius de ferro agebatur. L1 ὄγδιν ortum est ex τὸ γδίν vocali articuli ad initium nominis translata. Cf. B15 τὸ γδίν = τὸ ἰγδίων. 4 ἐντυμένον est alia orthographia ἐνδυμένον, quia iam antiquitate exeunte νι in νδ transierat. 5 τὸν ἰούνιον, si ad βάλε, recte, sin autem ad κοπρίαν, pro τοῦ ἰουνίου. 6 χοντρόν sive alia orthographia χονδρόν. 7 τῆς στύψης = L2 τῆς στύψεως cf. Malal. 66 τῆς Μέμφης.

L11-M14 Methodus fabricandi auri aut argenti.

Multa huius capituli communia sunt cum Berthelot, *Alch. gr.*, 323, 7-18 ἐρμηνεία εἰς τὴν ἔγκοψιν· λαβῶν ἄσημον λαγαρισμένον μέρη β, βαλῶν αὐτὰ εἰς χωνὴν ἔσω ἐν τῷ πυρὶ καὶ ἀνάδουσον τὸ χωνίον μετὰ ποδῶν προβάτου καὶ να θέσης τὴν τεάφην τὴν εἴσω ζυγισμένην πρὸς ὀλίγον ὀλίγην, ὥστε να ἐξέβη ὁ ἀτμός· καὶ τότε βάλε εἰς τὸ χωνίον· τρίψον τεάφην ἑτέραν εἰς ἕτερον χωνίον καὶ πάμασον καλῶς ἕως τὴν μέσην· καὶ χύσον αὐτὰ μέσον καὶ τότε τρίψον ἐν τῇ ἀκμῶνῃ· καὶ θές ἐν τῇ κογχύλῃ καὶ πλύνον καλῶς· εἶθ' οὕτως βάλε ὑελον βραχὺ εἰς ἀγγεῖον μολυβδοῦν ἵνα βράσῃ· ἔπειτα τρίψον εἰς ἕτερον ἀγγεῖον, εἶτα εἰς τὸ γλυψημένον τοῦ ἀργυρίου ἢ τοῦ χρυσαφίου μετὰ σαπουνίου· καὶ με τζαπαρικόν· καὶ θές ἐν τῇ πύρᾳ καὶ ἐκβαλον αὐτὸ ἐκ τοῦ πυρός, ρίνισον με κίσσηριν καὶ σθλίβωσον μετὰ κάλαμον καὶ με κάρβουνον ὕστερον καὶ με σηπόγαστρον. Plane eadem sunt cetera medicamenta, sed ad sulfur technici Bertheloti respondet lapis pretiosus scriptoris nostri, qui etiam acetum acre addit. Difficile tamen est de operationibus iudicare. Dicit Berthelot, *Trad.*, 310, n. 1 : « Il y a ici, comme dans toute description technique, des omissions que le praticien suppléait, mais qu'il est difficile de deviner aujourd'hui. » Scriptori nostro vix tandem credo obscuritatem vitio dari posse. L11 ἦτε est ἦτοι, quia Byzantinis ε ante vocales (ἀργύρου ἀσήμου) idem

valet atque ι(οι). 12 ι. καθαροῦ. 13 ὕελος supra memoratum Berthelot vertit 'matière vitreuse', sed aliud medicamentum effici credo ex Berthelot, *Alch. gr.*, 329, 26 μβουράζω ἤγουν ὕελον et 331, 22, ὕαλην βοράχη. Cf. etiam ad H4. 14 ἀπέκι byz. ngr. ἀπεκεῖ 'illinc'. 17 τὸ ἔχουσες = ὁ ἔχουσες. Articulus munere pronominis relativi etiam hodie fungitur (Thumb, *Hb.*², 88). Cf. Berthelot, *Alch. gr.*, 325, 11 καὶ ἀπὲ τὸ ἀσήμη τὸ ποιεῖς τὰ ᾗ μέρη. 19 ἀμόνιν byz. ngr. 'incus': technicus Bertheloti ἐν τῇ ἀκμῶνῃ. 20 ἄλας ἀμμωνιακόν: technicus ille τζαπαρικόν cf. P16 ἄλας ἀμμωνιακόν ἤγουν τζαπάρικον. 24 βάλει ι. λάβε. 25 δέρνω byz. ngr. 'verbero, percussio'. 27 πούμω τὸ καλά: technicus ille πώμασον καλῶς. Cf. ngr. πουμεώνω 'operculo claudio'. M2 ὡς τοῦ = ἕως οἴτου cf. ad L17. 4 εἶσε α εἶω 'rado, scalpo'. τὸ δέ recte se habet propter praecedens φύλαξε το et sequens λάβε αὐτό. Verba ἐναπολειφθεῖσαν ὕλην ... οὔσαν interiecta sunt ad τὸ δέ explanandum. 6 αὐτὴν sc. ὕλην, sed deinde semper αὐτό sive το. 8 πολέμα αὐτό 'labora circa id', cf. ngr. πολεμῶ 'studeo, laboro'. πάτος byz. ngr. 'fundus'. 9 τίποτες byz. ngr. 'aliquid, nihil'. κηρωτή 'ceratio' cf. Rulandus, *Lex. alch.*, 138: « Fit autem ceratio quando corpus siccum et durum suo humore, reiterata frequenti imbibitione, perfunditur. Signum perfectae cerationi: nobis Arnoldus in 2. magni rosarii c. 27. describit, si videlicet super laminam ignitam medicina proiecta velocissime, sicut cera, sine fumo se resolverit. »

M14-16 De argento praeparando ut recipiat ferrum.

M15 σκουτέλλι byz. ngr. sumptum e lat. *scutella* (G. Meyer, *Ngr. St.*, 3, 61).

M16-20 Item de auro.

M20 σμίγοντα etc. 'immiscens semper argentum altissime', ubi dicitur partitive ἀπὸ τὴν σελήνην.

M21-N3 Ad dandum pondum.

M21 δῆδη ι. δίδειν. ἀνούρανος adiectivum adhuc incognitum, sed credo 'intectus' cf. byz. οὐρανός 'umbraculum, umbella'. 22 ι. ὡς οἶδας. 23 εἰς μέρος 'suo tempore' att. ἐν τῷ μέρει i. e. ὅταν τὸ μέρος ἦκη εἰς αὐτό. στάλαξον supra lineam. χελιδονία pro χελιδονία vocali ε sequenti ι assimilata. Cf. Sommerhoff, *Lex. pharm.-chym.*, 152: « Chelidonia seu Cheledonium maius et Otho-

nium vel Cratea et Philomedium, Hirundinaria, Chelidonium vulgare, Pandiana, Hubium et Fabium. Germ. Schöllkraut, Schöllwurtz, Swalben-Kraut, Gold-Wurtz-Kraut und Gilb-Kraut. Crescit passim iuxta sepes adhaerescitque muris. » 24 ἰσοστάθμως 'pari pondere. 26 ζυγίον cf. ngr. ζύγι 'pondus'. 27 με ante vocalem (ούγγια) pro μοι ut L11 ἦτε pro ἦτοι. N1 l. πυρώνοντα. βάφω byz. ngr. pro att. βάπτω. ζυγίζω ngr. 'pendo'.

N3-19 *Aliud ad dandum pondus.*

N4 ἄλας βλάχικον cf. Rulandus, *Lex. alch.*, 412: «Sal de Ungaria i. e. sal nitri.» 6 ψήσον a byz. ngr. ψήνω 'coquo, torreo'. 7 λάβε στέγνω sine καί ut E6 εὔγαλε ἄφες. 9 ὄρνιν μαρμαρίτικον credo idem esse atque I25 etc. μαρμαρόρνιν, quamquam adiectivum μαρμαρίτικος 'marmoreus' adhuc non novi. 9 ἐλάδιν του δέον 'oleum quo ad id sc. ad subigendum opus est'. 12 λάδιν = ἐλάδιν. 13 ὀλιγώτερον περι τὸ πρῶτον 'minus quam ante' cf. ngr. καλύτερα νὰ τὸυν ἔπρινις τοῦ κιφάλι περι τοῦ πλί 'melius esset te illi demere caput quam gallinam' (Thumb, *Hb.*², 71). 15 πρόβα est lat. *proba*, quam vocem non nominat G. Meyer, *Ngr. St.*, 3-4. 16 καρή sive καρί est alia orthographia καῆ. 17 γκόπον interpretor κόμπον sive κόμβον 'stillam' cf. byz. κόμβος 'nodus', ngr. κόμβος 'nodus, stilla'. ποτήριν γεμάτο νερόν ngr. 'calix aquae plenus'. 18 βουλήση 'mergetur' cf. ngr. βουλώ, βουλιάζω 'mergo, mergor'. ὁ κόμπος τὸ ἐλάδιν 'haec stilla olei' cf. ad C3.

N18-013 *Expositio fabricandi cinnabaris.*

Cinnabari adhibetur in tribus capitulorum praecedentium: B6-19 (= T1-38), F16-I15, I15-K20. Hoc capitulum nonnulla habet communia cum Berthelol, *Alch. gr.*, 37, 18-38, 6 περί ποιήσεως κινναβάρεως· δεῖ ἐμβαλεῖν εἰς θυεῖαν θεῖου ἀπύρου λίτραν ᾧ καὶ ὕδραργύρου λίτρας β' καὶ τρίψας ἀμφότερα εἰς τὴν θυεῖαν ἡμέραν μίαν· καὶ ἐμβαλε αὐτὰ εἰς βίκον ὑέλινον· καὶ φιμίσας τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ πυριμάχου πηλοκαρβώνου ἔχον τὸ πάχος δακτύλους ἧ, ἐμβαλε αὐτὰ εἰς αὐτόματον πῦρ ἐπὶ ὥρας ζ' ἢ θ'. καὶ εἰθ' οὕτως ἐκβαλὼν εὐρήσεις αὐτὰ βωλοποιηθέντα σιδηροειδῆ. τότε λείψον εἰς χρυσὸν μετὰ ὕδατος πολλάκις· ὅσον γὰρ λειώσεις αὐτὰ, τοσοῦτον ἕανθά γίνονται. τὸ γὰρ θεῖον ἄπυρον τὰ φευκτὰ ἀφευκτα ποιεῖ. Cf. Sommerhoff, *Lex. pharm.-chym.*, 69: «Cinnabaris factitia et Minium artificiale, germ. Zinnober oder Vermilion, conficitur ex Mercurio

et sulfure, ex quorum mixtione Cinnabaris facilitia purgatur. » N20 θεῖον ... δράμια $\bar{\nu}$ καὶ διάρρυρον δράμια $\bar{\rho}$: apud Berthelotium θεῖου ... λίτραν $\bar{\alpha}$ καὶ ὑδραργύρου λίτρας $\bar{\beta}$. Proportio igitur est eadem. 23 αὐτοῦ l. αὐτόν. 24 καταπήγη cf. 111 πήγεται. αὐτοῦ l. αὐτόν. 25 πίσει l. ποιήσει. 27 ἠψηλώτατον pro ψηλότατον 'subtilissimum', quia Byzantini ψηλός 'altus' dicebant, sed ὕψηλός et ψηλός scribebant. O2 l. περισσεύη. 3 l. καλὰ στυλωμένο. 4 ἕως ὥρας ζ : apud Berthelotium ἐπὶ ὥρας ζ ἢ θ. ἐξηβένη pro ἐξεβαίνει cf. C15 ὄσεν pro ὄσην. μηδὲν δειλιάσης 'ne timearis'. 6 βάστα 'sustenta' cf. byz. ngr. βαστῶ iuxta βαστάζω. 7 βλέπε δὲ πάντοτε τὸν καπνὸν etc. 'observa sēper fumum : incipiens rubescet'. 10 μερία ngr. 'pars' a v. gr. dial. μέρεια 'pars'.

O18-P4 Alia compositio lunariae.

O13 Titulus proprius est : ἕτερη συμβολή τῆς φεγγαριώτισσας. Deinde incipit textus : λέγεται sc. φεγγαριώτισσα. φεγγαριώτισσα 'lunaria' non novi, sed duco a byz. ngr. φεγγάρι 'luna'. ῥωμαῖκα 'graece'. λουνάρια cf. Sommerhoff, *Lex. pharm.-chym.*, 161 : « Lunaria botrytis, Lunaria minor, racemosa, recta, Selenites vulgaris. Germ. Mon-Kraut, Monrauthen. Crescit in sylvis. » 14 εἰς φάραζ βουνίων 'in monte coniectura i. e. in monte qui quis sit coniectare licet'. Me iudice φάραζ est ture.-arab. faraz 'coniectura' (Barbier de Meynard, *Dict. ture-frang.*, 2, 410, farz ar. 'supposition, conjecture', Kélékian, *Dict. ture-frang.*, 593 farz faraz 'supposition'). Quae cum ita sint, descriptionem herbae sequentem non tanti facere possumus. 15 λογὴ byz. ngr. 'genus, modus', cuius constructio est ut hodie 'reputa duo genera esse huius herbae'. 17 ὁ ἀνθός ngr. iuxta τὸ ἄνθος. 18 σύρνω, byz. σύρνω, byz. ngr. σέρνω pro att. σύρω 'traho'. μόσχος byz. ngr. 'aromatis genus'. 19 ῥαπάνι byz. ngr. 'raphanus' e lat. *rapanus*, quod contra e gr. ῥάφανος. 20 μαντζουράνα ngr. 'Origanum majorana' ex it. *maggiorana* (G. Meyer, *Ngr. St.*, 4, 49). χνωδάτος pro χνωώδης cf. ngr. χνουδάτος 'lanuginosus'. 21 ἐκλειψαίνει 'deficit luna', quod verbum non novi, sed censeo formatum ad byz. ngr. λειψός 'defectuosus' sicut Ξηραίνω ad Ξηρός, πικραίνω ad πικρός, byz. ζεσταίνω ad ζεστός. βλαστάρι ngr. dem. de βλαστός. 22 κουκιά ngr. 'faba herba' cf. byz. ngr. κουκί 'faba fructus'. ἔμυξον 'exsuge' pro μῦξον cf. ad G14. 23 ις χονην supra lineam. ἀκόμη byz. ngr. 'praeterea, etiam'. βάλε τό pro λάβε τόν sc. τὸν ζωμόν.

PI τὸν ζωμὸν etc. 'ubi ius radicis proicis aut super stannum aut super plumbum, fit etiam aurum'. 2 ἡ πούλπερι 'pulvis' eadem terminatione qua *Gl. Laod.* (9. saec.) 117, 2 ἡ διάλυση (Dieterich, *Unters.*, 161) cf. byz. πούλπερις, ngr. πούλπερη. Qua de causa G. Meyer, *Ngr. St.*, 4, 73, hanc vocem non a lat. *pulvis*, sed ab it. *polvere* ducal, nescio. 3 νά το ρίψης 'si proicis' cf. ngr. μιλιὰ νά κάνανε τὰ παιδιὰ του, τὰ μάλωνε 'si pueri loquebantur, reprehendebat' (Thumb, *Hb.*², 186). τὸ acc. post ἡ πούλπερι cf. ad E22. ἐτούτος, -η, -ο, byz. ngr. pro att. οὔτος αὐτῆ τοῦτο.

P4-11 De purgatione cupri.

P5 ομια supra lineam. τάρταρος cf. ad Q8. 6 του κυνοῦ I. τὸ κοινόν. 7 εἶδιν δριμέως idem valet atque οξειδιον δριμύ cf. Thuc. 4, 31, 2 λίθων λογάδην 'ex lapidibus collectis'. 11 κρειπτότατος formatum est ad comp. S20 κρειπτότερος, quod iuxta Q13 κρειπτων ut B6 καλλιότερος iuxta καλλίων.

P11-24 De purgatione stanni.

Hoc capitulum fere idem est atque Berthelot, *Alch. gr.*, 37, 7-12 περί ποιήσεως ἀσήμου· λαβὼν κασσίτερον χώνευσον καὶ μετὰ πέντε χωνείας ἐπίβαλλε εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν χώνην ἀσφαλτον· καὶ ὁσάκις ἀποχύσεις αὐτὸ, εἰς ἅλας αὐτὸ κένωσον κοινόν, ἕως ἂν γένηται ἄσημος τέλειος καὶ πολὺς. εἰ δὲ βούλει εἰς ἔργον ἐκκλησίας ποιῆσαι ἔξ αὐτοῦ ἀφ' οὗ χωνεύσεις καὶ γένηται σκληρόν, ποιήσον. In editione mea P. Holm. iam contuli *Alch. gr.*, 37, 7-12 cum P. Holm. α29-35 ἡ δὲ τοῦ κασσιτέρου κάθαρσις τοῦ χωροῦντος εἰς τὴν τοῦ ἀργύρου κράσιν ἦδε· κασσίτερον καθαρὸν ἕα ψυγῆναι καὶ ἀλείψας ἐλέω τε καὶ ἀσφάλτῃ ἐκ τετάρτου χώνευε καὶ πλύνας ἀπόθου καθαρῶς· πρόσβαλε τοῖς τέτταρσιν τοῦ ἀργύρου τοῦδε μέρη ζ καὶ χαλκοῦ τοῦ γαλακτικοῦ μέρη ζ καὶ λήσεται προκείμενον ὡς ἀργύρωμα ei cum P. Leid. X, 1, 9-20 κασσιτέρου κάθερσις τοῦ βαλλομένου εἰς τὴν κράσιν τοῦ ἀσήμου· λαβὼν κασσίτερον καθαρὸν ἀπὸ πάντων χώνευε καὶ ἕασον ψυγῆναι καὶ ἀλείψας ἔλεον καὶ διεῖς πάλιν χώνευε, εἶτα τρίψας ἔλαιον καὶ ἀσφαλτον καὶ ἅλας ἀλειψον καὶ ἐκ τρίτου χώνευε καὶ ἐὰν χωνευθῇ, ἀπόθου καθαρῶς πλύνας· ἔσται γὰρ ὡς ἀργυρος σκληρός· ὅταν δὲ ἀντὶ ἀργυρωμάτων ἐργάζεσθαι θέλῃς, ἵνα λάθῃ καὶ ἔχη τὴν τοῦ ἀργύρου σκληρίαν, πρόσμισγε τοῖς τέτταρσιν μέρεσιν τοῦ ἀργύρου μέρη ζ καὶ γενήσεται τὸ προκείμενον ὡς ἀργύρωμα. Diels, *Alkohol*, 16, addidit Mappae clavicula LXXXV

(206) *argenti partes II, stanni purgati III partes, purgatur autem stannum sic: pice et bitumine admixto conflatur, aeris albi dimidiam partem confla simul, deinde tolle et tere et fac quod vis.* Quantum formae huius capituli variae ad illustrandam originem progressumque alchimiae valeant, nemo non intelligit. Longum est hoc loco omnia singula persequi. P11 ἤγουν θεος ν ἄγι σοσι in margine dextro alia manu additum. Interpretor 'vel: sine Deum regere, salis erit'. σώνει byz. ngr. 'sufficit'. 12 ὀσον βούλη supra lineam. 13 κολοφωνία ἤγουν πίσσα ὑγρή cf. Sommerhoff, *Lex. pharm.-chym.*, 75: « Colofonia dicitur, quod ex Colophone urbe olim advehebatur, est substantia oleaginoso, flavescens, arida ac friabilis, residua ex resinis; abietina strobilinaque coctione dum purgantur vel destillantur, inspissatis ac frigore induratis. Est etiam istud residuum, quod post destillationem terebinthinae remanet, dicitur et pix graeca seu Brutia. » 17 τζαπάρικον 'sal ammoniacum' cf. Berthelot, *Alch. gr.*, 323, 16; 325, 16; 329, 4; 446, 12. Lippmann, *Alchemie*, 117, putat vocem esse cognatam cum σάπωνον 'sapo', sed iniuria, quia inter se multum discrepant. 20 ἀρχαλή, cuius alterum exemplum graecum non novi, est arab. *al-kali* cf. Rulandus, *Lex. alch.*, 125: « Cali id est cinis clavellatus, Weydä=chen, item alumen Iameni »; 26: « Alkali ... est sal ex omnium rerum cineribus sive calcibus corporum extractum. » Qua via vox ad Byzantinos pervenerit, incertum videtur. Quamobrem pondum est operae pretium in formam graecam inquirere. Lego τὸ ὕδωρ <τοῦ ἄλας> τὸ ἀρχαλή ut infra 23 τὸ ὕδωρ τοῦ ἄλας ἀρχαλή, quia credo coniunctionem ἄλας τὸ ἀρχαλή a scriptore nostro existimari indeclinabilem. 21 l. ἢ εἰς τὸ τοῦ βλάχικου πλυμένου καὶ τριμμένου. 23 ἔσβησα aor. a byz. ngr. σβήνω 'extinguo'.

P24-27 Alia purgatio stanni.

P24 θεος ν ἄγι, σοσι in margine dextro alia manu additum. 25 ἀνελύσας pro ἀνελύσαι, quia et inf. et partic. aoristi Byzantinis obsolescebant. 27 καλλα ... ἀσβέστης in margine imo alia manu additum.

Q1-7 De purgatione plumbi.

Q2 εἰς τὸ <ὑδωρ τοῦ> ἄ(λατος) cf. infra 4 εἰς αὐτὸ τὸ ὕδωρ δριμίου est alia orthographia ngr. δριμειοῦ, gen. adiectivi δριμύς.

quia αι ante vocales in ι transierat. 3 οὕτως ἔστι τὸ ἄλας να ἔνε etc. 'hic est modus, quo sal debet esse paulum praeeparatum'. 6 l. ὀπιώνται οἱ ἄρτοι.

Q7-13 De tartaro.

Cur hoc capitulum in libro nostro insit, intelligitur ex P5. Nonnulla sunt communia cum R9-13. Q7 De origine vocis τάρταρος disputat Lippmann, *Alchemie*, 112. 8 ἤγουν βουτζίου ὕλην 'sive faecem dolii' contendo quondam supra τάρταρον scriptum sed a scriba incurioso in iniustum locum protractum esse. βουτζί byz. ngr. 'dolium' vox latina (G. Meyer, *Ngr. St.*, 3, 17). αὐτότζεφλον byz. ngr. 'oni putamen'. 11 l. ὠφελεί. εἰς τὸ σὺ ποιεῖς ἀπ' αὐτὸ οἶον βούλη 'usque eo, ut ex eo sc. tartaro fabrices quale vis se. argentum', ubi τὸ idem atque δ cf. ad L17. 12 κρατυντικόν 'medicamentum firmandi vim habens, fixativum'.

Q13-14 Expositio de fimis.

Q13 ἵνα consecutivum ut ngr. (Thumb, *Hb.*², 187). 14 πηόρσι sive πόρσι errore scribae pro πυρώση. εἰς τι κοπρίαν in margine sinistro scriptum.

Q14-19 Aliud finum.

Q15 κοσκινήσας errore scribae pro κοσκινίσης. 16 θερμόν βραστόν sc. τὸ ὑάλι 'vas fervidum bullitum'. 18 καὶ τό<τε> θερμόν ut supra 16 τότε ἔχε θερμόν.

Q19-23 Aliud finum.

Q20 πάτον ἄχυρον καὶ πάτον ἀσβέστη 'statum paleae et statum calcis' cf. Berthelot, *Alch. gr.*, 321, 7 πάτον ἄλας καὶ πάτον χρυσάφην 'alternativement une couche de sel et une couche d'or'. πάτος ἄχυρον cf. ad C3.

Q23-26 Aliud finum.

Q23 μαντζάνα 'placenta' sc. fimi cf. byz. ματζάνα 'libum', byz. ngr. μαντζουνι 'massula salgamaria'. 25 ἡλλασσον imper. praes. cf. E13 ἄλλασσον et B4 ἡβρίσκες.

Q26-33 Alia compositio cupri in argentum.

Q27 λεπτά scriptum est supra signum. Ut iam in praefatione dixi, in signo vis λεπτά mihi videtur inesse. 29 τῷ θερμάνας pro τῷ

θερμᾶναι cf. P25 μετὰ τὸ ἀνελύσας. αὐτονε ησαιως in margine sinistro scriptum, i. αὐτωνα (sive alia orthographia ἄπτωνα) ισαιως 'fac ignem aequalem'. Formatum est ἀπτῶνω ad ἄπτω ut λυῶνω cf. C1 λύωσον ad λύω. πάττε, quae forma est attica cf. Q13 κρείττον. Acc. αὐτήν et acc. ἄλας cum πάσσω ut hodie. παραράτος 'σκευασμένος' credo esse lat. *praeparatus*. ὑψηλότατον cf. ad N27. I. γινομένον cf. ad P19. I. τάρταρον T καὶ cf. ad Q8. 30 De σαρὺ Ζιρνὰκ dixi in praefatione. ἀνακάμπτων sc. τὴν αὐτὴν τὴν ἀφροδίτην. τίθη pro τίθε cf. ad C15. 33 id supra lineam.

R1-8 Ad dandum pondus cuique metallo.

Hoc capitulum fere idem est atque Berthelot, *Alch. gr.*, 332, 1-11 ἄλλη μέθοδος μυστική· λαβῶν ἄσβεστον ἄβροχον καὶ μίξον καὶ ἔλαιον μετὰ τῆς ἄσβέστου καὶ πότισον καλῶς μίαν καὶ β' φοράς· καὶ τότε βάλε ἐν τῷ ἀμβίκῳ, ἐπίβαλον δὲ καὶ ἐν τῷ φουρνελλίῳ στάκτην ἔχων κύκλωθεν καὶ ἐπάνω δακτύλων β'· καὶ ἐξήβαλον τὸ θεῖον ὕδωρ ἐν ἑτέρᾳ φιάλῃ· καὶ τότε λαβῶν πανῆν λινὸν καὶ βρέξον αὐτὸ ἐν τῷ ὕδατι τούτῳ· καὶ τίθες ἐν τῷ πυρὶ καὶ εἰ μὲν ἄψει τὸ πανῆ, ἴσθι ὅτι οὐκ ὠφέλει. καὶ πάλιν ἔπαρον τὸ ἔλαιον τῆς ἄσβέστου· καὶ βαλῶν αὐτὸ εἰς ἑτέραν ἄσβεστον καὶ ποιήσον αὐτὸ ὡς τὸ πρότερον, ἕως οὐ εὐτυχήσῃ αὐτὸ, ἤγρουν ἕως οὐ μὴ καῆναι τὸ πανῆ ἐν τῷ πυρὶ. καὶ τότε λαβῶν ἐκ τὸ ἔλαιον καὶ θές κασσίτερον ἐν τῷ χωνίῳ καὶ γίνεταί χρυσός.

R9-13 <De tartaro>.

Nonnulla huius capituli sunt communia cum Q7-13. R10 ἢ εἰς πανὶν discrepare videtur a καῦσε cf. Q9 εἶτα βάλε αὐτὸ εἰς πανὶν λινόν.

R14-17 De fixatione argenti vivi.

R14 Utrum κράτυσις an κράτυσις scribatur, non multum interest, quia iam mature v ante σ eliditur. Quid sibi velit fixatio, apparet ex Berthelot, *Alch. gr.*, 334, 15-17 τὸ ποῦ σταματίσις ὑδράργυρον 'fixation du mercure'. θές ὑδράργυρον ὅσον θέλεις καὶ μόλυβδον ἄλλον τόσον καὶ θές τα ἐν κλάσματι χύτρας ἐν καμίνῳ· καὶ θές λουμπάρδιον ὀλίγην καὶ γίνεταί ἄσημος ἐκλεκτός. 15 λιβάς v. gr. 'latex, aqua'. γιαλός byz. ngr. 'lilus' ex αἰγιαλός. στριδίου cf. ngr. ὄστριδι 'ostrea'. 16 αὐτά i. e. aquam marinam et testam ostreae.

R18-26 De fixatione argenti vivi.

R18 ἤγουν ... σοσι fortasse alia manu scriptum. 19 Ι. ποιήσις κάλλιας sc. κρατύσεως cf. ngr. κάλλιος m., κάλλια f. 'melior'. 20 De nomine herbae restant solae litterae initii υσ, ceterae erasae. Pro his tum, fortasse eadem manu qua 18 ἤγουν ... σοσι, scriptum σ αι θν ι. e. εἰς ἄριον θεόν 'apud sanctum Deum sc. est nomen herbae', cf. ngr. σ' iuxta εἰς et ngr. Ἀ(γ)ι ante nomina propria indeclinabile. κάμε a byz. ngr. κάμω, κάμνω 'facio, conficio'. 28 χωνέψη est alia orthographia χωνεύση. 25 ἀπ' αὐτό ὕδωρ = ὕδωρ ἀπ' αὐτό.

R27-32 <De purgatione cupri.>

R27 σαλνίτρον est fortasse legendum propter στύψεως. 30 το bis i. e. aquam et tartarum.

R33-44 Alia compositio argenti vivi.

R34 αὐτήν sc. τὴν διάρτυρον. καλάμι χλοερόν 'tubulus novus' vix alio genere quam is qui imponitur phialae cf. ad C14. 37 μετὰ τὸ χρίσας ut P25 μετὰ τὸ ἀνελύσας, ubi χρίσας sc. interiorem partem tubuli, ut credo propter 39 φιμώσας. Ι. πηλὸν ἐντεχνον. 40 ἀνθρακα αὐτόμενα et acc. n. pl., quia menti scriptoris obversatur κάρβουνα.

S1-29 Alia compositio alchimiae.

S4 αὐτά sc. τὰ λεπτά. ὄξος δριμέως cf. ad P7. 10 σουλιμᾶς est forma nominativi neograeca. Vox, quae ad lat. *sublimatum* redit, est masculina: 11 ὁ δὲ φίνος. Cf. Berthelot, *Alch. gr.*, 392, 11 φάρμακον λευκὸν ἤγουν σουλιμά. 11 φίνος byz. ngr. 'excellens, praestans' ex it. *fino* (G. Meyer, *Ngr. St.*, 4, 96). 13 ἄσπρον byz. ngr. 'nummus argenteus'. 16 τηρίαν pro τρηϊάν i. e. τρυγίαν. Μονοβασία sive Μονεμβασία, de quibus formis Hatzidakis, *Ig. Forsch.*, 2, 375, oppidum cum castello Laconiae, quod a 13. ad 15. saec. variis dominis obediens laude vini florebat (Baedeker, *Grèce*, 370) cf. Berthelot, *Alch. gr.*, 329, 16, τρυγίαν καθαρὰν ἀπὸ Μονοβασίας. 19 τῆ pro ψ att. ὄσω cf. ad L17. 20 Ι. ἀνελύη κρειττότερον. 24 ἀπ' αὐτήν τὴν σελήνην credo scriptorem a principio habuisse et tum, fortasse supra lineam, explicationem τοῦ

διαργύρου <καὶ> χαλκωμάτου addidisse. Gen. χαλκωμάτου a χαλκωμα ut Dieterich, *Pap. mag.*, X, 18 πνευμάτου (Dieterich, *Unters.*, 163).

T1-38 Alia compositio.

Hoc capitulum iam habuimus B6-19, sed ibi argentum vinum pro sulfure. T2 λ supra κε scriptum. 5 κ supra ε scriptum. 9 ἠβρίσκεις τὸ ὅτι τριβεται ἴnvenis quid lateri possit' cf. *Ev. Luc.*, 19, 48 οὐχ εὔρισκον τὸ τί ποιήσωσιν, ngr. ἐρώταγα τὸ ποῦ νὰ εἶν' ἡ μάνα σου ἴnterrogabam ubi crederes tuam matrem esse'. 31 φιλοῦτζικην: B16 φιλήν. Terminalio -οὔτζικος est it. -uccio cum -ικος (G. Meyer, *Ngr. St.*, 4, 100). 34 βάλεται fortasse pro βάλε τα, sed etiam βάλεται tolerari potest ut P. Holm. αῶ χωνεύεται, de quo Diels, *Alkohol*, 16.

Collegae J. Bidez benevolentia adeptus imagines photographicas partis codicis Parisini 2419 (= R), singulis textibus quod mihi inspiciendos esse collega animadvertent summatim perlustratis. moneo ei esse cum nostro libris communia haec capitula:

COD. HOLKHAMICUS 290	COD. PARIS. 2419 (= R)
C5-D21 ποίησις εἰς ἀπὸ ἐρμού	= F. 289 ^v 37-290 ^r 17 σκευασία ὕδατος εἰς τὸ ἀναλύσαι τὸν ᾠ εἰς ὑγρὸν ἔκλαμπρον θαυμαστὸν
D21-F17 δεύτερον νερὸν τῆς ἀδελφῆς	= F. 290 ^r 17-290 ^v 11 ὕδωρ τὸ αὐτὸ ἀναλύοντα τὸν αὐτὸν ᾠ
F16-115 ἕτερον κέφαλαιον ὕδατος ἐπάνω εἰς τὸν κρόνον η	= F. 290 ^v 11-291 ^r 25 ἕτερον κέφαλαιον ἐπάνω εἰς τὸν η
L11-M14 μέθοδος ἡ εἰς ἡ εἰς ὅταν θέλῃς να ποιήσης ἡ εἰς ἡτοι ε	= F. 289 ^v 18-37 ἡ πράξις τῆς ἐπάνω γραφῆς
M14-16 περὶ τοῦ ποιῆσαι τὴν ε να δέχεται τὸν ἀρη	= F. 289 ^v 1-3 περὶ τοῦ ποιῆσαι τὴν ε ἵνα δέχεται τὸν ε
M16-20 περὶ τὸν ἥλιον ε ὁμοίως	= F. 289 ^v 3-6 περὶ τοῦ ε
P4-11 λαγάρισις ἀφροδίτης Ϛ	= F. 288 ^v 34-38 περὶ λαγαρίσεως Ϛ
P11-24 περὶ λαγαρίσεως τοῦ ζ ἡρουν τοῦ κασιτιέρου	= F. 289 ^r 1-8 περὶ λαγαρίσεως τοῦ ζ

- P24-27 ἐτέρα λαγάρισις Ζ₃ = F. 289^r 36-289^r 1 περί λαγα-
ρίσεως τοῦ Ζ₃
- Q1-7 περί λαγαρίσεως τοῦ ζ₂ = F. 289^r 8-13 περί λαγαρίσεως
ἡγουν μολίβι τοῦ ζ₂
- Q7-13 περί ταρτάρου = F. 289^r 13-18 περί τοῦ ταρ-
τάρου
-

Ad extremum mihi liceat editionis meae summam breviter comprehendere.

Alchimiae scriptores nemo ignorat esse insignes obscuritate et praetermissione rerum gravissimarum. Sed in libro nostro Holkhamico non possum non laudare, quod diligenter exponuntur fere omnia lectoresque adducuntur saepenumero tamquam in rem praesentem. His virtutibus me iudice minus valent capitula quae praebet Parisinus gr. 2419 communia. Etsi nescio, quantum veri habeant praescripta libri nostri aut quatenus usui ut nunc est artis chemicæ consentiant, at sperare mihi videor, fore ut viae rationesque alchimistarum melius quam adhuc appareant.

INDEX VOCUM

in annotatione critica laudatarum.

- ἄκομη ' graeterea ' O23
 ἄλας ἀμμωνιακόν L20
 ἄλας βλάχικον N4
 ἄλλύς = ἄλλοῖος K25
 ἀλτεμία ' alchimia ' A1 S1
 ἄμιον ' scyrhus ' B20
 ἀμόνιν ' incus ' L19
 ἄμουλα ' hamula ' D2
 ἄμπουλα ' ampulla ' H1
 ἀμφόλου ' simul ' F18
 ἀνακατώνω ' misceo ' C16
 ἀνθός = ἄνθος O17
 ἀνθρακα αὐτόμενα R40
 ἀνούρανος ' intectus ' M21
 ἀπάνου = ἀπάνω A18
 ἄπασα inflex. B15
 ἀπέ = ἀπό A5
 ἀπεμένειν : τὸ ἄ. ' sedimentum '
 D14
 ἀποστουμπώνω ' aufero obtura-
 mentum ' K7
 ἀπτῶ = ἄπτω B25
 ἀρύς = ἀραιός A21
 ἀρχαλή ' al-kali ' P20
 ἄς ' sine ' B18
 ἄσπρον ' nummus argenteus ' S13
 ἄσπρος ' albus ' E10
 ἄτινας = ἄστινας F15
 ἀγότζεφλον ' ονί putamen ' Q8
 αὐτώνω = ἄπτω Q29
 ἀφόριος ' novus ' B24
 ἀχαμνός ' debilis ' C16
 ἀχροίστος ' non coloratus ' I1
 βάλ = βάλει E5
 βάλε pro λάβε B11
 βάνω = βάλλω B17
 βαρδαράμον ' rubigo ' I16
 βαστῶ = βαστάζω O6
 βατζέλι ' vasculum ' A24
 βάζω ' vas ' A21
 βάφω = βάπτω N1
 βέργα ' virga ' F4
 βησσίον ' scyrhus ' C2
 βιτριόλο ῥωμάνο C6
 βουλῶ ' mergor ' N18
 βουτζί ' dolium ' Q8
 γαστρί ' olla ' B24
 γδί = ἰγδίον B15
 γιαλός ' litus ' R15
 γιάρι ' rubigo ' I16
 γκόπος = κόμβος N17
 γλήγορα ' cito ' D12
 γλώσσα ' lingula ' D4
 γούργουρος ' collum ' E12
 γυρίζω ' gredo ' I11
 δάκτυλον = δόκτυλος C17
 δείγμα ' coniectura ' K14
 δειλιάζω ' timeo ' O4
 δέρνω ' verbero ' L25
 διά ' de ' H26

- διὰ νά ' ut ' F23
 διάργυρος ' argentum vivum ' B7
 δριμαίος = δριμύς Q2
 ἐβάλλω = βάλλω G14
 εἶσθαι ' esse ' K8
 ἐκλειψαίνω ' deficio ' O21
 ἐμύζω = μύζω O22
 ἐνδυσις εἰς ὑαλί A12
 ἐνοικον B24
 ἐξάγιν C2
 ἐξεβαίνω = ἐκβαίνω A22
 ἐρμῆς ζῶν F20
 ἐσμίγω ' misceo ' I20
 ἔτζι ' ita ' D12
 ἐτοῦτος = οὔτος P3
 εὐγάλλω = ἐκβάλλω D2
 ἔως οὔτου να A8
 ζάκζ ' vitriolum ' I17
 ζιρνάκ ' auri pigmentum ' Q30
 ζυγίζω ' pendo ' N1
 ζυγίον ' pondus ' M26
 ζύμω = ζύμου A9
 ζωντανός ' vivus ' I19
 ἠβρίσκω = εὐρίσκω B4
 ἰδῆς = ἰδης A10
 ἴσιος = ἴσαίος A7
 ἴσκιος ' umbrosus ' D20
 καθέν = ngr. κάθε G21
 καθερίζω ' purgo ' A4
 καθ' ἰδίαν C8
 καλά = καλῶς A4
 καλά καὶ ἄν ' etiam si ' E10
 καλλιότερος ' melior ' B6
 κάλλιος ' melior ' R19
 κάλυμμα ' conditorium ' G1
 κάμνω ' facio ' R20
 κάνα ' ἔνα ' A21
 κάρβουνον ' carbo ' B25
 καταμιτόω ' intexo ' I27
 καταπήγω = καταπήγνυμι N24
 κάτω = κάτω A15
 κεντουκλοκομμάτι I23
 κέντουκλον D4
 κεραμάδικος A5
 κηρωτή ' ceratio ' M9
 κολλίζω ' glutino ' K8
 κολοφωνία ' pix graeca ' P13
 κόμβος ' stilla ' N17
 κοπρία ἀλόγου A6
 κουκία ' faba herba ' O22
 κράτυνσις ' fixatio ' R14
 κρατυντικόν ' fixativum ' Q12
 κρειττότατος ' optimus ' P11
 κρειττότερος ' melior ' S20
 κρύσταλλον = κρύσταλλος E8
 κρυώνω ' frigesco ' I22
 λαγαρίζω ' purgo ' C6
 λάδιον = ἐλάδιον N12
 λαμβικός ' alembicus ' G15
 λείπω ' absum ' I21
 λιβάς ' latex ' R15
 λογή ' genus ' O15
 λουνάρια O13
 λυώνω = λύω C1
 μακρυτούργουρος E16
 μακρυλαύκινος H19
 μάλαμα ' aurum ' H6
 μαντζάνα ' placentia ' Q23
 μαντζουράνα ' origanum ' O20
 μαρμαρίτικος ' marmoreus ' N9
 μαῦρος ' niger ' C27
 μεθοῦ ' postquam ' B8
 μέρτικόν ' pars ' A4
 μεριά ' pars ' O10
 μήν = μή K17
 Μονοβασία S16
 μόσχος ' aromatis genus ' O18
 μόλος ' mola ' C14

- να 'si' P3
 νισαντίρ 'sal ammoniacum' G2
 ξηρίον 'pulvis siccus' C2
 ξίδιν = όξίδιν P7
 όγδίν = ίγδίων L1
 οΐτιναν = όντινα I5
 όξος δριμέως S4
 όπου = ός D2
 όρβίθι 'cicer' B1
 πάλε = πάλιν B1
 πάντα 'semper' H20
 παρά = ή B4
 παρπαράτος 'praeparatus' Q29
 πασπάλη 'farina' C14
 πάτος 'fundus' M8
 πάτος 'status' Q20
 πάττω = πάσσω Q29
 περί = ή N13
 πέφτω = πίπτω B2
 πήγω = πήγνυμι I11
 πληός φιλοσοφικός Δ3
 πινάκι φράγγικον B12
 πολεμώ 'studeo' M8
 πούλπερι 'pulvis' P2
 πουμίων 'operculo claudio' L27
 πούχη άχύρου A9
 πρόβα 'proba' N15
 ραπάνι 'raphanus' O19
 ραστικ τασί 'aes ustum' I16
 ρίχνω = ρίπτω D10
 ρόκα 'aluminis genus' C7
 ρωμαίικα 'graece' O13
 σαλνίτρο 'salnitrum' C6
 σαπούνι 'sapo' L13
 σαρού Ζάκζ 'vitriolum citrinum'
 I17
 σαρού Ζιρνάκ 'auri pigmentum
 citrinum' Q30
 σβήνω 'exstinguo' P23
 σμιδαλις = σεμίδαλις B21
 σκίλλα 'squilla' A18
 σκουτέλλι 'scutella' M15
 σκώ = σχίζω A11
 σουλιμάς 'sublimatum' S10
 σπερονυκτόμερον K24
 στάκτη 'cinis' D17
 στουππάνω 'obluro' D11
 στρίδιον = όστρίδι R15
 στύψις 'alumen' B11
 σύρνω 'traho' O18
 σώνει 'sufficit' P11
 τάρταρος 'sedimentum' Q7
 τασί 'lapis' I16
 τέστον 'testa' I20
 τζακίζω 'frango' B16
 τζαπάρικον 'sal ammoniacum'
 P17
 τζουκαλάδικος 'figulinus' A4
 τζουκάλι 'olla' A17
 τιάφη 'sulfur' B16
 τίποτες 'aliquid, nihil' M9
 τό = ό L17
 τό ante ότι T9
 τψ = ψ S19
 τώρα 'nunc' D22
 υάλι 'vas vitreum' A13
 υαλόπουλον 'vasculum vitreum'
 D6
 υελίου ύπόστασις 'faex vitri' H4
 ύελος = βοράχι L13
 φάραζ 'coniectura' O14
 φεγγαριώτισσα 'lunaria' O13
 φίνος 'excellens' S11
 φλεβάρις 'februarius' E15
 φυράω 'abeo' A19
 φράγγικος 'occidentalis' B12
 χαλκός = χαλκοϋς A24
 χάλκωμα 'cuprum' A15

χιλιδονία = χελιδονία M23
χινδάτος 'lanuginosus' O20
χουί 'infundibulum' B18
χρυσάφι 'aurum' ad B16

ψηαστικήν ' ? ' H7
φήνω 'coquo' K11
φιλούτζικος dim. de φιλός T31
ώς τοῦ = ἕως οὗτου M2

INDEX CODICUM

1 = London, Brit. Mus., Burney 91, 92	p. 1
2 = Oxford, Bodl. Libr., Canonici Gr. 95. [18548]	2
3 = Oxford, Bodl. Libr., D'Orville 401 [Auct. X. 2. 4. 31] [17279]	12
4 = Oxford, Bodl. Libr., Arch. Selden. B. 18 [3364].	17
K 1 = Oxford, Bodl. Libr., D'Orville 110 [Auct. X. 1. 4. 8] [16988]	23
P 1 = London, Brit. Mus., Papyrus 121	27
P 2 = Oxford, Bodl. Libr., MS. Gr. f. 73 (p) [3396]	27
Holkham Hall, cod. gr. 290	29

INDEX PERSONARUM ET LOCORUM

Numerus primus ad codicem (cf. index codicum) et secundus ad folium
vel paginam eius pertinet.

- Abdera 3, 135.
 Africanus 3, 126.
 Agathodaemon 2, 35^v; 3, 126.
 Alexandria 2, 13; 3, 111.
 Anonymus philosophus 2, 18, 19.
 Anubis 4, 193.
 Aratus 2, 35^v.
 Archelaus 2, 68; 3, 132; 4, 198.
 Askew, Anthony, possedit 1.
 Babylonia K 1, 25^v.
 Casaubon, Isaac, 4.
 Chimes 3, 126.
 Christianus 3, 126, 135.
 Cleopatra 3, 135.
 Cyranis K 1, 20, 25, 59^v.
 Cyranus rex Persarum K 1, 25^v, 59^v.
 Daniel 2, 35^v.
 Dee, Iohn, possedit 4.
 Democritus 2, 7^v, 13; 3, 126; P 1.
 Diogenes 3, 126.
 Dioscorus 2, 13.
 Duval, Claude Naulot, possedit 4
 Epiphanius K 1, 23^v.
 Georgius K 1, 22^v.
 Gregorius Thaumaturgus K 1.
 Hardencurtius, Iohannes Baptista,
 possedit 4.
 Harpocratio K 1, 25^v, 59^v.
 Hellodorus 2, 58^v; 3, 127.
 Heracleus 2, 51.
 Heracitus 3, 126.
 Hermes Trismegistus 2, 19^v, 35^v; 3,
 126; 4, 193, 200^v; K 1, 25.
 Hesidorus, cf. Isidorus.
 Hesiodus 2, 35^v.
 Hierotheus 2, 72; 3, 130
 Hippasus 3, 126.
 Hoeschel, David, possedit 4.
 Homerus P 1.
 Indi 2, 37^v.
 Iob 3, 141; K 1, 22^v.
 Iohannes archipresbyter 2, 30^v.
 Iohannes Chrysostomus K 1.
 Ioyensis, Card. D., possedit 4.
 Isidorus 3, 126.
 Iuliana 2, 126.
 Koeranidarum libri K 1.
 Lucas 3, 126.
 Maria 3, 126; 4, 206^v.
 Michael patriarcha 4, 187, 198.
 Montpellier, Guillaume Pelicier, for-
 tasse possedit 4.
 Mortlake, ubi vixit Iohn Dee 4.
 Moses 3, 126.
 Ostanes 2, 6^v, 30^v.
 Paulus K 1, 93^v.
 Pauseris 3, 126.
 Pelagius 2, 3.
 Pelicier, Guillaume, possedit 4.
 Persae 2, 37^v; K 1, 25^v.
 Petasius 2, 6^v; 3, 126.
 Petrus K 1, 93^v.
 Philaretus 3, 126.
 Philippus K 1, 105^v.
 Pibichius 3, 126.
 Psellus, Michael 4, 187, 198.
 Sarapis 2, 13.
 Seleucia K 1, 25^v.
 Sims, L., notam scripsit in 1.
 Sergius 3, 126.
 Solomon K 1, 22^v.
 Stephanus Alexandrinus 2, 39, 43^v, 47^v,
 51; 3, 111, 125.
 Synesius 2, 13; 3, 126.
 Syria K 1, 25^v.
 Syriacae litterae K 1, 25.
 Thales 3, 126.
 Theodosius 2, 58^v; 3, 127.
 Theophilus 3, 126.
 Theophrastus 2, 64; 3, 129.
 Theosebeia 3, 126.
 Xenocrates 3, 126.
 Zosimus 2, 23, 32^v, 35, 37; 3, 126
 4, 197, 206.

TABULA ARGUMENTI

CATALOGUS CODICUM

Codex Londinensis	1
Codices Oxonienses	

APPENDIX I

Libri Koeranidarum	23
------------------------------	----

APPENDIX II

Papyri	27
------------------	----

APPENDIX III

Codicis graeci Holkham Hall 290 folia 186-194 edidit Otto Lagercrantz.	
Praefatio	31
Textus graecus	37
Annotatio critica	55
Index vocum in annotatione critica laudatarum	78

INDICES

Index codicum	82
Index personarum et locorum	83

Michel (Ch.), professeur à l'Université de Liège. — *Recueil d'inscriptions grecques pour servir à l'étude de l'histoire et des institutions de la Grèce ancienne jusqu'à la conquête romaine*. Bruxelles, 1900. Fort volume in-8° de xxvi-1000 pages. fr. 40.00

Ouvrage couronné par l'Association pour l'Encouragement des Etudes grecques en France (Prix Zographos).

Le tome II actuellement sous presse paraîtra par fascicules de 120 pages environ.

T. II, fascicule 1er fr. 10.00

STUDIA PONTICA. — I. *A Journey of exploration in Pontus*, by J. G. C. Anderson, 1 vol. in-8°, avec 16 fig. et 9 cartes. fr. 10.00

II. — *Voyage d'exploration archéologique dans le Pont et la Petite Arménie*, par Franz Cumont et Eug. Cumont. Fort volume in-8°, avec nombreuses figures et planches et 18 cartes. fr. 25.00

III. — *Recueil des inscriptions grecques et latines du Pont et de l'Arménie*, par J. G. C. Anderson, Franz Cumont et Henri Grégoire. Fasc. I, 1 vol. in-8°, pp. 1-256. fr. 20.00

Le fascicule II du t. III et le t. IV paraîtront prochainement.

Catalogus codicum astrologorum graecorum.

I. — *Codices Florentinos* descripsit Alexander Olivieri. Accedunt fragmenta selecta primum edita a F. Boll, Fr. Cumont, G. Kroll, A. Olivieri, 1898, in-8°, vii-182 pages et une planche. fr. 10.00

II. — *Codices Venetos* descripsit F. Boll, Fr. Cumont, Guill. Kroll, Alex. Olivieri, 1900, in-8°, viii-324 pages et une planche. fr. 12.50

III. — *Codices Mediolanenses* descripsit Al. Martini et Dom. Bassi, 1901, in-8°, 60 pages. fr. 5.00

IV. — *Codices Italicos* descripsit Bassi, Cumont, Martini, Olivieri, 1903. fr. 12.50

V. pars I. — *Codicum Romanorum partem primam* descripsit Fr. Cumont et Fr. Boll, 1904. fr. 12.50

V. pars II. — *Codicum Romanorum partem secundam* descripsit Guill. Kroll, 1906. fr. 8.00

V. pars III. — *Codicum Romanorum partem tertiam* descripsit Ios. Heeg, 1910. fr. 8.00

VI. — *Codices Vindobonenses* descripsit G. Kroll, 1906. fr. 7.50

VII. — *Codices Germanicos* descripsit Fr. Boll, 1908, in-8°, 270 pages et 2 planches. fr. 15.00

VIII. pars I. — *Codicum Parisinorum partem primam* descripsit Fr. Cumont (prelo traditam). (Sous presse.)

VIII. pars II. — *Codicum Parisinorum partem secundam* descripsit Car. Aem. Ruelle, 1911. fr. 12.50

VIII. pars III. — *Codicum Parisinorum partem tertiam* descripsit Petrus Boudreaux, 1912. fr. 12.50

VIII. pars IV. — *Codicum Parisinorum partem quartam* descripsit Petrus Boudreaux, edidit appendice suppleta Franciscus Cumont. fr. 25.00

Catalogue des manuscrits alchimiques grecs.

I. *Les Parisini*, décrits par Henri Lebègue. — En appendice, les manuscrits des Coeranides et tables générales, par Marie Delcourt. fr. 30.00

Van den Gheyn (J.). *Catalogue des manuscrits de la Bibliothèque Royale de Belgique*, t. I-X, 1901-1910. Chaque volume se vend séparément. fr. 15.00

